

KIỆTTÁC
SÂN KHẤU THẾ GIỚI
MA TẾT LINH

CON CHIM XANH

NHÀ XUẤT BẢN SÂN KHẤU

KIỆT TÁC SÂN KHẤU THẾ GIỚI

MATÉCLINH

CON CHIM XANH

KỊCH THÂN THOẠI: 6 HỒI, 12 CẢNH

NGUYỄN VĂN NIÊM *dịch*

**NHÀ XUẤT BẢN SÂN KHẤU
HÀ NỘI - 2006**

KIỆT TÁC SÂN KHẤU THẾ GIỚI

CON CHIM XANH

Tác giả: **MATÉCLINH**

Người dịch: **NGUYỄN VĂN NIÊM**

NHÀ XUẤT BẢN SÂN KHẤU

CÔNG TY MINH THÀNH - BỘ CHỈ HUY QUÂN SỰ

TP. HỒ CHÍ MINH

*

* *

Chịu trách nhiệm xuất bản

HÀ ĐÌNH CẦN

Chịu trách nhiệm bản thảo

NGÔ THẾ OANH

Biên tập

THẾ NGỌC

Trình bày bìa

NGÔ TRỌNG HIỂN

Sửa bản in

BAN BIÊN TẬP

In 500c khổ 14,5x20,5 tại Công ty In Văn hóa Sài Gòn
Giấy phép xuất bản số 93-2006/CXB/036-26/SK cấp ngày
25-1-2006.

In xong và nộp lưu chiểu Quý II - 2006.

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Tủ sách **Kiệt tác Sân khấu thế giới** ra mắt bạn đọc là công sức của nhiều thế hệ Sân khấu nối tiếp sưu tầm, nghiên cứu, dịch thuật và giới thiệu với bạn đọc Việt Nam suốt hơn nửa thế kỷ qua, có ảnh hưởng lớn không chỉ về Sân khấu mà có tầm ảnh hưởng đến phát triển văn học nghệ thuật Việt Nam nói chung. Tất nhiên tiếp nhận và giao lưu văn hoá nghệ thuật không diễn ra một chiều mà tác động qua lại.

Bắt đầu từ các tác phẩm cổ đại Hy Lạp, Trung Quốc, Ấn Độ với các tên tuổi hàng đầu về bi kịch và hài kịch như: Exkhin, Ōripit, Xôphốc, Vương Thừa Phủ, Kalidax... bộ sách trải rộng qua nhiều thời kỳ rực rỡ của Sân khấu thế giới như thời đại Phục Hưng, Lãng mạn và Hiện đại... giới thiệu những kiệt tác chói sáng có sức sống xuyên qua nhiều thế kỷ của những nhà viết kịch kiệt xuất như Sếchxpia, Sinlơ, Mòlie, Coóc-nây, J.Gôt, Gôgôn, Ípxen, Muyxê, Ghenman, B.Brếch, Sêkhốp, Bêckét, Raxin, Jăng Anui, Camuy, Tào Ngu... Nhiều tác

phẩm ra đời từ hàng ngàn năm trước nhưng tư tưởng và nghệ thuật vẫn đồng hành với bạn đọc và khán giả hôm nay.

*Tác phẩm của ba tác giả Sân khấu Việt Nam: Đào Tấn, Nguyễn Huy Tưởng, Nguyễn Đình Thi có mặt trong Tủ sách **Kiệt tác Sân khấu thế giới** đã đáp ứng đòi hỏi của đồng đảo bạn đọc.*

***Nhà xuất bản Sân khấu** cảm ơn Hội đồng tuyển chọn gồm các nhà Sân khấu học tiêu biểu do NSND Trọng Khôi - Chủ tịch Hội nghệ sĩ Sân khấu Việt Nam làm Chủ tịch và Công ty Minh Thành - Bộ Chỉ huy Quân sự TP Hồ Chí Minh đã giúp đỡ tận tình, trách nhiệm cao để Tủ sách kiệt tác kịp thời ra mắt bạn đọc trọn vẹn 100 cuốn trong năm 2006, chào mừng những sự kiện trọng đại của đất nước.*

Xin trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc.

NHÀ XUẤT BẢN SÂN KHẤU

LỜI GIỚI THIỆU

Môrixon Mateclinh là một nhà văn, nhà thơ, nhà viết kịch nổi tiếng người Bỉ. Ông sinh năm 1862, mất năm 1949. Năm 1911, ông được giải thưởng Nô-ben về toàn bộ tác phẩm thơ, văn, kịch.

Riêng về kịch, ông đã viết nhiều vở có giá trị, trong đó những vở *Pen-lê-a và Mê-li-san*, *Mô-na Vanna*, *Con Chim Xanh* là những tác phẩm nổi tiếng nhất.

Con Chim Xanh là một vở kịch thần thoại viết về cuộc hành trình của hai em bé, con một gia đình người thợ rừng nghèo khổ, đi tìm kiếm Con chim xanh - sứ giả của hạnh phúc - để mang về chữa bệnh cho một em bé gái đang phát ốm lên vì chưa được biết hạnh phúc là gì. Cuộc hành trình của hai em diễn ra trong một giấc mơ kỳ diệu, nhưng cảnh kết thúc vở kịch lại diễn ra trong cuộc đời thực với việc em bé lấy ngay con chim cu gáy mình đang nuôi ở trong lồng đem cho bạn, khiến bạn mừng vui, sung sướng mà khỏi bệnh.

Vở kịch mặc dầu còn đôi chỗ hạn chế do những quan niệm về tôn giáo đã chi phối tác giả khi nói về cái chết, về "thế giới bên kia", nhưng toàn bộ tác phẩm vẫn toát lên một niềm tin yêu mãnh liệt ở cuộc sống, ở con người. Bài học lớn nhất và quán xuyến trong suốt vở kịch là lòng yêu người, vì người mà hoạt động, mà cống hiến sức lực và trí tuệ của mình. Cùng với bài học lớn ấy, vở kịch còn đề cập đến nhiều bài học bổ ích khác như: lòng yêu mến ông bà, cha mẹ, anh em, tình thân ham hiểu biết, tìm tòi, khám phá những bí ẩn trong cuộc sống, lòng dũng cảm chiến đấu với thiên nhiên, những quan niệm đúng đắn về hạnh phúc, niềm vui, những suy nghĩ về tương lai... Tất cả những bài học ấy được diễn ra trong vở kịch bằng những sự việc hết sức sinh động, hấp dẫn, theo những truyền thuyết thần thoại dân gian nhưng đã được tác giả sử dụng với một phong cách mới, trẻ trung, phóng khoáng, rất gần gũi với hiện thực đời sống.

Con Chim Xanh ra mắt người xem lần đầu tiên tại nhà hát nghệ thuật Mat-xcơ-va ngày 30 tháng 9 năm 1908, và từ ngày ấy đến nay vở kịch vẫn sống mãi trên sân khấu thủ đô Liên Xô. Ở nhiều nước khác, vở kịch *Con Chim Xanh* cũng đã được diễn đi diễn lại nhiều lần, và ở đâu, bao giờ cũng được người

xem kịch, cả người lớn và trẻ em, hết sức hoan
nghênh, ham thích.

Ở nước ta, lần này *Con Chim Xanh* được ra mắt
các bạn đọc trong bản dịch này, nhưng hy vọng một
ngày không xa lắm *Con Chim Xanh* cũng sẽ được đưa
lên sân khấu biểu diễn để đem lại cho các bạn xem
kịch những tối vui thật là hào hứng, bổ ích.

NGƯỜI DỊCH

CÁC CẢNH

- Cảnh 1 (hồi 1): Nhà bác thợ rừng.
Cảnh 2 (hồi 2): Tại lâu đài của bà Tiên.
Cảnh 3 (hồi 2): Xứ Nhớ Thương.
Cảnh 4 (hồi 3): Lâu đài của Đêm Tối.
Cảnh 5 (hồi 3): Rừng cây.
Cảnh 6 (hồi 4): Cảnh ngoài màn.
Cảnh 7 (hồi 4): Nghĩa trang.
Cảnh 8 (hồi 4): Cảnh ngoài màn.
Cảnh 9 (hồi 4): Những khu vườn Hạnh Phúc.
Cảnh 10 (hồi 5): Vương quốc Tương Lai.
Cảnh 11 (hồi 6): Vĩnh biệt.
Cảnh 12 (hồi 6): Thức giấc.

NHÂN VẬT

(Theo thứ tự ra sân khấu)

Mẹ Tin

Ty-tin

My-tin

Bà Tiên

Bánh Mỳ

Lửa

Nước

Sữa

Đường

Chó

Mèo

Ánh sáng

Giờ giấc

Bố Tin

Bà Tin

Ông Tin

Pi-e-rô

Rô-be

Gian-nết

Ma-đơ-len

Ma trơi

Đom đóm

Tiếng hót của chim họa mi

Sổi

Dẻ gai

Bạch dương

Tùng

Trắc bá

Liều

Dẻ

Cây leo

Bồ đề

Thỏ

Lợn

Bò tốt

Bò đực

Bò cái

Gà trống

Cừu

Lừa

Ngựa

<i>Pi-e-ret</i>	<i>Các hạnh phúc lớn</i>
<i>Pô-lin</i>	<i>Các hạnh phúc nhỏ</i>
<i>Ri-kef</i>	<i>Các niềm vui</i>
<i>Đêm Tối</i>	<i>Tình-mẹ-con</i>
<i>Giấc Ngủ</i>	<i>Các em-bé-chưa-ra-đôi (Các em</i>
<i>Thần Chết</i>	<i>bé xanh)</i>
<i>Bệnh Cúm</i>	<i>Hoàng-đế-chín-hành-tinh</i>
<i>Mấy con ma</i>	<i>Thời gian</i>
<i>Mấy ngôi sao</i>	<i>Bà hàng xóm Béc-lanh-gô và cô</i>
<i>Hương đêm</i>	<i>con gái nhỏ của bà</i>

HỒI THỨ NHẤT

CẢNH THỨ NHẤT

NHÀ BÁC THỢ RỪNG

(Sân khấu bày cảnh trong nhà, giản dị, quê mùa, nhưng không có chút gì tồi tàn. Nhà có lò sưởi đang lom đom một ngọn lửa củi khô, nhiều dụng cụ bếp núc, tủ áo, tủ đựng Bánh Mỳ, đồng hồ treo, guồng quay sợi, bình đựng nước v.v... Trên một bàn gỗ, một ngọn đèn đang cháy. Dưới chân tủ áo, một con chó và một con mèo cái đang nằm ngủ cuộn tròn, mỗi con một bên chân tủ, ở giữa có để một hộp đường màu nửa trắng nửa xanh. Trên tường treo một lồng chim, trong có một con chim cu gáy. Tường phía trong cùng có hai cửa sổ, cánh cửa chớp đóng kín. Dưới một cửa sổ, có một cái ghế đầu. Phía bên trong là cửa vào nhà có then cài to tướng. Phía bên phải là một cửa khác. Nhà có thang gỗ để lên gác xép sát mái nhà. Cũng về phía bên phải, có kê hai cái giường nhỏ, ở phía đầu

giường có hai chiếc ghế, trên mặt ghế xếp quần áo đã được gấp cẩn thận.

Mở màn, Ty-tin và My-tin đang nằm ngủ say sưa trên hai chiếc giường nhỏ. Mẹ Tin sửa sang lại giường đệm cho các con. Bà cúi xuống ngắm các con ngủ một lát rồi giơ tay vẫy gọi bố Tin đang ló đầu từ cửa nhòm vào. Mẹ Tin đặt một ngón tay lên môi ra hiệu giữ im lặng, rồi bà rón rén đi trên đầu ngón chân ra phía cửa bên phải, sau khi đã thổi tắt ngọn đèn.

Sân khấu tối một lúc, rồi một luồng ánh sáng từ phía cửa chớp rọi vào, mỗi lúc một sáng mãi lên. Ngọn đèn ở trên mặt bàn tự nhiên được thắp sáng. Trên giường, hai em bé hình như cũng đã thức giấc và ngồi nhòm cả lên).

TY-TIN: - My-tin ơi!

MY-TIN: - Anh Ty-tin!

TY-TIN: - Em ngủ đấy à?

MY-TIN: - Anh có ngủ không?

TY-TIN: - Không, anh có ngủ đâu, anh đang nói đây thôi.

MY-TIN: - Nô-en rồi, phải không anh?

TY-TIN: - Chưa đâu. Ngày mai kia. Nhưng năm nay ông già Nô-en chẳng mang gì đến đâu..

- MY-TIN:** - Sao vậy?
- TY-TIN:** - Anh thấy mẹ bảo năm nay mẹ không ra tỉnh để báo trước cho ông ấy được. Sang năm ông ấy mới đến.
- MY-TIN:** - Sang năm à? Lâu không?
- TY-TIN:** - Cũng chẳng chóng lắm đâu. Nhưng đêm nay ông ấy đến với những đứa trẻ con nhà giàu.
- MY-TIN:** - Hả?
- TY-TIN:** - Này! Mẹ quên không tắt đèn! Nghe anh bảo nhé...
- MY-TIN:** -...?
- TY-TIN:** - Chúng ta dậy đi...
- MY-TIN:** - Cấm đấy.
- TY-TIN:** - Nhưng có ai đâu... Em có nhìn thấy những cánh cửa chớp kia không?
- MY-TIN:** - Ô! Sao mà sáng thế!
- TY-TIN:** - Ánh sáng của buổi lễ đấy!
- MY-TIN:** - Lễ nào kia?
- TY-TIN:** - Ở nhà trước mặt kia kia! Ở nhà bọn trẻ nhà giàu ấy! Ở đấy có bày cây Nô-en. Chúng ta mở cửa ra xem đi.
- MY-TIN:** - Mở được không?
- TY-TIN:** - Được chứ! Chỉ có anh với em ở đây thôi mà!... Em có nghe âm nhạc đã nổi lên rồi đấy không?... Dậy đi...

(Hai em vùng dậy, chạy cả ra cửa sổ, trèo lên ghế đầu mở cửa chớp. Một luồng ánh sáng rực rỡ rọi vào nhà. Hai em mê mải ngó nhòm ra bên ngoài).

TY-TIN: - Nhìn thấy hết!

MY-TIN: *(Chỉ có được một chỗ đứng chênh vênh trên mặt ghế)* - Em chẳng thấy gì cả.

TY-TIN: - Tuyệt đang xuống!... Kìa, hai cỗ xe sáu ngựa...

MY-TIN: - Ở trên xe có mười hai đứa con trai đang bước xuống.

TY-TIN: - Ngốc lắm!... Con gái đấy!

MY-TIN: - Chúng nó mặc quần...

TY-TIN: - Em cũng biết đấy!... Kìa, đừng đẩy thế!

MY-TIN: - Em có động gì đến anh đâu.

TY-TIN: *(Đứng chiếm cả cái mặt ghế)* - Em chiếm hết cả chỗ của anh...

MY-TIN: - Em chẳng có lấy một chỗ mà đứng.

TY-TIN: - Thôi im đi. Nhìn thấy cả cái cây kia kìa.

MY-TIN: - Cây nào?

TY-TIN: - Cây Nô-en chứ còn cây nào nữa! Nhìn vào tường hay sao mà hỏi thế?

MY-TIN: - Em nhìn vào tường vì em chẳng có chỗ mà đứng.

- TY-TIN:** *(Nhường cho em một chỗ hẹp trên mặt ghế)* - Đấy!... Đứng đã đủ chưa? Chỗ tốt nhất đấy nhé!... Xem kia kìa! Sáng ơi là sáng!
- MY-TIN:** - Chúng nó làm gì mà âm ỉ thế anh?
- TY-TIN:** - Chúng nó chơi âm nhạc đấy.
- MY-TIN:** - Chúng nó có câu kỉnh không?
- TY-TIN:** - Không, nhưng mà cũng mệt đấy.
- MY-TIN:** - Kìa, lại một cỗ xe đóng toàn ngựa trắng!
- TY-TIN:** - Im nào! Im lặng mà xem nào.
- MY-TIN:** - Những cái gì bằng vàng treo lủng lẳng trên cành cây vậy anh?
- TY-TIN:** - Toàn đồ chơi cả đấy!... Súng, gương, những anh lính, những khẩu đại bác.
- MY-TIN:** - Thế còn búp bê? Họ có để búp bê ở đấy không?
- TY-TIN:** - Búp bê à?... Ngốc lắm! Chúng nó chẳng thích búp bê đâu.
- MY-TIN:** - Thế còn ở trên bàn... những gì thế?...
- TY-TIN:** - Bánh ngọt đấy! Quả chín đấy! Bánh kem đấy....
- MY-TIN:** - Em cũng được ăn một vài lần rồi nhé. Ngày còn bé ấy...
- TY-TIN:** - Anh cũng ăn rồi. Ăn ngon hơn bánh mì, nhưng ít quá...

- MY-TIN:** - Chúng nó thì chẳng thiếu gì! Đây bàn kia kia!... Chúng nó sẽ ăn chứ nhỉ?
- TY-TIN:** - Ăn chứ! Không ăn thì để đấy làm gì!
- MY-TIN:** - Thế sao không ăn ngay đi?
- TY-TIN:** - Vì là chúng nó chưa đói...
- MY-TIN:** (*Ngạc nhiên*) - Chúng nó không đói à? Sao lại không đói?
- TY-TIN:** - Vì là chúng nó muốn ăn lúc nào cũng được.
- MY-TIN:** - Ngày nào cũng thế à?
- TY-TIN:** - Người ta bảo thế...
- MY-TIN:** - Thế chúng nó có ăn hết không? Chúng nó có cho không?
- TY-TIN:** - Cho ai?
- MY-TIN:** - Cho chúng mình ấy.
- TY-TIN:** - Nó có biết chúng mình đâu.
- MY-TIN:** - Nếu mình hỏi xin nó?
- TY-TIN:** - Không làm thế.
- MY-TIN:** - Vì sao kia?
- TY-TIN:** - Vì là cấm xin!
- MY-TIN:** (*Vỗ tay*) - Ôi kìa! Chúng nó đẹp quá.
- TY-TIN:** (*Hoan hỉ*) - Và chúng nó cười vui! Chúng nó cười vui!
- MY-TIN:** - Kìa, những đứa bé đang múa kìa!
- TY-TIN:** - Ừ, ừ, chúng mình cũng múa đi.

- (Hai em vui thích giậm chân trên mặt ghế).*
- MY-TIN:** - Ôi, vui quá!
- TY-TIN:** - Kia! Họ cho bánh!... Chúng nó được bánh rồi!... Chúng nó ăn! Chúng nó ăn! Chúng nó ăn!...
- MY-TIN:** - Cả những đứa bé tí cũng được ăn! Mỗi đứa được ăn những hai cái, ba cái, bốn cái...
- TY-TIN:** *(Say sưa, vui thích)* - Ôi! Thích quá! Thích quá! Thích quá!
- MY-TIN:** *(Đếm những cái bánh tưởng tượng)* - Em ấy à, em được những mười hai cái!
- TY-TIN:** - Anh được những bốn lần mười hai cái... Anh sẽ cho em...
(Có tiếng gõ cửa).
- TY-TIN:** *(Hoảng hốt)* - Cái gì thế?
- MY-TIN:** *(Sợ hãi)* - Bố đấy!
(Các em chưa kịp ra mở cửa thì người ta đã thấy cái then cửa to tướng kêu cọt két và tự mở ra, rồi cửa hé mở để lấy lòi cho một bà già mặc áo xanh, đội mũ đỏ, đi vào nhà. Bà già người nhỏ bé, lưng gù, chân đi tập tễnh, mắt chột, mũi khoằm xuống gần chạm đến cằm, và phải chống gậy. Không ai có thể ngờ rằng đó lại là một bà tiên).

- BÀ TIÊN:** - Ở đây các cháu có Ngọn - cỏ - biết - hát, hoặc có Con Chim Xanh không?
- TY-TIN:** - Chúng cháu có cỏ, nhưng nó không biết hát.
- MY-TIN:** - Anh Ty-tin có một con chim.
- TY-TIN:** - Nhưng cháu chẳng cho bà được đâu.
- BÀ TIÊN:** - Vì sao thế?
- TY-TIN:** - Vì rằng nó là của cháu.
- BÀ TIÊN:** - Tất nhiên rồi, đấy cũng là một lý do. Nhưng chim đâu?
- TY-TIN:** *(Chỉ cái lồng chim)* - Ở trong lồng...
- BÀ TIÊN:** *(Đeo kính lên để ngắm con chim)* - Ta chẳng lấy con chim này đâu, nó không xanh lắm. Các cháu phải đi tìm được cho ta con chim ta đang cần.
- TY-TIN:** - Nhưng cháu có biết nó ở đâu đâu...
- BÀ TIÊN:** - Ta cũng chẳng biết nó ở đâu. Vì vậy mà phải đi tìm nó. Nói cho cùng thì ta có thể không cần đến Ngọn - cỏ - biết - hát, nhưng Con Chim Xanh thì nhất thiết phải có để đem về cho con gái bé của ta, nó đang ốm nặng lắm.
- TY-TIN:** - Bạn ấy ốm thế nào ạ?
- BÀ TIÊN:** - Không biết đích xác là thế nào, nó chỉ muốn được sung sướng...
- TY-TIN:** - À...

- BÀ TIÊN:** - Cháu có biết ta là ai không?
- TY-TIN:** - Trông bà hao hao giống bà hàng xóm nhà cháu, bà già Béc-lanh-gô ấy!
- BÀ TIÊN:** *(Bỗng nhiên nổi cáu)* - Không hẳn thế!... Chẳng có liên quan gì cả!... Thật là đáng ghét!... Ta là bà tiên Bê-ry-luy-nơ...
- TY-TIN:** - A, hay quá!...
- BÀ TIÊN:** - Phải đi ngay bây giờ.
- TY-TIN:** - Bà cùng đi với chúng cháu chứ?
- BÀ TIÊN:** - Dứt khoát là không thể được, vì còn nổi thối bò hầm ta đã đặt lên bếp từ ban sáng, ta chỉ vắng nhà một tiếng đồng hồ là nó tràn ra ngay...*(Lần lượt chỉ lên trần nhà, chỉ vào lò sưởi và ra cửa sổ)* Các cháu muốn ra khỏi nhà bằng lối này hay lối kia... lối kia?
- TY-TIN:** *(Rụt rè chỉ ra phía cửa)* - Cháu thích ra lối này hơn...
- BÀ TIÊN:** *(Bỗng nhiên lại nổi cáu)* - Dứt khoát là không thể được! Đó là một thói quen đến khó chịu! *(Chỉ vào cửa sổ)* Chúng ta sẽ ra bằng lối này... Kia!... Còn đợi gì nữa! Thay quần áo ngay đi! *(Các em nghe theo, vội lấy quần áo để trên mặt ghế, mặc vào)*. Để ta giúp cháu My-tin...
- TY-TIN:** - Chúng cháu không có giày...

BÀ TIÊN: - Không hề gì. Ta sẽ cho các cháu một cái mũ kỳ diệu. Cha mẹ các cháu đâu?

TY-TIN: *(Chỉ sang phía cửa bên phải)* - Bố mẹ cháu đang ngủ ở bên kia.

BÀ TIÊN: - Còn ông cháu? Còn bà cháu?

TY-TIN: - Ông bà cháu chết rồi.

BÀ TIÊN: - Còn những em trai, em gái của các cháu đâu? Các cháu có em không?

TY-TIN: - Có ạ. Có ba em trai...

MY-TIN: - Và bốn em gái ạ.

BÀ TIÊN: - Chúng nó đâu?

TY-TIN: - Cũng chết cả rồi.

BÀ TIÊN: - Các cháu có muốn gặp lại họ không?

TY-TIN: - Có ạ!... Cháu muốn gặp ngay ạ... Bà chỉ cho cháu..

BÀ TIÊN: - Ta có để họ ở trong túi áo đâu!... Nhưng cũng may đấy. Các cháu sẽ gặp lại họ khi các cháu đi qua xứ Nhớ Thương... Trên đường đi tìm Con Chim Xanh ấy. Sẽ đến ngay thôi... ở phía tay trái, gần ngã ba ấy. À, ban này, lúc ta đến gõ cửa, các cháu đang làm gì đấy?

TY-TIN: - Chúng cháu chơi trò ăn bánh ngọt.

BÀ TIÊN: - Các cháu có bánh ngọt à? Đâu?

- TY-TIN:** - Ở bên lâu đài những đứa bé nhà giàu ấy ạ. Mời bà ra xem, đẹp lắm. *(Ty-tin kéo Bà Tiên ra phía cửa sổ.)*
- BÀ TIÊN:** *(Nhìn qua cửa sổ.)* - Nhưng đấy là những kẻ khác đang ăn.
- TY-TIN:** - Vâng, nhưng vì là chúng cháu nhìn thấy cả...
- BÀ TIÊN:** - Các cháu không giận chúng nó à?
- TY-TIN:** - Sao lại giận ạ?
- BÀ TIÊN:** - Vì chúng nó ăn cả. Bà thấy chúng nó rất có lỗi là đã không đem sang cho các cháu.
- TY-TIN:** - Không đâu ạ, chúng nó con nhà giàu... Bà thấy đấy ạ, nhà chúng nó thật là đẹp.
- BÀ TIÊN:** - Không đẹp hơn bên nhà cháu đâu.
- TY-TIN:** - Ồ!... Nhà cháu tối om, bé tí, chẳng có bánh ngọt...
- BÀ TIÊN:** - Cũng thế thôi. Tại các cháu không nhìn thấy.
- TY-TIN:** - Nhìn thấy chứ ạ. Cháu nhìn tinh lắm. Mắt cháu tốt lắm cơ. Cháu nhìn được gì ở mặt đồng hồ nhà thờ mà bố cháu thì chẳng nhìn thấy gì cả.
- BÀ TIÊN:** *(Bỗng nhiên nổi cáu)* - Ta nói là cháu chẳng nhìn thấy gì cả!... Cháu nhìn thấy ta như thế nào nào?... Thân hình ta ra

sao nào?...(*Ty-tin im lặng ngượng ngịu*). Kia, trả lời đi! Trả lời để ta xem cháu có nhìn thấy không!... Ta đẹp hay ta xấu?... (*Im lặng*) Cháu không muốn trả lời à?... Ta trẻ hay ta già?... Ta hồng hào hay ta vàng vọt?... Hình như ta có cái bướu, phải không?

TY-TIN: (*Dàn hoà*) - Không, không, cái bướu không to đâu ạ...

BÀ TIÊN: - To đấy. Cứ nhìn vẻ mặt cháu thì người ta sẽ tưởng là cái bướu to tướng ketchup... Còn cái mũi ta thì có phải là nó khoằm không?
Và con mắt trái thì bị chột...

TY-TIN: - Không, không, cháu không nói thế... Thế ai làm cho nó chột ạ?

BÀ TIÊN: (*Càng cáu kỉnh thêm*) - Nhưng nó có chột đâu!... Chỉ được cái hỗn láo thôi! Nó còn đẹp hơn cả con mắt bên kia đấy! Nó to hơn sáng hơn, nó xanh như màu trời xanh ấy! Còn tóc ta đây này! Cháu có nhìn thấy không? Tóc ta vàng óng như bông lúa vàng... Tóc ta dày nặng cả đầu... Tóc ta xoà khắp người... Cháu có nhìn thấy ở trên bàn tay ta bao nhiêu là

tóc đây không? (*Bà giãi ra hai mớ tóc lơ thơ, màu xám*).

TY-TIN: - Vâng, cháu có thấy vài sợi...

BÀ TIÊN: (*Nổi giận*) - Vài sợi thôi à!... Hàng mớ! Hàng búi! Hàng làn đây này!... Những làn sóng vàng đấy!... Ta thừa biết có những kẻ nói là chẳng nhìn thấy gì cả, nhưng còn cháu, cháu không phải như những kẻ mù độc ác ấy đấy chứ?

TY-TIN: - Không, không ạ! Cháu nhìn thấy rất rõ những cái gì không bị che lấp đi.

BÀ TIÊN: - Nhưng cũng phải có gan nhìn cả vào những cái khác nữa!... Con người thật là kỳ dị.... Từ ngày những bà tiên mất đi, con người chẳng còn nhòm ngó, nghĩ ngợi gì đến những cái ấy nữa... Cũng may là lúc nào ta cũng còn mang theo ở trong người tất cả những gì cần thiết để làm cho những con mắt tối tăm ấy được sáng sửa ra... Có thấy ta lấy ở trong túi ra cái gì đây không?

TY-TIN: - Ôi, cái mũ xanh đẹp quá!... Cái gì lóng lánh ở trên chóp mũ vậy bà?

BÀ TIÊN: - Đấy là viên ngọc kim cương để nhìn.

TY-TIN: - A...

BÀ TIÊN: - Ừ, khi đội mũ lên đầu mà xoay viên ngọc đi một chút, xoay từ phải sang trái, như thế này này... thì viên ngọc sẽ chạm vào một cái bướu ở trên đầu mà không ai biết cả, nó sẽ làm cho người ta tỉnh mắt ra....

TY-TIN: - Không đau chứ ạ?

BÀ TIÊN: - Trái lại thế. Nó có phép tiên kia mà. Và ngay tức khắc, người ta sẽ nhìn thấy bên trong các sự vật, thí dụ như sẽ nhìn thấy hồn của bánh mỳ, hồn rượu vang, hồn của hạt tiêu chẳng hạn...

MY-TIN: - Có nhìn thấy hồn của miếng đường không ạ?

BÀ TIÊN: *(Bỗng nhiên nổi cáu)* - Tất nhiên là có!... Ta không ưa những câu hỏi vô ích đâu!... Hồn của miếng đường thì có lý thú gì hơn hồn của hạt tiêu kia chứ!... Ta cho các cháu vật này là để giúp các cháu đi tìm Con Chim Xanh. Ta rất biết rằng cái Nhẫn - tàng - hình hoặc Tấm - thảm - biết - bay thì giúp được cho các cháu nhiều hơn, nhưng ta lại đánh rơi cái chìa khoá tử để các thứ ấy mất rồi... À, suýt nữa thì quên. *(Giơ viên ngọc ra)*. Khi đội cái mũ trên đầu thế này... mà xoay viên

ngọc một vòng như thế này thì nhìn thấy Quá khứ... Thêm một vòng nữa, thế này thì nhìn thấy Tương lai... Rất lạ, rất tiện, chẳng có tiếng động nào đâu.

TY-TIN: - Bố cháu sẽ lấy của cháu mất.

BÀ TIÊN: - Không, bố cháu không nhìn thấy, mà cũng chẳng ai nhìn thấy cái mũ ở trên đầu cháu... Cháu có muốn đội thử không? *(Bà đội cái mũ xanh lên đầu Ty-tin)* Bây giờ cháu xoay viên ngọc đi... Xoay một vòng và sẽ thấy...

(Ty-tin vừa mới đưa tay lên xoay viên ngọc thì một sự thay đổi đột ngột và kỳ diệu đã xảy đến cho mọi vật. Bà tiên già bỗng trở thành một nàng công chúa đẹp tuyệt vời. Những viên đá xây tường sáng bừng lên màu xanh như ngọc thạch và lấp lánh rực rỡ chẳng kém gì các thứ đá quý nhất. Các đồ đạc trong nhà cũng sáng bóng và linh hoạt hẳn lên: cái bàn gỗ trắng ra vẻ trang nghiêm bề vệ chẳng kém gì cái bàn đá hoa; cái mặt đồng hồ treo thì nháy mắt và mỉm cười nhã nhặn, trong lúc đó ở cái cửa kính đồng hồ mà trước đây người ta vẫn thấy quả lắc đưa đi đưa lại, thì bây giờ cửa kính

*hé mở để cho các cô nàng Giờ Giấc cười
giòn già, nắm tay nhau chạy ra nhảy
múa theo những tiếng nhạc du dương).*

TY-TIN: *(Hoảng hốt)* - Ôi, những bà xinh đẹp nào
thế kia?

BÀ TIÊN: - Đừng sợ. Đó là những giờ giấc trong
cuộc đời cháu, chúng đang sung sướng
được hưởng tự do và hiện hình lên trong
chốc lát...

TY-TIN: - Cả những bức tường kia cũng sáng
bừng lên. Tường làm bằng đường kính
hay bằng đá quý vậy bà?

BÀ TIÊN: - Đá nào cũng giống nhau, đá nào cũng
quý cả, nhưng con người chỉ nhìn thấy có
vài thứ...

*(Trong lúc họ nói chuyện thì cảnh thần
tiên vẫn cứ diễn ra. Hồn của những tấm
Bánh Mỳ và ngọn lửa cũng hiện ra
thành người. Các bác Bánh Mỳ thì có cái
dáng củ mỳ củ mì, từ trong tủ đựng bánh
đờ dẫn đi ra. Các bác ấy mặc áo nịt màu
vàng nâu như màu cùi bánh, có giây bột
trắng. Các bác ấy nhảy nhót quanh bàn,
trong lúc ông Lửa ở trong lò sưởi chạy ào
ra. Ông Lửa mặc áo nịt màu vàng pha*

*màu đỏ tía. Ông ấy cười rũ rượi chạy
đuổi theo các bác Bánh Mỳ).*

TY-TIN: - Những ai mà tôi tàn vậy bà?

BÀ TIÊN: - Hồn của Bánh Mỳ đấy. Các bác ta
nhân lúc sự thật đang chi phối mà thoát
ra khỏi cảnh chật chội trong cái tủ đựng
Bánh Mỳ.

TY-TIN: - Còn cái lão quỷ quái đỏ lừ nào kia mà
lại có mùi khét lẹt thế ạ?

BÀ TIÊN: - Suyt!... Chớ nói to! Ông Lửa đấy. Ông
khó tính khó nết!

*(Câu chuyện vẫn không làm ngắt quãng
được cảnh thần tiên. Chú chó con và chị
mèo cái đang nằm cuộn tròn ngủ ở dưới
chân tủ cũng kêu lên một tiếng rồi biến
ra sau cũi, và ngay sau đấy hiện ra hai
người, một người đàn ông đeo mặt nạ
đầu chó, một người đàn bà đeo mặt nạ
đầu mèo. Người đeo mặt nạ đầu chó
chạy lại ôm chầm lấy Ty-tin mà vuốt ve,
hôn hít âm ỉ, còn người đeo mặt nạ đầu
mèo thì chải lại tóc, lau lại bàn tay, vuốt
lại ria mép rồi mới đi đến bên My-tin).*

CHÓ: *(Gâu gâu, nháy nhót, xô đẩy mọi thứ,
đến là khó chịu)- Cậu chúa tể của tôi*

oi!... Tôi chào cậu! Tôi chào cậu!... Thế là tôi nói được rồi. Tôi có bao nhiêu là chuyện để nói với cậu. Trước đây tôi vẫn cố sửa lên âm ĩ và vẩy đuôi rồi rít mà cậu cũng chẳng hiểu cho... Bây giờ thì... chào cậu! Chào cậu!... Tôi yêu cậu lắm kia! Tôi quý cậu lắm kia!... Cậu có muốn tôi làm trò gì không?... Tôi làm đom làm dáng để cậu xem nhé? Hay cậu thích tôi đi bằng tay, hoặc nhảy múa trên dây cho cậu xem nhé!

TY-TIN: *(Hỏi bà tiên)* - Cái ông có cái đầu chó này là ai vậy bà?

BÀ TIÊN: - Cháu không nhận ra à? Hồn của chú cún Ty-lô mà cháu vừa giải thoát cho nó đấy thôi.

MÈO: *(Lại bên My-tin, chìa tay ra một cách khách sáo)* - Kính chào cô! Buổi sáng hôm nay, trông cô thật xinh đẹp!

MY-TIN: - Chào bà! *(Hỏi bà Tiên)* - Ai vậy bà?

BÀ TIÊN: - Dễ nhận lắm. Đây là hồn của chị mèo Ty-let đang chìa tay ra cho cháu bắt. Cháu hãy ôm hôn chị ấy đi.

CHÓ: *(Xoắt Mèo)* - Ta cũng thế! Ta cũng ôm hôn cậu chúa tể của ta! Ta cũng ôm hôn cô bé!... Ta ôm hôn tất cả mọi người!...

Ta phải vui chơi!... Ta phải dọa cho Ty-
let nó sợ!... Hu! Hu! Hu!...

MÈO: *(Với Chó)* - Thưa ông, tôi không quen
biết ông...

BÀ TIÊN: *(Giơ đũa thần ra dọa Chó)* - Này, phải
giữ cho êm ả, không thì nhà người sẽ lại
phải im lặng cho đến ngày tận số...

*(Cảnh thần tiên vẫn cứ tiếp tục diễn ra:
cái guồng quay sợi quay tít mù, kéo ra
những sợi ánh sáng rực rỡ, cái bình
đựng nước ở trong góc nhà cũng cất tiếng
hát lanh lảnh và biến thành một bình
sáng loáng, ở đây chảy ra một dòng châu
ngọc, và qua dòng châu ngọc, người ta
thấy hồn của Dòng Nước hiện thành một
cô thiếu nữ óng ả, tóc xoã ra, vẻ sườn
mướt, chạy ngay đến đánh nhau với ông
Lửa).*

TY-TIN: - Bà nào mà ướm sừng thế kia?

BÀ TIÊN: - Đừng sợ! Cô nàng Nước vừa ở trong vòi
nước ra đây...

*(Cái bình đựng sữa ở trên bàn đồ lặn
kênh, rơi xuống đất vỡ toang, và từ chỗ
sữa đổ lênh láng hiện lên một người đàn
bà mặc áo trắng, dáng dấp e thẹn, sợ hãi
trước mọi người).*

TY-TIN: - Cái bà mặc áo trắng kia sợ sệt nổi gì?

BÀ TIÊN: - Đó là cô nàng sữa vừa đánh vỡ cái bình.

(Bánh đường để ở dưới chân tủ cũng lớn ra, to phình, rách toác cả giấy bọc ngoài, rồi ở đáy một người có vẻ ngọt ngào thở lợ chui ra. Anh ta mặc áo ngoài nửa trắng, nửa xanh. Anh mỉm cười tiến lại phía My-tin).

MY-TIN: *(Vẻ lo ngại)* - Anh ta muốn gì vậy?

BÀ TIÊN: - Hồn của Bình Đường đấy thôi.

MY-TIN: *(Yên tâm)* - Thế anh ấy có đường lúa mạch không ạ?

BÀ TIÊN: - Ở trong túi áo anh ta chỉ có toàn những đường là đường thôi. Cả đến những ngón tay anh ta cũng là đường...

(Cái đèn đỏ lăn trên mặt bàn, ngọn lửa bốc lên biến thành một cô gái xinh đẹp tuyệt trần. Nàng mặc áo dài tha thướt, trong sáng, chói lọi. Nàng đứng im như ngậy ngát).

TY-TIN: - Ôi bà hoàng hậu!

MY-TIN: - Ôi Đức mẹ Đồng Trinh!

BÀ TIÊN: - Không phải đâu, các cháu! Đó là nàng Ánh Sáng...

(Trong lúc ấy, nồi niêu xoong chảo để trên ngăn bếp, cái nào cũng xoay tít như những con quay; cái tủ đựng áo cũng mở toang đôi cánh để cho những mảnh vải đẹp màu ánh trắng, màu mặt trời từ trong cái tủ tuôn ra, hoà mình với những mảnh quần áo cũ rách đang từ trên gác xếp đi xuống thang. Nhưng kìa, ba tiếng gõ mạnh bỗng cất lên ở phía cửa bên tay phải).

TY-TIN: (Sợ hãi) - Bố cháu đấy!... Bố cháu đã nghe thấy...

BÀ TIÊN: - Xoay viên ngọc đi!... Xoay từ trái sang phải! (Ty-tin xoay mạnh viên ngọc) Đừng xoay nhanh thế!... Trời ơi! Muộn quá mất rồi!... Cháu xoay đột ngột vội vàng thế thì còn ai có thì giờ mà trở về chỗ cũ cho kịp kia chứ! Chúng ta sẽ khổ với họ...

(Lúc ấy Bà Tiên đã trở lại già nua, những bức tường nhà không còn rực sáng nữa, những cô nàng Giở Giấc đã vào cả đồng hồ, cái guồng quay sời lại đứng im, v.v... Nhưng trong lúc vội vàng hoảng hốt, ông Lửa cuống lên chạy quanh nhà để tìm lò sưởi, và một bác

Bánh Mỳ không tìm được chỗ nằm trong tủ bánh thì đứng khóc và kêu rên kinh hãi).

BÀ TIÊN: - Có chuyện gì thế?

BÁNH MỠ: *(Sụt sùi)* - Trong tủ chẳng còn chỗ nào....

BÀ TIÊN: *(Cúi nhòm vào tủ)* - Còn đây! Còn đây!
(Bà đẩy những bác Bánh Mỳ đã nhanh chân vào được chỗ cũ của mình). Mau lên nào! Nằm gọn lại nào..
(Vẫn có tiếng gõ cửa).

BÁNH MỠ: *(Cuống quýt, cố len vào tủ mà vẫn không vào được)* - Chẳng có cách nào vào được!... Họ ăn thịt tôi trước mất thôi...

CHÓ: *(Chạy quanh Ty-tin)* - Cậu chúa tể của tôi ơi!... Tôi hãy còn ở đây này. Tôi vẫn còn nói được! Tôi vẫn còn ôm hôn được cậu!... Gâu! Gâu! Gâu!

BÀ TIÊN: - Ôi, cả mi nữa! Mi cũng còn ở đây à?

CHÓ: - Cháu gặp may, bà ạ. Cháu không trở lại im lặng được nữa đâu. Cái cũi đóng sập lại mất rồi.

MÈO: - Cũi của cháu cũng vậy... Rồi sẽ ra sao hở bà? Có nguy hiểm gì không bà?

BÀ TIÊN: - Trời ơi, ta phải nói cho các người biết sự thật: những ai đi theo hai đứa bé này đều sẽ chết khi kết thúc chuyến đi.

- MÈO:** - Thế những người không đi thì sao?
- BÀ TIÊN:** - Sẽ chỉ sống được vài phút đồng hồ.
- MÈO:** (*Bảo chú Chó*) - Lại đây, ta vào cũi...
- CHÓ:** - Không! Không... Ta chẳng vào đâu! Ta đi theo cậu chủ! Ta muốn lúc nào cũng được nói chuyện với cậu ấy.
- MÈO:** - Đồ ngu dại!
(*Lại có tiếng gõ cửa*).
- BÁNH MỠ:** (*Khóc suốt mướt*) - Tôi chẳng muốn chết đâu. Tôi muốn vào tủ bánh ngay bây giờ.
- LỬA:** (*Vẫn chạy cuống cuống chung quanh nhà, vừa chạy vừa thở phì phò lo ngại*) - Tôi không tìm thấy lò sưởi của tôi ở đâu nữa!
- NƯỚC:** (*Cũng cố chui vào vòi nước mà không được*) - Tôi không còn chui được vào cái vòi nước!
- ĐƯỜNG:** (*Lãng xãng chung quanh cái hộp giấy đựng đường*) - Tôi làm rách mất cái hộp giấy đựng tôi rồi!
- SỮA:** (*Dáng ẻo lả, thẹn thò*) - Người ta đánh vỡ cái bình của tôi!
- BÀ TIÊN:** - Trời ơi, sao mà họ ngốc nghếch đến thế!... Ngốc nghếch và hèn nhát!... Các người cứ muốn sống mãi ở trong những cái hộp tồi tàn, ở trong chuồng cũi, ở

trong những cái vòi nước hơn là đi theo các em bé để tìm Con Chim Xanh ư?

TẤT CẢ: *(Trừ chú Chó và cô nàng Ánh Sáng)* - Vâng! Vâng! Ngay bây giờ!... Tôi vào cái vòi nước của tôi!... Cái tủ bánh của tôi!.. Cái lò sưởi của tôi!... Cái cũi của tôi!

BÀ TIÊN: *(Hỏi nàng Ánh Sáng đang mơ màng nhìn những mảnh đèn vỡ)* - Còn cô, cô nghĩ sao?

ÁNH SÁNG: - Tôi đi theo các em bé.

CHÓ: *(Gào lên vui vẻ)* - Tôi cũng thế! Tôi cũng thế!

BÀ TIÊN: - Ừ, khá lắm! Và cũng chẳng còn lùi bước được nữa rồi! Các người chẳng còn kén chọn được nữa, các người phải theo chúng ta mà đi thôi... Nhưng ta dặn nhé: Lửa chó có xán đến bên ai. Còn chú Cún này, chú không được trêu cọt chị Mèo, nghe chưa... Còn Nước, cô nhớ là phải giữ cho thẳng thắn, và đừng có chảy ra khắp mọi nơi...

(Nhiều tiếng gõ cửa mạnh, gấp).

TY-TIN: *(Nghe ngóng)* - Lại bố cháu đấy!.. Lần này bố cháu dậy rồi, cháu nghe tiếng bố cháu đang đi...

BÀ TIÊN: - Chúng ta ra bằng lối cửa sổ... Các người sẽ đến cả nhà ta, ta sẽ lấy quần áo chỉnh tề, đẹp đẽ cho các người mặc. *(Với Bánh Mỳ)*. Này, Bánh Mỳ, bác mang cái lồng đi để mà nhốt Con Chim Xanh. Bác phải giữ gìn cho chu đáo... Nào, nhanh lên, nhanh lên, đừng để mất thì giờ...

(Cửa sổ bỗng nhiên mở rộng ra như một cửa lớn. Tất cả đi ra, sau đó cửa sổ lại trở lại hình dạng như cũ và đóng kín lại như trước. Gian nhà trở nên tối om, hai cái giường nhỏ chìm vào trong bóng tối. Cửa lớn bên phải hé mở, và bố Tin, mẹ Tin ló đầu qua cửa nhòm vào).

BỐ TIN: - Chẳng có gì cả!.... Chỉ là tiếng dế kêu đấy thôi..

MẸ TIN: - Bố nó có nhìn thấy các con không?

BỐ TIN: - Có chứ!... Chúng nó đang ngủ say sưa...

MẸ TIN: - Ừ, tôi nghe thấy cả tiếng thở của các con.

(Cửa lớn lại khép lại).

MÀN

HỒI THỨ HAI

CẢNH THỨ HAI

TẠI LÂU ĐÀI CỦA BÀ TIÊN

(Một tiên đình lộng lẫy trong toà lâu đài của bà tiên Bê-ry-luy-nơ. Những cột đá hoa phía trên có chạm trổ vàng bạc, những cầu thang gác, những vòm cửa, những lan can v.v...)

Mở màn, Mèo, Đường và Lửa ăn mặc diêm dúa, sang trọng, từ gian phòng để quần áo của Bà Tiên đi qua. Mèo khoác một khăn to mỏng trên bộ áo lụa đen. Đường cũng diện một áo lụa dài nửa trắng nửa xanh dịu, còn Lửa thì đội mũ lông ngũ sắc, mình khoác áo choàng đỏ lót vàng. Họ đi từ phía trong đi ra, tụ tập cả ở dưới một vòm cửa, theo sự hướng dẫn của Mèo.)

MÈO: - Chỗ này kia!... Tôi biết tất cả các góc ngách của toà lâu đài này... Bà tiên Bê-ry-luy-nơ đã được thừa hưởng của gã Râu Xanh đấy. Đây, trong lúc hai đứa bé

và con mụ Ánh Sáng còn đang đến thăm
đứa con gái nhỏ của bà Tiên, chúng ta
hãy tranh thủ lợi dụng mấy phút tự do
này... Tôi mời các bạn đến đây là để bàn
bạc về tình hình trước mắt của chúng
ta... Các bạn có mặt đầy đủ cả chưa?

ĐUỜNG: - Kia kia, chú Cún ta bây giờ mới ở
phòng thay quần áo đi ra...

LỬA: - Anh ta ăn mặc quý phái chưa kia!

MÈO: - Anh ta diện bộ quần áo của gã đánh xe
cho cô Lọ Lem đấy mà!... Với anh ta thì
như thế là xứng đáng rồi! Anh ta có tâm
hồn của một kẻ nô lệ!... Nhưng này,
chúng ta hãy nấp cả ở sau cái lan can
này đi... Tôi nghi ngờ thằng cha ấy lắm...
Ta không nên để nó nghe được những
điều tôi sẽ nói với các bạn.

ĐUỜNG: - Vô ích!... Anh ta đánh hơi thấy chúng
ta rồi... Kia, lại cả cô nàng Nước nữa
kia!... Cô ta mới xinh đẹp làm sao chứ?

(Chó và Nước đến nhập bọn).

CHÓ: *(Nhảy nhót)* - Xem này! Xem này!... Xem
bọn mình có đẹp không!... Xem những
chỗ rủa, những chỗ thêu dây này!... Toàn
là vàng cả! Vàng thật đấy nhé!

- MÈO:** *(Với Nước)* - Chị mặc cái áo "màu thời gian" của nàng Da Lừa phải không? Hình như tôi đã thấy...
- NƯỚC:** - Vâng, bộ áo này thật hợp với em...
- LỬA:** *(Rít lên trong kẽ răng)* - Cô ta không mang cái ô đi...
- NƯỚC:** - Ông bảo sao kia?
- LỬA:** - À không, không...
- NƯỚC:** - Tôi tưởng ông đã nói đến một cái mũi đỏ to tướng mà tôi đã nhìn thấy hôm trước...
- MÈO:** - Thôi đi, đừng cãi nhau nữa, chúng ta còn những việc khác cần hơn phải làm... Chúng ta chỉ còn đợi có bác Bánh Mỳ nữa thôi, bác ta đâu ấy nhỉ?
- CHÓ:** - Bác ta vẫn còn chưa hết bản khoản lưỡng lự trong việc chọn quần áo...
- LỬA:** - Kể thì cũng khó thật đấy. Với cái dáng ngổ ngẩn và cái bụng to tướng của bác ta...
- CHÓ:** - Nhưng cuối cùng bác ấy cũng đã quyết định mặc một áo lụa dài kiểu Thổ Nhĩ Kỳ có thêu hạt cườm, và đội khăn, đeo gươm...
- MÈO:** - Bác ta kia kìa!... Bác ta mặc cái áo đẹp nhất của Râu Xanh...

(Bác Bánh Mỳ diện đúng như thế, đi vào. Cái áo lụa dài khó khăn lắm mới che nổi cái bụng to tướng của bác. Một tay bác đặt trên chuôi gương, một tay cầm cái lông chim).

BÁNH MỠ: *(Đi núng nính, tự phụ)* - Thế nào? Các vị thấy tôi thế nào?

CHÓ: *(Nhảy quanh bác ta)* - Đẹp thật đấy! Bác ta đẹp thật đấy!

MÈO: - Hai đứa bé đã thay quần áo chưa?

BÁNH MỠ: - Đã. Cậu Ty-tin đã mặc cái áo đỏ, cái quần xanh và đi tất trắng của chú bé Tí Hon, còn cô My-tin thì mặc cái áo dài của Gơ-rê-ten và đi giày của Lọ Lem... Nhưng việc quan trọng vẫn là trang phục cho cô nàng Ánh Sáng...

MÈO: - Sao vậy?

BÁNH MỠ: - Bà Tiên thấy cô nàng đẹp quá chẳng muốn mặc gì cho cô nàng cả!... Tôi đã phải nhân danh phẩm giá của chúng ta mà lên tiếng phản đối, tôi tuyên bố là trong điều kiện như thế tôi sẽ từ chối không đi với cô ta.

LỬA: - Lẽ ra phải mua cho cô ta một cái chụp đèn!

MÈO: - Thế bà Tiên bảo sao?

BÁNH MỠ: - Bà ấy cho tôi mấy gậy vào đầu, vào bụng.

MÈO: - Rồi sao nữa?

BÁNH MỠ: - Tôi chịu thua ngay, nhưng đến phút cuối cùng cô nàng Ánh Sáng cũng đã chọn được cái áo dài màu sáng trắng để ở dưới đáy hòm của Da Lừa.

MÈO: - Thôi nhé, chuyện trò như thế này đủ rồi, thời gian gấp lắm, phải nghĩ đến tương lai của chúng ta... Các bạn cũng đã biết rồi đấy, bà Tiên đã báo là cuộc hành trình này kết thúc thì cuộc đời chúng ta cũng hết... Chúng ta phải tìm đủ mọi cách mà kéo dài nó ra. Chúng ta; phải nghĩ đến giống nòi, đến số phận con cháu chúng ta...

BÁNH MỠ: - Hoan hô! Hoan hô!... Chị Mãn nói phải lắm!

MÈO: - Các bạn hãy chú ý nghe tôi nói. Tất cả chúng ta có mặt ở đây, dù là thú vật hay đồ vật và những nguyên tố thiên nhiên, chúng ta cũng đều có một linh hồn mà con người chưa biết tới. Do vậy chúng ta còn được một chút tự chủ, nhưng nếu họ tìm thấy Con Chim Xanh, họ sẽ hiểu ra, sẽ thấy tất cả, và lúc ấy chúng ta sẽ

hoàn toàn lệ thuộc vào họ... Tôi biết được điều này là do bà bạn thân mến của tôi, bà Đêm Tối, đã cho tôi biết. Bà ấy còn là người canh giữ những bí mật của cuộc sống đây, các bạn ạ! Chúng ta phải vì quyền lợi của mình mà ngăn cản không để cho họ tìm ra Con Chim Xanh... ngăn cản bằng bất cứ giá nào, dù phải làm hại đến cả tính mệnh hai đứa trẻ.

CHÓ: (*Nói giận*) - Chị ta nói gì thế?... Hãy nhắc lại để ta nghe cho rõ xem nào!

BÁNH MỠ: - Yêu cầu im lặng!... Anh chưa được nói!... Tôi chủ tọa phiên họp này...

LỬA: - Ai bầu anh làm chủ tọa?

NƯỚC: (*Nói Lửa*) - Im đi!... Ai khiến nhà anh chõ vào đây!

LỬA: - Tôi chõ vào chỗ cần chõ đây! Chẳng ai hạch sách được ta đâu!

ĐƯỜNG: (*Dàn hoà*) - Xin các vị! Chúng ta không nên tranh cãi nữa! Giờ phút nghiêm trọng lắm rồi... Bây giờ trước hết là phải thống nhất với nhau về những biện pháp sử dụng...

BÁNH MỠ: - Tôi hoàn toàn tán thành ý kiến của anh Đường và chị Mãn...

- CHÓ:** - Thật là ngu xuẩn!... Chỉ có Con Người thôi!... Phải tuân theo họ, phải làm tất cả những gì họ mong muốn!... Và cũng chỉ có điều ấy mới là sự thật... Tôi chỉ biết có Con Người!... Con Người muôn năm!... Sống, chết, tất cả vì Con Người!... Con Người là chúa tể!
- BÁNH MỠ:** - Tôi hoàn toàn tán thành ý kiến của chú Cún.
- MÈO:** *(Với Chó)* - Nhưng phải có lý lẽ...
- CHÓ:** - Chẳng cần lý lẽ nào cả!... Tôi yêu Con Người. Thế là đủ rồi!... Nếu các cậu định làm điều gì chống lại họ, tôi sẽ cắn xé các cậu trước, và sau đó sẽ đi tố cáo cho người ta biết.
- ĐƯỜNG:** *(Can thiệp nhẹ nhàng)* - Xin các vị... Chúng ta không nên tranh cãi gay go làm gì!... Xét về mặt nào đó thì mỗi vị đều có lý lẽ của mình...
- BÁNH MỠ:** - Tôi hoàn toàn tán thành ý kiến của anh Đường.
- MÈO:** - Tất cả chúng ta ở đây, từ cô Nước, ông Lửa, đến bác Bánh Mỳ và anh Chó đều là nạn nhân của một sự áp chế cùng cực, có phải thế không nào?... Các bạn hãy nhớ lại mà xem, có phải là ở cái thuở xa

xưa khi bạo chúa chưa xuất hiện, thì bọn chúng ta còn được tự do đi lang thang trên khắp mặt trái đất không?... Lúc ấy, Nước và Lửa là chúa tể duy nhất của thế gian, thế mà bây giờ các bạn hãy nhìn xem, Nước và Lửa chẳng còn ra cái thái gì! Và ngay cả chúng tôi cũng chỉ còn là dòng dõi yếu hèn của những vị chúa sơn lâm hùng vĩ ngày xưa!... Các bạn hãy cẩn thận!... Cứ làm như không có chuyện gì nhé... Tôi nhìn thấy bà Tiên và cô nàng Ánh Sáng đang đi tới đây... Cái cô nàng Ánh Sáng ấy đứng về phía Con Người... Cô ta là kẻ thù tệ hại nhất của chúng ta... Kia, họ đã tới.

(Ở phía bên phải, Bà Tiên và Ánh Sáng đi vào, theo sau là Ty-tin và My-tin).

BÀ TIÊN: - Làm gì thế này? Các người tụ tập cả ở đây làm gì thế này?... Trông cái vẻ mưu đồ nổi loạn kia!... Đã đến lúc lên đường rồi đấy. Ta vừa có ý quyết định cử nàng Ánh Sáng làm người chỉ huy. Ta trao cho nàng cây đuốc thần của ta. Các người phải tuân theo lệnh của nàng như tuân theo lệnh của ta vậy... Chiều hôm nay, hai em bé sẽ đi thăm ông bà đã mất. Các

người nên giữ ý tứ, chả cần phải đi theo làm gì... Hai em ấy sẽ được hưởng một buổi chung sống với các người thân trong gia đình đã mất. Trong lúc ấy các người sẽ sửa soạn tất cả những thứ cần thiết cho chặng đường ngày mai, chặng đường này sẽ dài đấy... Nào thôi, lên đường, và ai vào việc này!

MÈO: *(Giả nhân giả nghĩa)* - Thưa Bà Tiên, em cũng vừa nói với các bạn em như thế đấy ạ!... Em kêu gọi các bạn phải mang hết tinh thần trách nhiệm và lòng dũng cảm ra mà làm nhiệm vụ của mình. Chỉ có tiếc là cái anh Chó cứ hay ngắt lời em...

CHÓ: - Nó nói gì thế?... Mà biết tay ông!
(Anh ta định nhảy chồm vào cắn chị Mèo, nhưng Ty-tin kịp giữ lại và dọa dẫm).

TY-TIN: - Ty-lô! Nằm xuống!... Coi chừng đấy! Lần sau mà còn thế nữa...

CHÓ: - Cậu chủ ơi, cậu không biết đấy, chính nó....

TY-TIN: *(Doạ)* - Có im ngay không nào!

BÀ TIÊN: - Thôi đi!... Này Bánh Mỳ, chiều nay bác đưa cái lồng chim cho Ty-tin nhé. Có thể

là Con Chim Xanh ẩn nấp trong Quá Khứ, ở chỗ ông bà không chừng!... Dù sao, đó cũng là một cơ hội để tìm kiếm, không nên bỏ qua... Thế nào đấy, Bánh Mỳ? Cái lồng chim đâu?

BÁNH MỠ: *(Vẻ long trọng)* - Thưa Bà Tiên, xin bà hãy thư cho giấy lát... *(Rồi như một diễn giả, anh ta lấy giọng nói với các bạn.)* Các bạn ơi, các bạn hãy chứng nhận rằng cái lồng bạc đã được giao phó cho tôi bởi...

BÀ TIÊN: *(Cắt ngang)* - Đủ rồi! Không cần nhiều lời... Chúng ta đi ra lối này, còn hai em đi lối kia...

TY-TIN: *(Hơi lo lắng)* - Chúng cháu đi một mình ấy ạ?

MY-TIN: - Cháu đói lắm.

TY-TIN: - Cháu cũng thế!

BÀ TIÊN: *(Với Bánh Mỳ)* - Bác hãy phanh cái áo Thổ Nhĩ Kỳ ra và cắt lấy một miếng ở cái bụng ngon lành của bác cho các em ấy ăn...

(Bánh Mỳ phanh áo, rút gươm và cắt ở cái bụng to tướng của mình lấy hai miếng bánh đưa cho các em).

- ĐƯỜNG:** *(Lại bên các em)* - Các em cho phép tôi cũng được biếu các em mấy miếng đường... *(Rồi anh ta bẻ năm ngón tay ở bàn tay trái đưa cho các em.)*
- MY-TIN:** - Anh ấy làm gì vậy? Anh ấy bẻ gãy hết các ngón tay rồi...
- ĐƯỜNG:** *(Mời mọc)* - Xin hãy nếm đi. Ngon tuyệt trần đời... Toàn là đường lúa mạch chính công cả đấy.
- MY-TIN:** *(Mút một ngón tay đường)* - Trời ơi, ngon thật!... Anh có nhiều không anh?
- ĐƯỜNG:** *(Nhũn nhặn)* - Tôi ấy à, bao nhiêu cũng có...
- MY-TIN:** - Khi bẻ tay, anh có đau lắm không?
- ĐƯỜNG:** - Chẳng đau gì cả!... Trái lại, còn được lợi nữa kia! Những ngón tay sẽ lại mọc ra ngay tức khắc, và như thế thì lúc nào cũng có được những ngón tay sạch sẽ và mới mẻ.
- BÀ TIÊN:** - Này, các cháu chớ có ăn nhiều đường đấy nhé! Đừng quên là lát nữa các cháu sẽ được ăn cơm ở đằng nhà ông bà các cháu...
- TY-TIN:** - Ông bà cháu ở đây ạ?
- BÀ TIÊN:** - Các cháu sẽ gặp ngay bây giờ.

TY-TIN: - Nhưng làm sao mà gặp được ạ? Ông bà cháu chết rồi...

BÀ TIÊN: - Chết thế nào được, khi mà ông bà vẫn còn sống trong ký ức của các cháu!... Con người ta không hiểu nổi điều bí ẩn ấy vì họ hiểu biết ít quá. Còn như cháu, nhờ có viên ngọc, cháu sẽ thấy được là những người chết mà được người ta nhớ đến thì cũng sung sướng như là khi chưa chết vậy.

TY-TIN: - Cô Ánh Sáng cùng đi với chúng cháu chứ ạ?

ÁNH SÁNG: - Không, việc gia đình thì nên để tự nhiên... Ta đợi các em ở đây... Ông bà không mời ta mà!

TY-TIN: - Đi lối nào ạ?

BÀ TIÊN: - Lối này... Các cháu đang ở bên ngưỡng cửa của "Xứ Nhớ Thương". Khi cháu xoay viên ngọc, cháu sẽ thấy một cây to có mang tám biển chỉ đường cho cháu đi tới... Nhưng các cháu nhớ là đến chín giờ kém mười lăm, các cháu phải về nhé... Điều ấy quan trọng lắm đấy... Nhất là phải đúng hẹn, bởi vì mọi việc có thể lỡ hết, nếu như các cháu về muộn... Thôi,

tạm biệt các cháu. (*Gọi Mèo, Chó, Ánh Sáng v. v...*) Đi lối này... Còn hai cháu đi lối kia...

(*Bà đi ra lối bên phải cùng với Chó, Mèo, Ánh Sáng v.v... còn hai em đi lối bên trái*).

MÀN

CẢNH THỨ BA

XỨ NHỚ THƯƠNG

(Trong làn sương mù dày đặc, hiện lên ở phía bên phải một thân cây sồi lớn có mang một tấm biển. Ánh sáng mờ mờ, huyền ảo. Ty-tin và My-tin đứng dưới gốc cây).

TY-TIN: - Cái cây đây rồi!

MY-TIN: - Có tấm biển kia kìa!

TY-TIN: - Anh chẳng đọc được... Em đợi nhé, anh trèo lên cái rễ này xem... À, được... Biển ghi: "Xứ Nhớ Thương".

MY-TIN: - Bắt đầu từ đây à?

TY-TIN: - Ừ, có mũi tên chỉ đấy...

MY-TIN: - Vậy ông đâu, bà đâu?

TY-TIN: - Ở phía sau làn sương mù... chúng ta sẽ thấy...

MY-TIN: - Em chẳng nhìn thấy gì cả!... Em chẳng nhìn thấy tay chân em đâu nữa! *(Mếu máo)* Em lạnh quá! Em chẳng muốn đi nữa đâu... Em muốn quay về nhà...

TY-TIN: - Kìa, đừng có lúc nào khóc suốt suốt như cô Nước ấy!... Em không biết xấu hổ à?... Một cô bé nhớn nhao thế này mà... Xem kìa, sương tan rồi đấy... Chúng ta sẽ nhìn thấy...

(Quả nhiên, làn sương rung động, mỏng dần, sáng ra, rồi tan đi. Trong một luồng ánh sáng mỗi lúc một trong trẻo, người ta nhìn thấy dưới một vòm cây xanh một ngôi nhà nông dân nhỏ nhắn sáng sủa có cây leo bao phủ. Các cửa sổ và cửa lớn đều mở ngỏ. Dưới một mái hiên có những đờ ong mật, trên bậu cửa sổ có bày những chậu hoa, một lồng chim trong có con chim sáo đang ngủ v.v... Gần cửa lớn, trên một ghế dài, hai ông bà già nông dân cũng đang ngồi ngủ say, đó chính là ông và bà của Ty-tin).

TY-TIN: *(Nhận ngay ra ông bà)* - A, ông bà!

MY-TIN: *(Vỗ tay)* - Đúng rồi! Đúng rồi!... Ông bà!

TY-TIN: *(Còn đôi chút ngờ vực)* - Khoan đã! Để xem ông bà có còn cử động được không... Chúng ta nấp đằng sau cây... Bà Tin mở mắt, ngẩng đầu lên, vươn vai thở nhẹ một cái. Bà nhìn ông cũng đang từ từ thức giấc.

- BÀ TIN:** - Ông ạ, tôi có cảm giác là những đứa cháu nhỏ còn sống của chúng ta hôm nay sẽ đến thăm ta đây...
- ÔNG TIN:** - Ủ, chắc chắn là các cháu nó nhớ đến ta, bởi vì tôi đã thấy hồi sức, đôi chân đã thấy rậm rịt như có kiến bò...
- BÀ TIN:** - Tôi tin là các cháu nó đã ở gần đây, bởi vì những giọt nước mắt vui sướng đang trào ra ở mắt tôi...
- ÔNG TIN:** - Không, không, chúng nó còn ở xa lắm... Tôi thấy sức còn đuối lắm...
- BÀ TIN:** - Tôi bảo là các cháu nó đã ở đây rồi, tôi đã thấy có đầy đủ sức khỏe.
- TY-TIN VÀ MY-TIN:** *(Từ sau góc sồi chạy ào ra)* - Chúng cháu đây! Chúng cháu đây!... Ông ơi, bà ơi... Chúng cháu đây! Chúng cháu đây!
- ÔNG TIN:** - Đây! Bà thấy chưa? Tôi đã bảo mà! Tôi chắc là hôm nay các cháu nó đến...
- BÀ TIN:** - Ty-tin!... My-tin!... Cháu đây à?... Cháu đây à?... Chúng nó đây rồi! *(Bà cố chạy lại phía các em)*. Bà không chạy được... Bà vẫn bị đau khớp!
- ÔNG TIN:** *(Cũng khập khiễng đi ra)* - Ông cũng không chạy được nhanh đâu... Tại cái chân gỗ của ông đấy mà! Cái chân ông

đã phải thay hồi ngã cây sồi bị gãy chân ấy.

(Ông bà và các cháu ôm chầm lấy nhau ríu rít).

BÀ TIN: - Cháu lớn bỗng lên rồi, Ty-tin ạ!

ÔNG TIN: *(Vuốt tóc My-tin)* - My-tin! Ông xem nào!... Tóc nó đẹp quá, mắt nó đẹp quá!... Và nó mới thơm tho làm sao chứ!

BÀ TIN: - Nào, lại thơm bà nữa đi!... Ngồi lên đùi bà đây này.

ÔNG TIN: - Còn ông, ông không được gì à?

BÀ TIN: - Không, không... Phải thơm bà đã... Bố Tin, mẹ Tin cháu thế nào, có khoẻ không?

TY-TIN: - Thưa bà, khoẻ ạ. Bố mẹ cháu còn đang ngủ lúc cháu ra đi.

BÀ TIN: *(Ngắm nghía, vuốt ve các cháu)* - Trời ơi, chúng nó xinh đẹp quá, sạch sẽ quá!... Mẹ cháu tắm rửa cho cháu đấy à?... Đôi tất của cháu có còn thủng không? Ngày xưa bà đã mặng lại cho cháu đấy. Tại sao các cháu chẳng hay đến thăm ông bà vậy?... Các cháu đến thăm thì ông bà vui lắm... Đã bao nhiêu tháng trời nay các cháu quên ông bà, ông bà chẳng còn được nhìn thấy ai...

- TY-TIN:** - Thưa bà, trước kia tại vì chúng cháu không thể đi được ạ. Bây giờ nhờ có Bà Tiên...
- ÔNG TIN:** - Ông bà vẫn ở đây chờ đợi những người sống đến thăm mình... Họ đến thưa lăm... Lần cuối cùng cách đây bao nhiêu lâu rồi nhỉ?... À, vào ngày lễ Các Thánh, khi có chuông nhà thờ rung lên...
- TY-TIN:** - Ngày lễ Các Thánh ạ!... Nhưng hôm ấy chúng cháu có đi được đâu! Chúng cháu bị cảm lạnh...
- BÀ TIN:** - Nhưng các cháu đã nhớ đến ông bà...
- TY-TIN:** - Vâng, có...
- BÀ TIN:** - Đấy, mỗi khi các cháu nhớ đến ông bà thì ông bà lại tỉnh dậy, ông bà lại nhìn thấy...
- TY-TIN:** - Sao ạ? Chỉ cần là...
- BÀ TIN:** - Kìa, cháu biết rồi chứ!
- TY-TIN:** - Không ạ, cháu không biết...
- BÀ TIN:** (*Với ông Tin*) - Ở trên ấy, thật lạ lùng!... Họ chưa biết gì cả!... Họ không hiểu ra à ông?
- ÔNG TIN:** - Cũng như thời chúng ta vậy thôi! Người sống thật là ngốc khi họ nói đến những người ở đây...
- TY-TIN:** - Lúc nào ông bà cũng ngủ.

ÔNG TIN: - Ủ, chúng ta ngủ, mà vẫn chờ đợi một ý nghĩ của những người sống đánh thức chúng ta dậy... Ủ, được ngủ kỹ khi cuộc sống đã hết rồi thì cũng thích đấy... Nhưng thỉnh thoảng được thức giấc cũng hay...

TY-TIN: - Như vậy là ông bà chưa chết thật ạ?

ÔNG TIN: (*Giật nảy người lên*) - Cháu nói gì thế?... Nó nói gì thế bà?... Nó nói những tiếng mà chúng ta chẳng còn hiểu ra sao nữa... Có phải đấy là một tiếng mới, một sáng chế phát minh mới không?

TY-TIN: - Tiếng "chết" ấy ạ?

ÔNG TIN: - Ủ, tiếng ấy... Tiếng ấy nghĩa là gì?

TY-TIN: - Là người ta không còn sống nữa ạ!

ÔNG TIN: - Ở trên ấy, người ta ngu ngốc cả rồi sao?

TY-TIN: - Ở đây có dễ chịu không ạ?

ÔNG TIN: - Có chứ! Không đến nỗi nào đâu! Và nếu như người ta còn cầu nguyện...

TY-TIN: - Bố cháu bảo cháu không nên cầu nguyện nữa!

ÔNG TIN: - Có chứ! Có chứ! Cầu nguyện tức là tưởng nhớ...

BÀ TIN: - Phải đấy, mọi việc sẽ tốt đẹp nếu các cháu sẽ đến thăm ông bà luôn... Cháu còn nhớ không Ty-tin?... Lần ấy bà đã

làm bánh khoai kem cho cháu ăn... Cháu ăn nhiều quá đến nỗi đau bụng...

TY-TIN: - Nhưng từ năm ngoái đến nay, cháu không còn được ăn bánh khoai kem đâu bà ạ. Năm nay không có khoai....

BÀ TIN: - Đừng nói ngớ ngẩn thế! Ở đây lúc nào cũng có khoai...

TY-TIN: - Ở đây khác chứ ạ.

BÀ TIN: - Sao? Khác gì? Chẳng khác gì đâu cháu ạ. Ở đây người ta cũng âu yếm nhau.

TY-TIN: *(Lần lượt nhìn ông, nhìn bà)* - Ông chẳng thay đổi gì cả... Bà cũng chẳng thay đổi gì cả... Ông bà còn đẹp ra...

ÔNG TIN: - Ủ, ông bà không già đi nữa đâu!... Nhưng còn các cháu... các cháu lớn lên rồi! Ủ, các cháu lớn lắm rồi!... Các cháu trông kia kìa, ở chỗ của còn đánh dấu kia kìa... Lần ấy là vào ngày lễ Các Thánh... Bây giờ các cháu lại đo lại xem nào. Đứng cho thẳng nhé. *(Ty-tin đứng ướm vào bên cửa)*. Cao hơn bốn ngón tay rồi... Khá lắm... *(My-tin cũng đứng ướm vào cửa)* My-tin bốn ngón rưỡi!... A, a những cái hạt giống "xấu" này! Chúng nó mọc mới nhanh làm sao!

- TY-TIN:** *(Nhìn chung quanh, thích thú)* - Vẫn như thế! Mọi vật vẫn đâu ở đấy, nhưng cái nào cũng đẹp ra! Kìa cái đồng hồ mà cháu đã đánh gãy mất cái mũi kim dài.
- ÔNG TIN:** - Này, cái liễn sứ cháu đã làm nứt mẻ đây...
- TY-TIN:** - Và cả cái lỗ thùng ở cửa mà cháu đã khoan ra đây này! Hôm ấy cháu vỡ được cái khoan tay...
- ÔNG TIN:** - Ủ, cháu đã làm hỏng cả... Cái cây mận mà cháu vẫn thích trèo lên đây này... Cây mận lúc nào cũng có quả chín đỏ...
- TY-TIN:** - Đẹp hơn trước...
- MY-TIN:** - Và con chim sáo ngày xưa đây này! Nó còn hay hát không ạ?
(Con chim sáo thức giấc và cất tiếng hát véo von).
- BÀ TIN:** - Cháu xem đấy... Khi mà người ta nhớ đến nó...
- TY-TIN:** *(Kinh ngạc nhận thấy con chim sáo có bộ lông xanh thẫm)* - Nó màu xanh... Đúng nó rồi, nó là Con Chim Xanh mà cháu đang tìm mang về cho bà Tiên!... Vậy mà ông bà chẳng bảo cho cháu biết ông bà có Con Chim Xanh ở đây! Ôi, nó xanh, xanh quá, xanh như một viên bi ve xanh

ấy! (*Khản khoản*). Ông ơi, bà ơi, ông bà cho cháu nhé.

ÔNG TIN: - Ừ được, có thể được đấy... Bà nghĩ thế nào, bà Tin?

BÀ TIN: - Được thôi! Được thôi!... Để nó ở đây làm gì kia chứ... Nó chỉ được cái bộ ngủ khỏe thôi... Chẳng thấy hót bao giờ...

TY-TIN: - Cháu bắt nó sang cái lồng của cháu... Ôi, cái lồng chim của cháu đâu rồi?... A, nhớ rồi, cháu để quên ở gốc cây... (*Chạy lại gốc cây lấy cái lồng đem đến bắt con chim sáo nhốt vào đấy*) Ông bà cho cháu thật nhé!... Bà Tiên sẽ thích lắm đấy! Cả cô Ánh Sáng cũng thế!

ÔNG TIN: - Nhưng ông không bảo đảm đâu nhé. Ông ngại rằng con chim ấy nó không còn quen sống với cảnh đời âm ỉ ở trên ấy, và rồi nó lại bay trở về đây theo làn gió đầu mùa mát thôi... Nhưng cứ để xem sao... Bây giờ cháu hãy để đấy, và lại đây xem con bò sữa...

TY-TIN: (*Đề ý đến những đồ ông*) - Bây ông thế nào hở ông?

ÔNG TIN: - Chúng nó cũng không còn sống được theo như cách nói của các cháu ở trên ấy, nhưng chúng nó vẫn làm việc ra trò...

- TY-TIN:** *(Lại bên đồ ong)* - Vàng!... Mùi mật ong... Các đồ ong hẳn là đầy mật!... Tất cả những bông hoa đều đẹp quá... À, những em gái cháu đã chết có ở đây không ạ?
- MY-TIN:** - Và ba em trai cháu mà người ta đã chôn xuống đất, bây giờ ở đâu ạ?
(Sau những lời ấy, bảy em nhỏ cao thấp không đều nhau ở trong nhà chạy ra).
- BÀ TIN:** - Chúng nó đấy! Chúng nó đấy!... Người ta vừa mới nghĩ đến nó, vừa mới nói đến nó là nó đã hiện ra ngay đấy!
(Ty-tin và My-tin chạy đến đón các em. Các em rồi rút ôm chầm lấy nhau mà hôn hít, nhảy múa, nói cười vui vẻ).
- TY-TIN:** - Này Pi-e-rô! *(Hai em túm tóc nhau)* A! Chúng ta lại đánh nhau như ngày trước à?... Rô-be!... Giăng!... Con quay của Giăng còn không?... Ma-đơ-len, Pi-e-rét... Pô-lin... và Ri-ket...
- MY-TIN:** - A, Ri-két, Ri-két... Nó vẫn còn phải bò...
- BÀ TIN:** - Ủ, nó có lớn lên đâu...
- TY-TIN:** *(Nhận ra con chó nhỏ đang chạy quanh chung quanh các em)* - Kìa con Ki-ki mà cháu đã lấy cái kéo của Pô-lin cắt đuôi

nó đi kia kia... Nó cũng không đổi thay chút nào.

ÔNG TIN: (*Giọng nghiêm trang*) - Không, mọi thứ ở đây đều không thay đổi!

TY-TIN: - Pô-lin vẫn có cái nhọt ở mũi.

BÀ TIN: - Ừ, cái nhọt chẳng tan đi được đâu! Chẳng còn cách nào.

TY-TIN: - Trông chúng nó đứa nào cũng tươi tỉnh, béo tốt, sáng sủa... Má chúng nó đỏ hồng hồng!... Chúng nó được nuôi dưỡng tốt...

BÀ TIN: - Từ khi chúng nó không còn sống nữa, chúng nó khoẻ mạnh hơn lên... Bây giờ thì chẳng còn phải lo sợ gì nữa, người ta không còn đau ốm, không còn những nỗi lo âu phiền muộn...

(*Trong nhà chuông đồng hồ điểm tám tiếng*).

BÀ TIN: (*Kinh ngạc*) - Cái gì thế?

ÔNG TIN: - Thực tình tôi không biết... Có lẽ là cái đồng hồ...

BÀ TIN: - Không có lẽ... Nó có đánh chuông bao giờ đâu...

ÔNG TIN: - Tại là chúng ta không còn nghĩ gì đến giờ giấc... Ở đây ai đã nghĩ đến giờ giấc?

TY-TIN: - Dạ, cháu ạ. Máy giờ rồi ạ?

ÔNG TIN: - Thực tình ông cũng chẳng biết nữa... Ông đã mất thói quen nghe giờ giấc rồi... Nó đánh tám tiếng, như thế thì có thể là ở trên kia người ta gọi là tám giờ chẳng.

TY-TIN: - Cô Ánh Sáng đợi cháu vào lúc 9 giờ kém 15. Bà Tiên dặn thế... Việc quan trọng lắm. Cháu phải về.

BÀ TIN: - Đến bữa rồi, các cháu chẳng đi được... Nào, nhanh tay lên, ta hãy bày bàn ăn ở trước cửa này... Bà có món bắp cải hầm và một cái bánh mứt mặn ngon lắm.

(Người ta bày bàn ăn ở trước cửa và mang các đĩa thức ăn ra).

TY-TIN: - Nói thế chứ mình đã có Con Chim Xanh rồi... Và đã từ lâu, mình chẳng được ăn món bắp cải hầm... Từ ngày lên đường đến giờ... Chẳng khách sạn nào có...

BÀ TIN: - Bày xong rồi!... Các cháu ngồi vào ăn đi!... Nếu các cháu vội phải đi thì đừng có để mất thì giờ.

(Người ta đã thắp đèn lên và mang món hầm ra. Ông bà và các cháu ngồi chung quanh bàn ăn, trong cảnh rộn rã nói cười vui vẻ).

- TY-TIN:** *(Ăn ngấu nghiến ngon lành)* - Ngon quá! Trời ơi! ngon quá!... Cháu muốn ăn nữa... ăn nữa...*(Em hua cái thìa lên gõ vào đĩa inh ỏi)*.
- ÔNG TIN:** - Nào, nào, trật tự một tí nào... Cháu vẫn cứ hỗn hào như vậy thôi; cháu lại làm vỡ cái đĩa bây giờ.
- TY-TIN:** *(Nhóm người lên)* - Cháu muốn ăn nữa, ăn nữa!
(Em với được cái liễn đựng thức ăn, kéo về phía mình, làm cho cái liễn nghiêng đi, đổ cả thức ăn ra bàn, rớt cả xuống đùi những người ngồi chung quanh. Tiếng kêu thét).
- BÀ TIN:** - Thấy không!... Bà đã bảo cháu mà...
- ÔNG TIN:** *(Cho Ty-tin một cái tát nên thân)* - Cho mày cái này này!
- TY-TIN:** *(Một giây ngỡ ngàng, rồi đặt tay lên má, vẻ hoan hỉ)* - À, vâng, ngày xưa cũng thế, ngày xưa ông còn sống ông cũng đã cho cháu những cái tát như thế!... Cái tát bây giờ dễ chịu lắm ông ạ. Cháu phải hôn ông mới được.
- ÔNG TIN:** - Được, được, còn nữa đây, nếu mày thấy thích... *(Đồng hồ điểm chuông nửa giờ)*.

TY-TIN: *(Giật mình)* - Tám giờ rồi rồi. *(Bỏ thìa xuống bàn)* My-tin ơi, đến giờ rồi...

BÀ TIN: - Khoan đã nào!... Ngồi một lát nữa nào! Chưa cháy nhà đâu mà phải vội! Mấy khi gặp nhau...

TY-TIN: - Không được đâu! Cô Ánh Sáng tốt lắm. Cháu đã hẹn với cô ấy rồi. Nào đi, My-tin.

ÔNG TIN: - Trời ơi, những người sống thật là náo động, bộn bề, ương ngạnh.

TY-TIN: *(Cầm lấy lồng chim và đi quanh ôm hôn mọi người)* - Cháu chào ông... cháu chào bà... Chào các em, em Pi-e-rô, em Rô-be, em Pô-lin, em Ma-đơ-len, em Ri-két, và chào cả mày nữa, Ki-ki ạ!... Cháu không ở đây lâu được nữa, bà đừng khóc, cháu sẽ đến luôn.

BÀ TIN: - Ngày nào cháu cũng đến nhé.

TY-TIN: - Vâng, vâng! Chúng cháu sẽ đến luôn luôn.

BÀ TIN: - Ông bà chỉ còn niềm vui ấy thôi, các cháu ạ. Mỗi khi các cháu nghĩ đến ông bà, ông bà vui như ngày hội.

ÔNG TIN: - Ông bà chẳng còn nỗi vui nào khác đâu.

TY-TIN: - Nào nhanh lên, nhanh lên! Lồng của cháu đâu? Chim của cháu đâu?

ÔNG TIN: *(Đưa lồng chim cho cháu)* - Đây!... Cháu biết rồi đấy, ông chẳng bảo đảm gì đâu, nếu màu sắc nó không đậm lắm...

TY-TIN: - Xin vĩnh biệt! Vĩnh biệt!

Các em Tin: - Vĩnh biệt Ty-tin!... Vĩnh biệt My-tin!... Nhớ đến chơi luôn nhé.

(Mọi người vẫy khăn tiễn Ty-tin và My-tin đi xa dần. Trong khi ấy làn sương mà lúc trước lại toả ra, mọi vật lại biến trong sương, và từ lúc này cho đến khi hạ màn chỉ còn có Ty-tin và My-tin đứng dưới gốc cây sồi).

TY-TIN: - My-tin ơi, lối này kia.

MY-TIN: - Cô Ánh Sáng đâu?

TY-TIN: - Anh cũng chẳng biết. *(Nhìn vào con chim sáo trong lồng)*. Ôi! Con chim không còn xanh nữa! Nó hoá đen rồi.

MY-TIN: - Dắt em với anh ơi... Em thấy sợ và lạnh lắm.

MÀN

HỒI THỨ BA

CẢNH THỨ TƯ

LÂU ĐÀI CỦA ĐÊM TỐI

(Một phòng rộng lớn, sang trọng, trang nghiêm, lạnh lẽo như cảnh một ngôi đền cổ Hy Lạp hoặc Ai Cập với những cây cột, sàn nhà và các thứ trần thiết bằng đá đen, bằng vàng và gỗ mun. Phòng hình thang. Những bậc đá hoa cương chạy dài suốt chiều rộng căn phòng, chia nó ra làm ba bậc cao dần lên. Phía bên phải và bên trái, giữa hàng cột, có những cửa lớn bằng đồng đen. Phía trong cùng, một cửa đồ sộ bằng đồng thau. Lâu đài được soi rọi bằng một làn ánh sáng lơ mơ như toả ra từ ánh đá hoa, ánh gỗ mun. Mở màn. Đêm Tối hiện thành một người đàn bà tuyệt đẹp, mặc áo dài đen, đang ngồi trên bậc đá thứ hai, hai bên có hai đứa trẻ, một đứa gần như trần truồng, đang ngủ say mà miệng vẫn mỉm cười, một đứa thì, đứng im phăng phắc, trùm khăn kín từ đầu

đến chân. Ở phía ngoài này, mèo cái từ lối bên phải đi vào).

ĐÊM TỐI: - Ai đi kia?

MÈO: *(Ngồi thụp ngay xuống bậc đá)* - Con đây, mẹ Đêm Tối ơi... Con không chịu nổi nữa rồi...

ĐÊM TỐI: - Có việc gì thế con?... Trông con xanh xao, gầy còm và lấm láp quá!... Con lại mới đánh nhau ở trên các ống máng, dưới trời mưa tuyết phải không?

MÈO: - Có máng miếc nào đâu! Chuyện bí mật của ta đây!... Chết đến nơi rồi... Con chỉ lĩnh đi được một lát để báo tin cho mẹ biết, nhưng con sợ sẽ chẳng còn cách nào mà chống lại được nữa...

ĐÊM TỐI: - Sao? Có chuyện gì thế?

MÈO: - Con đã nói với mẹ về chuyện thằng bé Ty-tin, con lão thợ rừng và viên ngọc thần rồi đấy... Nó sắp sửa đến đây để đòi bắt lấy Con Chim Xanh.

ĐÊM TỐI: - Nó chưa bắt được...

MÈO: - Nếu ta không có phép nhiệm mầu nào mà đối phó lại thì nó sẽ bắt được... Hiện nay, con mụ Ánh Sáng đang chỉ đường

cho nó. Con mụ ấy phản lại chúng ta, nó đứng về phía Con Người rồi. Nó vừa được biết là trong số những con chim xanh của các giấc mộng vẫn sống ở đây, những con chim chỉ ăn ánh trăng và khi nhìn thấy mặt trời thì tắt thở, trong số những con chim xanh ấy, chỉ có một Con Chim Xanh thật và là con chim duy nhất sống được dưới ánh sáng ban ngày.... Con mụ Ánh Sáng cũng tự biết nó bị cấm không được tới lâu đài của mẹ, nhưng nó cho hai đứa trẻ đến. Mẹ sẽ không ngăn cản được Con Người mở toang những cửa bí mật của mẹ ra. Con không hiểu rồi sẽ ra sao đây... Nếu chẳng may để họ bắt được Con Chim Xanh thì đời chúng ta sẽ tiêu tan...

ĐÊM TỐI: - Trời ơi! Chúng ta đang sống ở thời buổi nào thế này? Ta không còn lấy được một phút nghỉ ngơi... Ít lâu nay, ta không còn hiểu được Con Người nữa!... Họ muốn đi tới đâu?... Họ cứ phải hiểu biết hết cả mới được sao?... Họ đã nắm được một phần ba những bí mật của ta rồi. Bọn Khủng Khiếp của ta cũng dám hoảng không dám đi ra khỏi lâu đài. Những

Con Ma của ta phải chạy trốn và hiện nay số đông các Bệnh Tật cũng chẳng còn được khoẻ mạnh...

MÈO: - Thừa mẹ Đêm Tối, con cũng biết là thời buổi đang lúc khó khăn, và chúng ta bị lẻ loi đơn độc trong việc chống lại Con Người... Nhưng con đã nghe thấy họ đang đi tới... Con thấy chỉ còn có một cách này thôi... Ta phải làm cho những đứa trẻ kia phát sợ mà không dám đòi mở toang cái cửa lớn ở phía trong kia để vào bắt Con Chim Xanh đang ở trong ấy... Những bí mật của các hang hốc sẽ làm cho chúng phải chú ý hoặc kinh hãi...

ĐÊM TỐI: *(Lắng nghe tiếng động ở bên ngoài)* - Ta nghe thấy... Họ đến đông à?

MÈO: - Không sao ạ, bạn bè quen biết cả đấy ạ. Bác Bánh Mỳ và anh Đường đấy ạ. Cô nàng Nước khó ở trong người, không đến. Ông Lửa có họ hàng với con mụ Ánh Sáng nên cũng không đến... Chỉ có thằng Chó là không ăn cánh với ta, nhưng cũng chẳng có cách nào mà gạt nó đi được...

(Ở phía bên phải, Ty-tin, My-tin, Bánh Mỳ, Đường và Chó rụt rè đi vào).

MÈO: *(Chạy lại đón Ty-tin)* - Cậu chủ ơi, đi lối này kia, lối này kia!... Tôi đã phải đến đây báo trước cho bà Đêm Tối, bà rất lấy làm hân hạnh được đón tiếp cậu... Cậu miễn thứ cho nhé. Bà ấy hơi khó ở trong người nên không ra đón cậu được.

TY-TIN: - Chào bà Đêm Tối... *(Chỉ vào hai đứa trẻ)* - Con bà đấy à!... Chúng nó xinh xắn...

ĐÊM TỐI: - Ủ, đây là thằng Giấc Ngủ...

TY-TIN: - Sao mà nó to béo!

ĐÊM TỐI: - Tại vì nó ngủ được.

TY-TIN: - Còn đứa kia? Sao nó lại che mặt đi thế? Nó ốm à? Tên nó là gì?

ĐÊM TỐI: - Con chị của thằng Giấc Ngủ đấy... Chẳng nên gọi tên nó ra...

TY-TIN: - Vì sao thế?

ĐÊM TỐI: - Vì rằng đó là cái tên mà chẳng ai muốn nghe tối... Nhưng thôi, ta nói chuyện khác... Chị Mèo vừa đến tàu với ta là các người đến đây tìm Con Chim Xanh...

TY-TIN: - Thưa bà vâng... Bà có thể cho biết nó ở đâu không ạ?

- ĐÊM TỐI:** - Ta chẳng biết gì đâu, anh bạn nhỏ ạ!
Ta chỉ biết là nó không ở đây. Ta chưa
bao giờ nhìn thấy nó cả.
- TY-TIN:** - Có, có.... cô Ánh Sáng bảo tôi là nó ở
đây... Cô Ánh Sáng biết rõ lắm... Bà đưa
tôi chòm chìa khoá....
- ĐÊM TỐI:** - Anh bạn nhỏ ơi, anh cũng biết là ta
không thể đưa chìa khoá cho bất cứ ai
đấy chứ? Ta có trách nhiệm giữ gìn
những bí mật của Tạo Hoá, ta không
được phép trao cho ai cả. Với một đứa trẻ
con thì lại càng không thể trao được.
- TY-TIN:** - Bà không có quyền từ chối khi Con
Người đã hỏi đến...
- ĐÊM TỐI:** - Ai bảo anh thế?
- TY-TIN:** - Cô Ánh Sáng...
- ĐÊM TỐI:** - Lại Ánh Sáng! Lúc nào cũng Ánh
Sáng!... Việc gì đến cô ta đấy!
- CHÓ:** - Cậu chủ ơi, cậu hãy để tôi cướp đoạt
lấy!
- TY-TIN:** - Im nào! Phải giữ trật tự và lễ phép...
(*Với Đêm Tối.*) Thưa bà, tôi yêu cầu bà
trao cho tôi chòm chìa khoá...
- ĐÊM TỐI:** - Anh có dấu hiệu gì để làm tin không?
- TY-TIN:** (*Sờ tay lên mũ*) - Bà hãy nhìn viên
ngọc...

ĐÊM TỐI: *(Đành phải chịu)* - Thôi được... Đây là cái chìa khoá mở được tất cả các cửa trong lâu đài... Anh có gặp tai nạn gì cũng mặc xác anh, ta không chịu trách nhiệm gì đâu nhé.

BÁNH MỠ: *(Lo lắng)* - Có nguy hiểm lắm không ạ?

ĐÊM TỐI: - Nguy hiểm à?... Đến ngay như ta đây cũng còn không biết sẽ xử trí thế nào khi những cái cửa bằng đồng kia mở ra trước vực thẳm. Ở chung quanh căn phòng này, trong mỗi hang hốc bằng đá, có biết bao nhiêu là tai hoạ, bao nhiêu là bệnh tật, bao nhiêu là nổi hải hùng, bao nhiêu là những điều bí ẩn đã gieo đau khổ thảm thương cho cuộc đời từ khi có trái đất này... Ta đã phải khó nhọc lắm, và phải nhờ đến cả thần Số Mệnh, mới nhốt được tất cả những tên ấy vào trong kia, và giữ được cho chúng nó có đôi chút trật tự cũng không phải là dễ dàng đâu... Bây giờ mà để cho một tên nào đó xông ra và đi diều khắp đó đây, thì sẽ thấy ngay đấy mà....

BÁNH MỠ: - Thưa bà Đêm Tối, tôi là người có tuổi tác, có kinh nghiệm và có sự tận tình, trung hậu, cho nên tôi được coi như là

người che chở cho hai em bé này. Tôi xin phép được hỏi bà một câu...

ĐÊM TỐI: - Cứ hỏi...

BÁNH MỠ: - Khi xảy ra tai nạn thì chạy lối nào cho thoát được, thưa bà?

ĐÊM TỐI: - Không có cách nào chạy thoát cả.

TY-TIN: (*Cầm lấy chìa khoá và bước lên những bậc đá đầu tiên*) - Hãy bắt đầu bằng lối này... Đằng sau cái cửa đồng này có những gì?

ĐÊM TỐI: - Bọn Ma ở trong ấy thì phải... Đã lâu lắm rồi ta không mở đến cái cửa ấy và bọn chúng nó cũng không ra...

TY-TIN: (*Tra chìa vào ổ khoá*) - Để tôi xem. (*Với Bánh Mỳ.*) Bác có mang cái lồng chim đấy không?

BÁNH MỠ: (*Run cầm cập*) - Không phải là tôi sợ đâu, nhưng cậu thử nghĩ xem, ta có nên mở cửa ra không? Hay là chỉ nhòm qua lỗ khoá thôi cũng đủ...

TY-TIN: - Tôi không hỏi ý kiến bác.

MY-TIN: (*Bỗng oà lên khóc*) - Em sợ lắm!... Anh Đường đâu rồi?... Em muốn về nhà!

ĐƯỜNG: (*Vẻ vồn vã, khúm núm*) - Tôi đây... Cô ơi, tôi đây... Xin cô đừng khóc, tôi sẽ bẻ ngay một ngón tay để biếu cô xơi.

TY-TIN: - Thôi nào!

(Em vặn khoá và thận trọng hé mở cửa. Tức thì năm, sáu con Ma hình thù cổ quái chạy ra, lăn lóc khắp chỗ. Bánh Mỳ sợ quá, vắt vôi cái lồng chim và chạy trốn ở cuối phòng, trong lúc ấy Đêm Tối xua đuổi các con Ma đi và kêu lên, bảo Ty-tin).

ĐÊM TỐI: - Mau lên! Mau lên! Đóng cửa lại! Chúng nó mà ra hết thì không còn làm sao mà tóm cổ được chúng nó nữa đâu! Từ ngày Con Người không còn tin ở ma quỷ nữa thì chúng nó sinh ra buồn phiền ở trong ấy... *(Dùng một chiếc roi cuốn bằng những con rắn, cố xua đuổi bọn Ma, dồn chúng vào chỗ giam cũ.)* Giúp ta với!... Lối này kia!... Lối này kia!

TY-TIN: *(Bảo Chó)* - Ty-lô! Giúp bà ấy!

CHÓ: *(Nhảy chồm lên)* - Vâng! Vâng! Vâng!

TY-TIN: - Bác Bánh Mỳ đâu rồi?

BÁNH MỠ: *(Từ cuối phòng)* - Đây! Tôi đây! Tôi đứng ở gần cửa để chặn lối không cho chúng nó ra.

(Một con Ma đi về phía bác ấy, bác ta sợ quá, kêu thét lên và vắt chân lên cổ mà chạy trốn).

ĐÊM TỐI: *(Tóm được ba con Ma, bảo chúng) - Chúng mày lại đây. (Bảo Ty-tin.) Mở cửa ra... (Đẩy Ma vào). Đây, vào đây... (Chó cũng lôi được hai Ma đến). Cả những đứa này nữa... Mau lên! Vào! Từ nay cho đến ngày lễ Các Thánh, chúng mày đừng hòng mà ra khỏi đây. (Đóng cửa lại).*

TY-TIN: *(Đến bên một cửa khác.) - Cái gì ở trong này?*

ĐÊM TỐI: - Hỏi làm gì kia chứ! Ta đã bảo là Con Chim Xanh không đến đây bao giờ... Nhưng thôi được, muốn mở thì cứ mở ra... Các con Bệnh ở cả trong ấy đấy.

TY-TIN: *(Tra chìa vào ổ khoá) - Mở ra, có phải đề phòng gì không?*

ĐÊM TỐI: - Không, không cần!... Những con bé khốn khổ ấy chịu yên một bề rồi... Chúng nó chẳng vui sướng gì đâu!... Ít lâu nay con người trị chúng nó khiếp quá!... Nhất là từ ngày khám phá ra các giống vi trùng... Anh cứ mở cửa ra mà xem.

(Ty-tin mở rộng cửa. Không có ai ra cả).

TY-TIN: - Chúng nó không ra à?

ĐÊM TỐI: - Ta đã nói rồi mà. Hầu hết chúng nó đều đau yếu, chán nản... Các ông thầy

thuốc đối với chúng nó chẳng hoà nhả chút nào cả!... Anh cứ vào một lúc, sẽ thấy.

(Ty-tin vào rồi ra ngay).

TY-TIN: - Con Chim Xanh không ở trong ấy. Những con Bệnh của bà xem ra ốm đau nặng lắm, chẳng thấy đứa nào cất cổ lên...

(Một con Bệnh nhỏ đi giày vải, mặc áo ngủ, đội mũ bông, từ trong hang ỏ lén ra, chạy nhảy quanh phòng).

TY-TIN: - Kia! Một con bé trốn ra được! Con nào thế?

ĐÊM TỐI: - Chẳng hề gì, đó chỉ là con bé nhất, con Bệnh Cúm đấy mà!.. Nó là một trong những đứa ít bị hành hạ và còn giữ được sức khoẻ...*(Gọi Cúm)*. Lại đây em! Em ra sớm quá! Phải đợi đến mùa xuân kia...

(Cúm ta hắt hơi, ho vài tiếng và xỉ mũi, đi vào hang. Ty-tin đóng cửa lại).

TY-TIN: *(Đến cửa bên)* - Xem cửa này... Cái gì ở trong này?

ĐÊM TỐI: - Cẩn thận nhé!... Những con mụ Chiến Tranh đấy! Chúng nó ghê gớm, dữ dội hơn bất cứ lúc nào!... Chỉ cần một con mụ lọt ra thôi, cũng khó mà lường được

tai hoạ sẽ như thế nào... Nhưng cũng may là bây giờ chúng nó béo xị cả ra và không còn nhanh nhẹn lắm... Tuy vậy trong lúc anh ấy ngó nhòm vào hang thì tất cả chúng ta đều phải chuẩn bị sẵn sàng mà chèn lấy cửa khi cần thiết.

(Ty-tin hết sức thận trọng mở hé cánh cửa chỉ vừa đủ để ghé mắt nhòm vào. Bỗng em dúm người lại, kêu thét lên).

TY-TIN: - Chèn cửa lại! Mau lên! Mau lên! Các mục ấy trông thấy tôi rồi! Các mục ấy đang ra cả đấy. Các mục ấy mở cửa.

ĐÊM TỐI: - Nào, tất cả lại đây! Chèn cho khoẻ nhé!... Kìa, Bánh Mỳ, bác làm gì đấy?... Chèn cả vào chứ!... Các mục ấy khoẻ khiếp lên được!... A, được rồi. Các mục ấy chịu rồi!... Anh bạn đã thấy chưa?

TY-TIN: - Thấy rồi. Các mục ấy to béo, dữ tợn... Chắc là các mục ấy chẳng có Con Chim Xanh...

ĐÊM TỐI: - Tất nhiên là các mục ấy không có... Có thì các mục ấy xơi tái ngay... Anh đã thấy đủ chưa nào? Rõ ràng là chẳng còn cách nào nữa...

TY-TIN: - Tôi phải xem khắp mọi nơi đã... Cô Ánh Sáng bảo thế...

ĐÊM TỐI: - Cô Ánh Sáng bảo thế!... Cứ ngồi ru rú
xó nhà mà nói thì ai chẳng nói được.

TY-TIN: - Lại cửa này... Cái gì ở trong này?

ĐÊM TỐI: - Ở trong ấy ta nhốt Bóng Tối và Khủng
Khiếp.

TY-TIN: - Mở ra được không?

ĐÊM TỐI: - Được. Bọn chúng nó cũng yên một bề
như bọn con Bệnh rồi.

TY-TIN: *(Thận trọng hé mở cửa và ghé mắt nhòm
vào trong)* - Chẳng thấy chúng nó đâu...

ĐÊM TỐI: - Bóng Tối ơi, các em đang làm gì đấy?
Ra ngoài này một lát cho đỡ ê ẩm trong
người, các em ạ. Cả Khủng Khiếp nữa,
cũng ra đây! Đừng sợ...

*(Mấy mụ Bóng Tối trùm khăn đen, mấy
mụ Khủng Khiếp trùm khăn xanh, rụt
rè, ảo não bước vài bước ra khỏi hang,
nhưng vừa trông thấy Ty-tin giơ tay lên,
đã vội quay trở vào).*

ĐÊM TỐI: - Bình tĩnh, các em!... Cậu bé ấy không
làm hại gì các em đâu. *(Với Ty-tin)* Trừ
có vài đứa lớn ở trong kia, còn chúng nó
trở thành rụt rè nhút nhát cả rồi.

TY-TIN: *(Nhòm vào trong hang)* - Ôi! Những con
mụ lớn xác ấy trông gớm ghiếc quá.

ĐÊM TỐI: - Chúng nó bị xích chân rồi. Chỉ có chúng nó là chưa sợ Con Người... Nhưng anh hãy đóng cửa lại kéo chúng nó lại nổi tam bành lên....

TY-TIN: *(Đi sang cửa khác)* - Cửa này tối hơn cả... Cái gì ở trong ấy?

ĐÊM TỐI: - Trong ấy có nhiều tên Huyền Bí... Nếu anh muốn xem thì cứ mở ra, nhưng chớ có vào đấy!... Anh phải chuẩn bị sẵn sàng mà chèn lấy cửa, như là đã chèn ở cửa Chiến Tranh ấy....

TY-TIN: *(Hết sức thận trọng mở hé cửa và sợ hãi thò đầu nhìn vào trong)* - Ôi! Lạnh quá!... Mất tôi nhúc quá!... Đóng cửa lại nhanh lên!.. Chèn cho chặt vào! Chúng nó đang đẩy ra!

(Đêm Tối, Chó, Mèo và Đường đứng chèn cửa).

TY-TIN: - Ôi! Tôi nhìn thấy..

ĐÊM TỐI: - Cái gì nào?

TY-TIN: *(Kinh hãi)* - Tôi không rõ, nhưng sợ lắm!... Chúng nó ngồi trông như những con quái vật không có mắt ấy!... Cái tên to tướng định chộp lấy tôi là đứa nào thế?

ĐÊM TỐI: - Chắc là thằng Im Lặng. Nó canh giữ cái cửa này... Đáng sợ lắm phải không? Trông anh bạn hãy còn tái xanh và run bắn cả người lên...

TY-TIN: - Ôi, tôi không ngờ... Tôi chưa bao giờ nhìn thấy thế... Tay tôi giá lạnh....

ĐÊM TỐI: - Còn ghê gớm hơn nữa kia, nếu anh bạn cứ tiếp tục...

TY-TIN: *(Đến cửa bên)* - Cửa này thì sao?... Có gì đáng sợ không?

ĐÊM TỐI: - Không. Trong ấy ta để nhiều thứ, mỗi thứ một ít: mấy Ngôi Sao không còn dùng đến, mấy Mùi Hương, mấy Tia Sáng yếu ớt của riêng ta, như Ma Trơi, Đom Đóm. Ở trong ấy cũng có để cả Giọt Sương và Tiếng - hót - của - chim - hoạ - mi...

TY-TIN: - Đúng rồi, những Ngôi Sao và Tiếng - hót - của - chim - hoạ - mi... Hẳn là ở cửa này....

ĐÊM TỐI: - Muốn xem thì cứ mở ra. Các thứ ấy chẳng có gì đáng sợ.

(Ty-tin mở rộng cửa. Tức thì những cô Sao xinh đẹp, khoác khăn lụa sáng nhiều màu, chạy ra, toả khắp phòng và tụ lại ở trên bậc đá, ở chung quanh hàng

cột, thành những vòng nhảy múa uyển chuyển trong một làn ánh sáng khi tỏ khi mờ. Những cô Hương Đêm mờ ảo, những chị Ma Trơi, Đom Đóm và cô Giọt Sương cũng hoà mình vào nhảy múa với các cô Sao, trong lúc ấy các chị Tiếng - hót - của - chim - hoạ - mi cũng ào ra, tràn ngập căn phòng).

MY-TIN: *(Vỗ tay, vui thích)* - Ôi! Các chị ấy đẹp quá!

TY-TIN: - Các chị ấy nhảy múa giỏi quá.

MY-TIN: - Các chị ấy sức nước hương thơm.

TY-TIN: - Các chị ấy hát hay tuyệt là hay!

MY-TIN: - Những ai kia mà mờ mờ ảo ảo chẳng rõ nữa?

ĐÊM TỐI: - Đó là những nàng Hương Đêm...

TY-TIN: - Còn những người lóng lánh như thủy tinh ở đằng kia?

ĐÊM TỐI: - Các nàng Giọt Sương đấy... Nhưng thôi nhé... Các cô ấy mà nhảy múa thì khó mà bảo quay vào lắm đấy! *(Vỗ tay)* Này thôi, các cô Sao!... Không còn phải lúc nhảy múa nữa đâu!... Bầu trời đang ảm đạm đầy những mây đen... Các cô hãy vào ngay đi, không ta đi tìm Ánh Mặt Trời đến bây giờ...

(Các cô Sao, các cô Hương Đêm v.v... vội vàng chạy vào hang. Người ta đóng cửa lại, trong lúc ấy Tiếng - hót - của - chim - hoạ - mi cũng tắt ngấm).

TY-TIN: *(Đến bên cái cửa đồ sộ ở phía trong cùng)*
- Cái cửa lớn ở giữa đây...

ĐÊM TỐI: *(Nghiêm nghị)* - Này, chỗ có mở ra.

TY-TIN: - Tại sao thế?

ĐÊM TỐI: - Vì cấm không được mở.

TY-TIN: - Thế thì Con Chim Xanh ẩn nấp ở đây rồi. Cô Ánh Sáng bảo thế...

ĐÊM TỐI: *(Giọng êm ái như một bà mẹ)* - Hãy nghe ta, con ạ... Ta đã dễ dãi, tử tế với con... Ta đã làm cho con những việc mà trước nay ta chưa hề làm cho ai cả... Ta đã phô bày ra với con tất cả những điều bí mật của ta... Ta yêu con, ta ái ngại cho con còn trẻ dại, ngây thơ, ta nói với con như một người mẹ nói với con mình... Con hãy nghe ta, hãy tin ở ta, con ạ. Con hãy thôi đi, đừng có làm quá sức mình, đừng có mở cái cửa này ra.

TY-TIN: *(Hơi nao núng)* - Nhưng tại sao chứ?

ĐÊM TỐI: - Vì rằng ta không muốn con tự huỷ hoại mình... Vì rằng, con có biết không, không một người nào hé mở cái cửa này

ra dù chỉ bằng sợi tóc mà lại có thể sống sót được!... Vì rằng tất cả những gì là ghê rợn, khủng khiếp, hãi hùng mà người ta vẫn tưởng tượng ra và nói tới ở trên mặt trái đất này, đều không thể so sánh với một nỗi khủng khiếp còn con ở đây... Khủng khiếp đến cái độ mà nếu như con muốn mở cái cửa này ra cho bằng được, thì con hãy đợi cho ta tránh vào toà tháp kín như bưng của ta đã rồi con hãy mở... Bây giờ con hãy suy nghĩ cho kỹ đi...

(My-tin méo máo, sợ hãi, cố kéo Ty-tin).

BÁNH MỠ: *(Run cầm cập)* - Cậu chủ ơi, đừng làm thế! *(Quý xuống ôm lấy chân Ty-tin).* Cậu hãy thương chúng tôi... Tôi xin quý gối mà van xin cậu... Cậu hãy nghe bà Đêm Tối... Bà ấy nói phải lắm...

MÈO: - Cậu làm thế là cậu hy sinh cả cuộc đời chúng tôi.

TY-TIN: - Tôi phải mở cửa...

MY-TIN: *(Khóc lóc, giãy giụa)* - Em không muốn thế đâu! Em không muốn thế đâu!

TY-TIN: - Anh Đường và bác Bánh Mỳ đưa My-tin lánh ra chỗ khác đi... Tôi mở cửa...

ĐÊM TỐI: - Chạy cả đi! Mau lên! Còn kịp đấy! (*Rồi chạy biến mất*).

BÁNH MỠ: (*Luống cuống*) - Đợi chúng tôi chạy lại đằng kia rồi hãy mở!

MÈO: (*Cũng chạy trốn*) - Đợi đã! Đợi đã!
(*Họ chạy đến nắp cả ở đằng sau hàng cột cuối phòng, chỉ còn có Ty-tin và chú chó con đứng lại bên cửa*).

CHÓ: (*Thở hổn hển và nấc lên, sợ hãi*) - Tôi... tôi ở lại, tôi ở lại... Tôi không sợ đâu... Tôi ở lại... Tôi ở lại bên cậu chủ của tôi... Tôi ở lại... Tôi ở lại...

TY-TIN: (*Nói với Chó - Ty-lô ơi, thế là tốt lắm! Tốt lắm!... Hãy ôm hôn ta đi... Chúng ta có hai người... Này, cẩn thận nhé.*
(*Ty-tin tra chìa vào ổ khoá. Những tiếng kêu thất thanh ở đằng cuối phòng, chỗ mọi người ẩn nấp. Chìa khoá vừa chạm vào cửa thì cánh cửa tách ra hai bên, biến mất vào tường, để lộ ra một khu vườn rộng sâu thẳm, ảo huyền, ở đấy giữa những ngôi sao lấp lánh có không biết bao nhiêu là những con chim xanh đang bay lượn nhịp nhàng, liên tục, phấp phới cho đến tận chân trời, chim nhiều đến độ tưởng như chúng đã biến*

thành hơi gió, thành màu trời, thành bản chất cả khu vườn kỳ diệu. Ty-tin bị chói loà, luống cuống trong làn ánh sáng của khu vườn).

TY-TIN: - Ôi!... Trời!...(Quay lại gọi những người đã chạy trốn.) - Lại cả đây, mau lên! Chim đây rồi! Nhiều lắm! Hàng nghìn con! Hàng triệu con! Hàng tỷ con!... Nhiều quá! Lại đây, My-tin!... Lại đây, Ty-lô!... Lại cả đây!... Giúp tôi với! (*Chạy về phía bầy chim*). Bắt được đây cả tay!... Chúng nó không dữ đâu!... Chúng nó không sợ người đâu!... Lại đây! Đây kia mà!

(Mèo và Đem Tối không đến, còn My-tin và các người khác đều chạy đến, vào cả khu vườn chói lọi).

TY-TIN: - Thấy chưa?... Nhiều chim quá!... Nó đậu cả vào tay tôi đây này!... Nó ăn những ánh trăng!... My-tin ơi, em ở đâu thế?... Cánh chim, lông chim rụng xuống che lấp cả, chẳng còn trông thấy gì!... Kia Ty-lô! Đừng cản chúng nó!... Đừng làm đau chúng nó!... Nhẹ nhàng với chúng nó nhé!

MY-TIN: *(Vây bọc bởi những con chim xanh)* - Em bắt được bảy con rồi!... Ôi, nó đập cánh! Em chẳng còn giữ nổi!

TY-TIN: - Anh cũng thế!... Anh bắt được nhiều quá!... Chúng nó bay đi!... Chúng nó lại bay đến... Ty-lô cũng bắt được chim!... Chim như lời cuốn chúng ta đi... đưa chúng ta lên trời!... Ta ra lối này!... Cô Ánh Sáng đang đợi chúng ta... Cô ấy sẽ rất vui lòng... Lối này... Lối này kia mà!
(Ty-tin, My-tin và Chó ra khỏi khu vườn, tay nắm những con chim đang đập cánh giãy giụa, chạy về phía bên phải, lối họ vào ban nãy, theo sau là Bánh Mỳ và Đường không bắt con chim nào. Còn Mèo và Đêm Tối đến nhòm vào khu vườn, vẻ lo ngại).

ĐÊM TỐI: - Họ có bắt được Con Chim Xanh không?

MÈO: - Không... Tôi hãy còn trông thấy nó đậu ở trên tia sáng trăng kia... Nó đậu cao quá, họ không với tới!...

MÀN

(Ngay sau đó, ở trước màn, Ánh Sáng ở phía bên trái đi ra. Cùng lúc ấy, ở phía

bên phải, Ty-tin, My-tin và Chó cũng chạy tới, tay cầm những con chim đã bắt được. Những con chim ấy đầu trể xuống, cánh xoã ra, và chỉ còn là những cái xác không hồn).

ÁNH SÁNG: - Thế nào, có bắt được không?

TY-TIN: - Có, có... Bao nhiêu cũng có... Có hàng nghìn hàng vạn con... Đây này... Cô trông thấy không?... (Nhìn vào những con chim đang cầm trong tay, thấy chúng nó đã chết.) Ôi! Nó chết cả rồi... Sao lại thế này?... Cả những con chim của em cũng thế à, My-tin? Của mày cũng thế à, Ty-lô? (Tức giận ném xác chim đi) Ôi, tệ quá!... Ai giết chết chúng nó thế không biết!... Tôi khổ quá!...(Hai tay ôm lấy đầu, khóc nức nở).

ÁNH SÁNG: (Triều mến ôm em vào lòng) - Đừng khóc, em!... Em chưa bắt được con chim có thể sống nổi dưới ánh sáng mặt trời. Nó bay đi nơi khác rồi... Chúng ta sẽ tìm ra nó...

CHÓ: (Nhìn những con chim chết) - Có thể ăn những con chim này được không?

(Họ vào cả phía bên trái).

CẢNH THỨ NĂM

RỪNG CÂY

(Một khu rừng. Ban đêm. Trời sáng trắng. Nhiều loại cây cổ thụ: một cây sồi, một cây dẻ gai, một cây du, một cây bạch dương, một cây tùng, một cây trắc bá, một cây bồ đề, một cây dẻ v.v... Mở màn, Mèo đi vào khu rừng).

MÈO: *(Vẫy chào xung quanh)* - Chào các bác Cây!

TIẾNG LÁ RÌ RÀO: - Chào!

MÈO: - Hôm nay là ngày quan trọng đấy, các bác Cây ạ. Kẻ thù của chúng ta sẽ đến đây cướp đoạt tinh lực của các bác... Nó là thằng Ty-tin, con lão thợ rừng vẫn đến hành hạ các bác ấy mà!... Nó đi tìm Con Chim Xanh mà các bác vẫn che giấu từ ngày khai thiên lập địa không cho Con Người được thấy... *(Tiếng rì rào trong vòm lá)* A, bác nói sao kia, bác Bạch Dương?... Vâng, nó có một viên ngọc, bác ạ. Viên ngọc ấy có phép nhiệm

mâu giải thoát được linh hồn chúng ta trong chốc lát. Nó có thể cưỡng bách chúng ta nộp Con Chim Xanh, và như vậy thì chúng ta sẽ hoàn toàn bị lệ thuộc vào Con Người... *(Tiếng rì rào trong lá cây)* Ai nói đấy?... A, bác Sồi!... Bác có khoẻ không... *(Tiếng rì rào ở vòm lá sồi)* Bác vẫn bị cúm à?... Nước cam thảo uống vào không ăn thua gì à?... Lại vẫn cái bệnh thấp khớp nữa à?... Tôi cho là chỉ tại cái lớp rêu xanh dày đấy thôi! Bác phủ nhiều rêu xanh ở chân quá đấy mà!... Con Chim Xanh vẫn ở đằng bác đấy chứ? *(Tiếng rì rào ở vòm lá sồi)* Bác bảo sao kia?... À vâng, không còn chậm trễ được nữa đâu!... Phải nhân lúc này mà biến đi ngay... *(Tiếng rì rào)*... Sao kia ạ?... À vâng, nó đi với em gái nó! Cả con bé ấy cũng phải chết!... *(Tiếng rì rào)* Vâng, thằng Chó vẫn đi theo chúng nó, không có cách gì mà tách chúng nó ra được... *(Tiếng rì rào)* Các bác bảo sao kia?... Mua chuộc thằng Chó ấy à?... Không được đâu! Tôi đã thử làm rồi!... *(Tiếng rì rào trong vòm lá)* A! Bác Tùng đấy à?... Bác cứ đóng ván sẵn đi... Vâng

có cả ông Lửa, anh Đường, chị Nước và bác Bánh Mỳ nữa... Họ theo ta cả, chỉ có cái nhà bác Bánh Mỳ là khả nghi đôi chút thôi... Mụ Ánh Sáng thì hoàn toàn ngả theo Con Người rồi... Nhưng mụ ấy không đến đây... Tôi đã dỗ được hai đứa bé lĩnh đến đây trước, trong lúc mụ ấy hãy còn ngủ... Cơ hội này có một không hai đấy, các bác ạ. *(Tiếng rì rào)* A, tiếng bác Dẻ Gai đấy à?... Vâng, bác nói phải lắm... Chúng ta phải báo tin cho các Thú Vật biết... Chẳng hay bác Thỏ có còn giữ được cái trống hiệu đấy không?... A, bác Thỏ đang ở bên nhà bác đấy à?... Vâng, bác ấy phải đi khua ngay trống hiệu lên... Ôi, họ đến kia rồi!

(Người ta nghe thấy tiếng trống của Thỏ khua lên rộn rã, Ty-tin, My-tin và Chó đi tới).

TY-TIN: - Ở đây à?

MÈO: *(Ngọt ngào, khúm núm, vội vã ra đón)* - A, cậu chủ đã đến đây rồi!... Chiều hôm nay trông cậu thật là tươi tỉnh, đẹp đẽ!... Tôi đến đây trước để báo tin cậu sẽ tới... Mọi việc đều thuận lợi cả... Lần này chắc chắn là chúng ta sẽ tóm được Con Chim

Xanh... Tôi vừa mới nghe chú Thổ đi
khua trống để triệu tập các bác Thú đến
đây... Hình như họ đã đến đây... Cậu
lắng nghe xem có phải không?... Họ rụt
rè chưa dám đến gần ta...

*(Có nhiều tiếng kêu của loài thú như
tiếng bò, tiếng ngựa, tiếng lừa, tiếng lợn
v.v...)*

MÈO: *(Nói riêng với Ty-tin)* - Sao cậu lại đưa
cái anh Chó kia đến đây?... Tôi đã thưa
với cậu rồi, cái anh Chó ấy hục hặc với
tất cả mọi người, ngay cả với các bác
Cây, cậu ạ. Tôi rất lo ngại sự có mặt của
anh ta ở đây sẽ làm hỏng hết mọi việc...

TY-TIN: - Ta không thể xua đuổi nó đi được. *(Với
Chó, vẻ dọa dẫm)*. Mày có xéo đi ngay
chỗ khác không nào!

CHÓ: - Ai kia?... Tôi ấy à... Tại sao kia chứ?...
Tôi đã làm gì chứ?

TY-TIN: - Tao bảo mày xéo ngay đi chỗ khác! Ở đây
không cần gì tới mày cả!... Mày làm quẩn
chân mọi người.

CHÓ: - Được, tôi sẽ không nói gì nữa... Tôi sẽ
đi theo ở phía sau... Không ai nhìn thấy
tôi đâu... Cậu có muốn tôi làm trò cho
cậu xem không?

- MÈO:** *(Nói nhỏ với Ty-tin)* - Nó bướng bỉnh vậy mà cậu cũng tha thứ được à?... Cậu hãy cho nó vài gậy cho nó biết thân!...
- TY-TIN:** *(Đánh chó)* - Đây, phải biết nghe lời ta nhé!
- CHÓ:** *(Kêu lên)* - Á, á, á!...
- TY-TIN:** - Mà nói gì?
- CHÓ:** - Tôi phải ôm hôn cậu vì cậu đã đánh tôi!
(Ôm hôn và vuốt ve Ty-tin rồi rút)
- TY-TIN:** - Thôi, đủ rồi!... Tốt lắm!... Mì hãy đi đi!
- MY-TIN:** - Không, không, em muốn nó ở lại đây kia!... Không có nó ở đây, em sợ lắm.
- CHÓ:** *(Nhảy chồm chồm lên hôn My-tin, suýt nữa thì làm cho cô bé ngã)* - Ôi! Cô bé quý hoá ơi!... Cô thật là đẹp! Cô thật là tốt!... Cô thật là đẹp! Cô thật là dịu hiền!... Tôi phải hôn cô, hôn cô, hôn cô...
- MÈO:** - Đồ ngốc!... Để rồi xem!... *(Với Ty-tin)* Đừng để mất thì giờ nữa!... Cậu hãy xoay viên ngọc đi.
- TY-TIN:** - Đứng ở đâu?...
- MÈO:** - Ở chỗ có ánh trăng này! Cậu sẽ nhìn thấy rõ!... Đây!... Cậu xoay viên ngọc đi!...
- (Ty-tin xoay viên ngọc. Cành cây, vòm lá xáo động hẳn lên. Những thân cây già*

nua nhất, oai nghiêm nhất bỗng nứt cá ra, lẩy lổ cho hồn cây đi ra khỏi thân cây. Các hồn cây này đều tùy theo hình thù và tính nết của từng loại cây mà có dáng người thích hợp. Thí dụ hồn cây du thì lùn tè, béo sệ, tính nết quàu quau; hồn cây bồ đề thì bình tĩnh, thân mật, vui tính; hồn cây dẻ gai thì thanh tú lịch sự; hồn cây phong thì trắng trẻo, kín đáo, có vẻ bồn chồn; hồn cây tùng thì cao, mảnh, lắm lì; hồn cây trắc bá thì ảm đạm; hồn cây dẻ thì hóm hĩnh, xu thời; hồn cây bạch dương thì nhẹ nhàng may mắn, nhưng lắm lời, lắm điều, hay làm rầy người khác. Các hồn ấy đi ra, người thì đi chậm chạp, vừa đi vừa vươn vai như để cho khỏi tê dại sau một thời gian bị giam cầm hoặc ngủ lâu, người thì nhảy tót ra, nhanh nhẹn, láu táu, và tất cả đều đến vây quanh hai em bé nhưng vẫn chú ý đứng sao cho gần với thân cây mà mình vừa thoát ra).

BẠCH DƯƠNG: *(Chạy đến trước nhất và kêu rối rít) - A! Con Người!... Những Con Người bé nhỏ!... Có thể trò chuyện với họ rồi đây... Thế là những ngày lạng lẽ đã qua rồi!*

Qua rồi!... Họ ở đâu đến thế nhỉ?... Họ là ai? Những ai thế? (*Với Trắc Bá đang ngắm tàu thuốc đi tới*). Bác có quen biết họ không, bác Trắc Bá?

TRẮC BÁ: - Tôi không nhớ đã gặp họ lần nào chưa.

BẠCH DƯƠNG: - Có chứ, có chứ!... Bác biết tất cả mọi người! Lúc nào bác cũng đi dạo mát ở chung quanh nhà người ta...

TRẮC BÁ: (*Ngắm nghía các em*) - Không! Tôi quả quyết là không biết các em này... Chúng nó còn ít tuổi quá!... Tôi chỉ quen biết những người đương hò hẹn thường đến thăm tôi vào những đêm trăng sáng, hoặc những anh nghiện rượu bia thường đến chén chú chén anh ở dưới cành lá của tôi...

DỄ: (*Làm bộ tịch, đeo kính lên nhìn*) - Ai thế này? Bọn trẻ nhà nghèo ở thôn quê đây à?

BẠCH DƯƠNG: - A, ông Dễ đây à? Từ ngày ông không còn hay đi lại trên đường các thành phố lớn nữa...

LIỄU: (*Lê guốc và rên rỉ đi tới*) - Trời ơi, trời ơi!... Họ lại đến cắt cụt cả đầu, cả tay tôi để làm củi...

BẠCH DƯƠNG: - Im nào!... Ông Sồi đang ở trong nhà ra kia kia!... Chiều nay ông lão có vẻ ốm đau thì phải. Trông ông lão già hẳn đi. Ông lão bao nhiêu tuổi rồi nhỉ? Bác Tùng bảo ông ấy ra đời đã bốn nghìn năm nay, nhưng tôi chắc là nói tố lên đấy thôi... Ta hãy chú ý để nghe ông lão nói chuyện...

(Lão Sồi chậm chạp đi tới. Lão già nua lụ khụ, đầu cuốn dây tằm gửi, mình mặc áo dài xanh phủ rêu, mắt lão mù, râu lão bạc phát phơ trước gió. Lão đi, một tay chống gậy, một tay đặt trên vai một chú Sồi con đi dẫn đường. Con Chim Xanh đậu trên vai lão. Khi lão tới, các bác Cây đứng dàn hàng, nghiêng mình chào cung kính).

TY-TIN: - A, ông ấy có Con Chim Xanh!... Mau lên! Mau lên!... Lại đây... đưa cho tôi nào...

Các bác Cây: - Yêu cầu im lặng!

MÈO: *(Với Ty-tin)* - Cụ Sồi đấy! Cụ hãy ngả mũ chào cụ ấy đi!

SỒI: *(Với Ty-tin)* - Mi là ai?

TY-TIN: - Thưa cụ, tôi là Ty-tin... Khi nào thì tôi có thể bắt lấy Con Chim Xanh ạ?

- SỎI:** - Ty-tin, con nhà thợ rừng phải không?
- TY-TIN:** - Thưa cụ, vâng.
- SỎI:** - Cha mi đã tàn hại chúng ta... Chỉ nói riêng ở gia đình ta, hần cũng đã hạ thủ sáu trăm đứa con trai của ta, bốn trăm bảy mươi lăm cô, dì, chú, bác ta, một ngàn hai trăm anh chị em họ ta, ba trăm tám mươi đứa con dâu của ta, và một vạn hai ngàn đứa cháu của ta.
- TY-TIN:** - Thưa cụ, tôi không biết gì cả... Bố tôi không cố tình làm việc đó...
- SỎI:** - Thế mi đến đây làm gì, và tại sao mi lại lôi chúng ta ra khỏi nhà?
- TY-TIN:** - Thưa cụ, tôi xin lỗi đã làm phiền cụ... Chị Mèo đã bảo tôi là cụ sẽ cho chúng tôi biết Con Chim Xanh ở đâu...
- SỎI:** - Ủ, ta biết là mi đang đi tìm Con Chim Xanh, tức là mi muốn khám phá ra điều bí mật của các sự vật và của hạnh phúc, để rồi các Người sẽ còn làm cho cuộc đời nô lệ của chúng ta phải khổ đau cơ cực hơn nữa...
- TY-TIN:** - Thưa cụ, không phải thế đâu. Tôi tìm cho em bé con Bà Tiên Bê-ry-luy-nơ đang ốm nặng...

SÔI:

(Ra hiệu cho Ty-tin phải im lặng) - Đủ rồi!... Ta chưa nghe thấy tiếng các loài Thú. Họ đâu cả rồi? Việc này cũng hệ trọng đối với họ như đối với chúng ta vậy... Chúng ta loài Cây Cối, không nên đứng ra nhận hết trách nhiệm về mình... Nay mai khi Con Người mà biết chúng ta đã làm những việc sắp xảy ra ở đây thì sẽ có những cuộc đàn áp trả thù ghê gớm lắm. Do vậy mà nên có sự đồng lòng tuyệt đối trong chúng ta để cho sự im lặng của chúng ta sau này cũng sẽ phải thế...

TÙNG:

(Nhìn qua vai các Cây khác) - A, họ nhà Thú đang theo chú Thỏ đến kia rồi... Kia, bác Ngựa, bác Bò Tót, bác Bò Vàng, cô Bò Sữa, anh Sôi, anh Cừu, anh Lợn, chú Gà Trống, chị Dê, chú Lừa, chú Gấu...

(Các Thú lần lượt đi vào, và mỗi khi Tùng nói đến tên ai thì người ấy tiến lên, lại ngồi bên các gốc cây, riêng chỉ có chị Dê là nhảy nhót đó đây, và anh Lợn dũi mõm, tìm rễ cây).

SÔI:

- Mọi người có mặt đông đủ cả chưa?

THỎ:

- Báo cáo: chị Gà Mái đang ấp, không bỏ trứng đấy mà đi được; anh Thỏ Rừng thì còn đang chạy công việc riêng; chú Hươu bị đau sừng; anh Cáo cũng bị ốm, có giấy chứng nhận của thầy thuốc đấy... Còn anh chàng Ngỗng thì ngơ ngác chẳng hiểu gì, anh Gà Tây thì tức mình kêu quang quác không chịu đến.

SỎI:

- Các bạn ấy vắng mặt thật là đáng tiếc, nhưng chúng ta đến đây cũng tạm đủ mặt rồi... Tôi chắc là các bạn đã biết có việc gì xảy ra. Cái thằng bé kia nhờ có một vật linh thiêng lấy trộm được của Trái Đất mà nó có thể chiếm đoạt Con Chim Xanh và do đấy nó sẽ giành giật lấy điều bí mật của chúng ta vẫn giữ được từ ngày khai thiên lập địa đến giờ... Chúng ta thì đều đã hiểu biết Con Người. Chúng ta chẳng phải khó khăn gì mà không thấy trước số phận họ sẽ dành cho chúng ta, khi họ đã làm chủ được điều bí mật... Vì vậy ai mà còn lưỡng lự thì thật là ngu dại và tội lỗi... Giờ phút trọng đại đã đến. Phải thủ tiêu ngay thằng bé đi, không thì sẽ quá muộn...

TY-TIN:

- Lão ta nói gì thế?

- CHÓ:** *(Nhe răng, lượn quanh sỏi)* - Lão già bại liệt kia, lão không nhìn thấy hàm răng của ta đây à?
- DÊ GAI:** - A, nó dám thoá mạ cụ Sồi!
- SỒI:** - Thằng Chó đấy hả?... Tống cổ nó đi cho ta! Ta không thể dung thứ cho một tên phản bội có mặt ở đây.
- MÈO:** *(Nói nhỏ với Ty-tin)* - Cậu bảo anh Chó đi chỗ khác đi... Hiểu lầm cả đấy thôi... Tôi sẽ dàn xếp mọi việc nhưng cậu phải bảo anh ta đi ngay đi.
- TY-TIN:** *(Với Chó)* - Có đi ngay chỗ khác không nào?
- CHÓ:** - Cậu cứ để tôi xé rách đôi giày rêu xanh của cái lão già phong thấp ấy ra!...
- TY-TIN:** - Im đi!... Đi ngay đi! Kìa, có đi không thì bảo.
- CHÓ:** - Được, được, tôi sẽ đi... Khi nào cần đến tôi, cậu cứ gọi, tôi sẽ đến...
- MÈO:** *(Nói nhỏ với Ty-tin)* - Cậu nên cẩn thận, xích cổ anh ta lại kẻo anh ta làm bậy; họ nhà Cây mà nổi giận dùng dùng thì hỏng hết việc.
- TY-TIN:** - Làm thế nào bây giờ? Ta để mất cái xích ở đâu rồi ấy...
- MÈO:** - A, vừa may, có chú cây Leo tới kia...

- CHÓ:** *(Gầm gừ)* - Ta sẽ quay trở lại! Ta sẽ quay trở lại!... Đồ bại liệt! Đồ ốm ho!... Toàn một lũ già nua cần cỗi!... Chỉ tại cái con Mèo lôi kéo chúng nó đến đây!... Ta sẽ trả miếng con mụ ấy!... Mà y thậm thì ton hót cái gì thế, hả con lừa thầy phản bạn kia? Hả? Hả? Hả?
- MÈO:** - Cậu xem đấy, nó chửi rửa mọi người.
- TY-TIN:** - Ủ, không chịu được nữa!... Này bác Cây Leo ơi, bác trối cổ nó lại cho tôi!
- CÂY LEO:** *(Hơi sợ hãi, lại gần Chó)* - Nó có cần không?
- CHÓ:** *(Gầm gừ)* - Trái lại thế! Trái lại thế!... Nó sẽ hôn hít vuốt ve anh!... Anh cứ đợi mà xem!... Anh cứ lại đây, lại đây, cái đồ dây rợ kia!
- TY-TIN:** *(Giơ gậy lên dọa)* - Ty-lô!
- CHÓ:** *(Vẫy đuôi, bò dưới chân Ty-tin)* - Cậu chúa tể của tôi ơi, tôi phải làm gì, làm gì?
- TY-TIN:** - Nằm xuống!... Phải tuân theo bác Cây Leo... Phải để cho bác ấy trối, không thì...
- CHÓ:** *(Gầm gừ trong lúc Cây Leo trối nghiêng anh ta)* - Ôi, cái dây!... Cái dây treo cổ!... Cậu chúa tể của tôi ơi, cậu nhìn xem này... Nó vện chân tôi... Nó bóp cổ tôi...

- TY-TIN:** - Mặc xác mày!... Mày gây ra cả... Mày hãy cầm đi, nằm im đấy!
- CHÓ:** - Cậu làm rồi! Chúng nó có nhiều âm mưu độc ác lắm. Cậu phải coi chừng! Chúng nó bịt mồm tôi lại. Tôi không còn nói được nữa...
- CÂY LEO:** *(Đã trói gô Chó lại)* - Để nó đau bây giờ?... Tôi đã khoá mồm nó lại rồi... nó đừng hòng mà nói nữa...
- SỎI:** - Đem nó lại đằng kia, trói chặt nó vào cái rễ cây lớn của tôi ấy... Sau này chúng ta sẽ xét đến việc xử tội nó... *(Cây Leo được Bạch Dương giúp sức, khiêng Chó ra lồi sau cây Sỏi)* Xong rồi chứ?... Bây giờ không còn bị cái thằng phản phúc ấy làm rầy rà nữa, chúng ta hãy căn cứ vào luật pháp và lẽ phải của chúng ta mà luận án đi... Tôi không giấu các bạn là tôi rất xúc động... Đây là lần đầu tiên chúng ta được dịp xét xử Con Người và cho họ biết sức mạnh của chúng ta... Tôi không tin rằng sau bao nhiêu nỗ lực bất công, sau bao nhiêu tai hoạ mà họ bắt chúng ta phải chịu đựng, chúng ta lại còn có thể nghi ngờ về bản án đang chờ đợi họ...

TẤT CẢ CÂY CỎI VÀ THÚ VẬT: - Không! Không!
Không!... Không nghi ngờ gì cả!... Phải là
án treo cổ!... Án tử hình!... Nhiều bát
công quá lắm rồi!... Nhiều hà khắc quá
lắm rồi!... Kéo dài mãi rồi!... Phải đề cho
nó tan xương tan thịt! Phải xé xác nó ra
mà ăn!... Ngay tức khắc!... Ngay tức
khắc!...

TY-TIN: (*Với Mèo*) - Có chuyện gì thế?... Họ
không hài lòng à?

MÈO: - Cậu chẳng lo... Họ hơi khó chịu vì mùa
xuân đến chậm đấy mà! Cậu cứ để mặc
tôi dàn xếp...

SỎI: - Thế là thống nhất... Bây giờ phải bàn
xem nên dùng hình phạt gì cho thật là
nhanh, gọn, chắc chắn... Một thứ hình
phạt không để lại dấu vết gì có thể tố cáo
chúng ta khi họ tìm ra xác những đứa bé
ở trong rừng, có như thế mới tránh được
sự đàn áp trả thù của họ.

TY-TIN: - Thế là thế nào?... Lão ấy định làm gì
thế?... Ta thấy sốt ruột rồi... Lão ấy có
Con Chim Xanh thì hãy đưa nó cho ta...

BÒ TÓT: (*Tiến lên*) - Gọn nhẹ và chắc chắn nhất
là húc cho nó một cái vào bụng. Ông để
tôi húc nhé!

- SỎI:** - Ai nói thế?
- MÈO:** - Bác Bò Tót đấy.
- BÒ SỮA:** - Tốt nhất là giữ cho yên thân! Tôi không có giây vào chuyện ấy đâu nhé!... Tôi còn phải gặm cỏ ở cánh đồng dưới ánh trăng kia kìa... Tôi còn bao nhiêu là việc.
- BÒ ĐỪC:** - Tôi cũng thế. Vả lại tôi tán thành trước mọi việc...
- ĐÈ CÁI:** - Tôi xin hiến cái cành cây cao nhất của tôi để treo cổ chúng nó...
- CÂY LEO:** - Tôi xin hiến sợi dây treo...
- TÙNG:** - Còn tôi, tôi xin biểu bốn tám ván để đóng áo quan...
- TRẮC BÁ:** - Tôi xin góp miếng đất chôn.
- LIỄU:** - Dìm chúng nó xuống sông cho chết đuối là gọn nhẹ hơn cả... Tôi xin đảm nhiệm...
- BỒ ĐỀ:** - Khoan đã nào! Có nên quyết liệt quá thế không? Chúng nó còn trẻ con... Theo tôi thì chỉ cần ngăn ngừa không để chúng nó làm hại được ai... Ta chỉ nên cầm tù nó ở trong một khu kín là đủ. Tôi xin bảo đảm dựng ra khu ấy bằng cách mọc kín chung quanh...
- SỎI:** - Ai nói thế? Hình như tiếng anh Bồ Đề thờ lợ đấy phải không?
- TÙNG:** - Chính anh ta...

- SỎI:** - Trong họ nhà Cây chúng ta cũng có một kẻ phản phúc như trong họ nhà Thú hay sao?... Cho đến nay chúng ta mới chỉ có phần nản về sự phản bội, bỏ rừng của các giống Cây ăn quả thôi! Nhưng bọn ấy không thực sự là Cây...
- LỢN:** (*Đôi mắt nhỏ hau hau*) - Tôi ấy à, tôi cho là nên nhai cái con bé con kia trước... Thịt nó hẳn là mềm lắm.
- TY-TIN:** - Nó nói gì thế?
- MÈO:** - Tôi cũng không biết, nhưng xem chừng thì có chiều hướng xấu đi.
- SỎI:** - Im lặng!... Bây giờ hãy xét xem ai là người có vinh dự được ra tay trước!... Ai là người sẽ xoá đi cho chúng ta cái tai hoạ lớn nhất kể từ khi có loài Người đến giờ?
- TÙNG:** - Vinh dự ấy thuộc về cụ đấy, cụ Sỏi ạ. Cụ là chúa tể, là bậc lão thành kỳ cựu nhất của chúng tôi!
- SỎI:** - Anh Tùng nói đấy hả?... Tôi già nua quá rồi, anh ạ!... Tôi lại mù loà, tàn tật, tay chân lẩy bẩy chẳng còn chủ động được đâu... Cái vinh dự cao quý giải phóng giống nòi chúng ta thì ngoài tôi ra, cũng chỉ có anh là xứng đáng thôi,

anh lúc nào cũng xinh tươi, vươn thẳng, anh hãy nhận lấy...

TÙNG: - Xin cảm ơn bố già đã nghĩ đến tôi. Nhưng tôi đã được vinh dự chôn cất hai tội nhân, mà còn nhận lấy công việc vơ vang ấy nữa thì e rằng các ông bạn tôi đây sẽ phải suy tị rất là chính đáng. Tôi tin rằng sau bố già và tôi, thì người lão thành nhất, xứng đáng nhất, chính là bác Dẻ Gai, bác ấy có cây chùy trứ danh...

DẺ GAI: - Ấy, ấy... bác cũng biết tôi bị một vạ cây chùy của tôi cũng chẳng còn chính xác nữa... Bác Du và bác Trắc Bá có những vũ khí hùng mạnh...

DU: - Tôi không mong gì hơn là được cáng đáng công việc ấy, nhưng hiện tôi đứng không vững đây này... Đêm nay, một chú chuột chũi đã gặm vào ngón chân cái tôi...

TRẮC BÁ: - Còn tôi, tôi rất sẵn sàng... Nhưng tôi cũng như ông anh Tùng của tôi, tôi không được vinh dự chôn cất chúng nó thì cũng được cái đặc quyền khóc than trên nấm mồ chúng nó... Nay lại đòi kiêm nhiệm cả việc ấy nữa thì thật là

không hợp lệ, vậy xin để bác Bạch Dương...

BẠCH DƯƠNG: - Tôi ấy ư?... Nhưng bác cũng biết đấy chứ!... Gõ tôi mềm như da thịt trẻ con ấy! Mà tôi cũng không biết có làm được không. Tôi đang run lên vì cơn sốt đây này! Bác hãy nhìn chòm lá của tôi mà xem! Sáng sớm hôm nay tôi đã bị lạnh...

SỎI: *(Nổi giận đùng đùng)* - Các anh khiếp sợ Con Người!... Cả đến những đứa trẻ con đi lẻ loi và tay không kia cũng khiến cho các anh phải hải hùng! Nổi hải hùng bí ẩn đã biến chúng ta thành kẻ nô lệ bao đời nay rồi!... Không! Không thế mãi được!... Ta dù già yếu tẻ hại, run rẩy, mù loà, ta cũng đơn thương độc mã xông vào kẻ thù truyền kiếp cho các anh xem!... Nó đâu?

(Lão khua khua cây gậy, tiến về phía Ty-tin).

TY-TIN: *(Rút dao trong túi ra)* - Lão già kia khua gậy đến sinh sự với ta đấy ư?

(Nhìn thấy con dao, cái thứ vô khí bí hiểm và khó chống lại được của Con

Người ấy, tất cả các cây đều kêu lên sợ hãi và chặn giữ Sồi lại).

CÁC CÂY: - Có dao đấy!... Cẩn thận!... Có dao đấy!

SỒI: (*Giấy nẩy*) - Bỏ ta ra!... Dao hay rìu, ta cũng chẳng sợ!... Anh nào giữ ta lại thế?... Sao, các anh đều ở cả đây à?... Các anh đều muốn như thế à? (*Vứt cây gậy đi*). Ừ thì thôi vậy!... Thật là xấu hổ cho chúng ta!... Xin để các bác họ nhà Thú giải thoát cho chúng ta vậy!

BÒ TÓT: - Đúng đấy!... Tôi xin đảm nhiệm!... Chỉ cần một cái húc thôi!

BÒ ĐỤC VÀ BÒ CÁI: (*Vội tóm lấy đuôi Bò Tót, giữ lại*) - Việc gì đến cậu đấy! Đừng có dại dột mà giãy vào! Việc này rồi lời thôi to đấy!... Để mặc họ!... Để cho bọn Thú rừng...

BÒ TÓT: - Không, không !... Mặc tôi!... Các bạn hãy đợi đấy! Nhưng các bạn cũng nên giữ tôi lại, không thì tôi sẽ gây tai hoạ bây giờ!

TY-TIN: (*Với My-tin*) - Đừng sợ!... Cứ nấp ở sau anh! Anh có dao...

GÀ TRỐNG: - Chú bé cũng cứng đầu cứng cổ đấy!

TY-TIN: - Thế nào, họ muốn gây sự với ta thật sao?

LỪA: - Thật đấy. Sao mà mày chậm hiểu thế, thằng bé kia!

LỢN: - Mày hãy đọc kinh cầu nguyện đi! Giờ chót của đời mày đã đến rồi, nhưng mày đừng có giấu con em bé của mày đi như thế! Ta muốn nhìn nó cho thoả thuê con mắt đó. Ta sẽ ăn thịt nó trước tiên!

TY-TIN: - Ta đã làm gì các người chứ?

CỪU: - Không à?... Mi đã xơi em bé ta. Mi đã xơi hai bà chị, ba ông chú, bà cô, và cả ông nội, bà nội ta... Mi hãy đợi đấy mà xem! Mi mà nằm xuống đất, mi cũng sẽ thấy ta cũng có răng đấy...

LỪA: - Và ta cũng có vó đây!

NGỰA: *(Hí ầm lên một cách hãnh diện)* - Các bác muốn thế nào nào? Các bác muốn xem tôi cắn nát người nó ra, hay muốn xem tôi đá một cái cho nó chết tươi nào?
(Ngựa ta oai vệ tiến về phía Ty-tin, Ty-tin gơ dao lên để đôi phó. Ngựa ta bỗng nhiên đâm hoảng, vội quay lưng, cật vó chạy trốn).

NGỰA: - A, không!... Không đúng rồi! Không phải trò đùa rồi!... Nó chiến đấu tự vệ!

GÀ TRỐNG: *(Không giấu nổi sự cảm phục)* - Khá lắm! Chú bé không biết run sợ!

LỢN: *(Nói với Gấu và Chó Sói)* - Chúng ta cùng xông cả vào!... Tôi đi ở phía sau để bảo vệ cho các anh!... Chúng ta sẽ quật ngã nó và sẽ chia nhau ăn thịt con bé con...

CHÓ SÓI: - Các cậu nhử nó về phía này... Tôi vòng ra phía sau...

(Chó Sói vòng ra phía sau Ty-tin rồi nhảy chồm vào tấn công, vật được Ty-tin ngã khuỵu xuống).

TY-TIN: - A, quân Giu đa⁽¹⁾.

(Ty-tin nhồm người lên, quỳ trên một đầu gối và vung dao che chở cho em gái đang kêu thét sợ hãi.

Thấy Ty-tin bị ngã, các con Thú, các Cây Cối đều chạy cả lại, tìm cách đánh Ty-tin. Bóng tối sập xuống. Ty-tin kêu cứu ầm lên).

TY-TIN: - Cứu ta với! Cứu ta với!... Ty-lô ơi! Ty-lô ơi!... Con Mèo đâu rồi?... Ty-lô ơi! Ty-lô ơi! Ty-lô ơi! Lại đây! Lại đây!

(1) Một sứ đồ của Giê su, kẻ đã phản Chúa.

MÈO: *(Càng đứng ra xa, vẻ giả dối)* - Tôi không đi được!... Chân tôi vừa bị vấp đau...

TY-TIN: *(Cố chống đỡ)* - Cứu ta với! Ty-lô ơi! Ty-lô ơi!... Ta đuổi súc rồi!... Chúng nó đông quá!... Chúng nó... Gấu! Lợn! Chó Sói! Lừa! Tùng! Dẻ Gai... chúng nó xúm vào... Ty-lô ơi! Ty-lô ơi! Ty-lô ơi!

(Chó giật đứt được dây trói, từ phía sau cây Sồi nhảy vọt ra, xô đẩy Cây Cối và Thú Vật, chạy đến bên Ty-tin, chiến đấu bảo vệ Ty-tin).

CHÓ: - Tôi đây! Tôi đây! Cậu chủ ơi!... Cậu đừng sợ!... Tôi có hàm răng tốt lắm!... Này, thằng Gấu, tao xơi cho mày một miếng vào mông đây này!... Nào, còn đứa nào muốn ăn đòn nữa không nào... Đây, cho thằng Lợn, đây cho thằng Ngựa, và đây cho thằng Bò Tót! A, xem kìa, ta đã xé rách được quần của thằng Dẻ Gai và của lão Sồi ra rồi!... Kìa, lão Tùng bỏ chạy!... Càng hay! Nóng cả người lên rồi!

TY-TIN: *(Đau đớn)* - Ta không chịu nổi nữa rồi!... Thằng Trắc Bá nện vào đầu ta một cái mạnh quá.

CHÓ: - Á, thằng Liều nó quất gãy chân tôi!

- TY-TIN:** - Bọn chúng nó lại tấn công!... Lần này là thằng Sói...
- CHÓ:** - Đợi đấy! Tôi sẽ cho nó biết tay!
- SÓI:** - Thằng ngốc! Mà là anh em với tao! Mà không nhớ bố mẹ nó đã dìm chết mấy đứa em mà ả?
- CHÓ:** - Họ làm đúng!... Vì là mấy đứa ấy giống mà!
- TẤT CẢ CÂY VÀ THÚ:** - Đồ phản phúc!... Đồ ngu dại!... Đồ gian trá... Hãy bỏ nó mà về với bọn ta!
- CHÓ:** - Không! Không!... Một mình ta chống lại chúng bay!... Không, không!... Ta trung thành với những vị chúa tể, với những người xứng đáng nhất, vĩ đại nhất!... (Với *Ty-tin*). Cẩn thận! Thằng Gấu đấy!... Coi chừng thằng Bò Tót... Tôi sẽ nhảy lên xé họng hấn ra... Ái!... Thằng Lừa đá tôi gãy hai cái răng rồi...
- TY-TIN:** - Ty-lô ơi, ta không chịu nổi nữa rồi!... Ái!... Cây Du nó quật ta!... Xem này, tay ta chảy máu... Chắc là thằng Sói hoặc thằng Lợn...
- CHÓ:** - Cậu chủ ơi, đừng sợ... Để tôi hôn cậu nhé... Cậu sẽ thấy khỏe người ra... Cậu cứ đứng ở sau tôi... Chúng nó không dám

xông vào đâu... A!... Góm chữa!... Chúng nó quay lại... A, lần này thì gay go đấy! Cậu cứ phải vững vàng.

TY-TIN: (*Ngã khụy xuống đất*) · Không, không thể được...

CHÓ: · A, họ tới!... Tôi nghe tiếng! Tôi đánh hơi thấy...

TY-TIN: · Đâu?... Ai đấy?

CHÓ: · Kia! Kia!... Cô Ánh Sáng!... Cô ấy đã tìm ra được chúng ta... Thế là thoát nạn rồi. Cậu chúa tể của tôi ơi... Cậu hôn tôi đi... Thoát! Thoát rồi!... Cậu hãy xem kìa! Bọn chúng nó phải dè chừng rồi!... Chúng nó tản ra... Chúng nó sợ...

TY-TIN: · Cô Ánh Sáng ơi!... Cô Ánh Sáng ơi!... Lại đây !... mau lên!... Chúng nó nổi loạn! Chúng nó chống lại chúng ta.
(*Ánh Sáng đi vào, khu rừng sáng lên dưới ánh bình minh*).

ÁNH SÁNG: · Sao thế?... Có việc gì thế? Khốn khổ chưa? Em không còn nhớ nữa à?... Em hãy xoay viên ngọc đi!... Chúng nó sẽ quay trở về cảnh im lặng và tối tăm, em sẽ chẳng còn thấy nữa...

(*Ty-tin xoay viên ngọc. Hồn các cây cối vội chạy vào ẩn náu trong các thân cây.*)

Hồn các thú vật cũng biến mất, và người ta chỉ còn nhìn thấy ở phía xa một con bò cái đang gặm cỏ, những con cừu ngoan ngoãn v.v... Khu rừng trở lại êm ả. Ty-tin ngạc nhiên nhìn chung quanh).

TY-TIN: - Đâu cả rồi?... Chúng nó làm sao thế? Chúng nó đã nổi cơn điên loạn lên à?

ÁNH SÁNG: - Lúc nào chúng cũng thế đấy. Người ta không nhìn thấy được nên không biết đấy thôi. Ta đã bảo em rồi: đánh thức chúng dậy mà không có ta ở đấy thì sẽ nguy hiểm.

TY-TIN: (*Lau con dao*) - Em không ngờ chúng nó lại dữ tợn đến thế!... Không có Chó và con dao này thì cũng nguy...

ÁNH SÁNG: - Em đã thấy đấy... Ở cõi đời này con người phải một mình chống chọi với mọi vật.

CHÓ: - Cậu có bị đau lắm không, cậu chủ?

TY-TIN: - Cũng xoàng thôi!... Chỉ có My-tin là không việc gì... Còn mày thì sao hở Ty-lô? Mồm mày bị chảy máu, chân mày bị gãy à?

CHÓ: - Chả sao đâu! Ngày mai sẽ khỏi thôi!... Nhưng cuộc chiến đấu quả là đã gay go!

MÈO: (*Ở trong một bụi rậm khắp khiêng đi ra*)

- Lão Bò đã húc tôi một cái vào bụng. Chẳng để lại thương tích gì, nhưng đau đến chết được!... Cả cái lão Sồi cũng đã quật gãy chân tôi...

CHÓ: - Chân nào thế?

MY-TIN: (*Vuốt ve Mèo*) - Thật à Ty-lét?... Ban nãy mày ở đâu, tao chẳng thấy mày...

MÈO: - Thưa cô chủ, tôi bị thương ngay từ lúc xông vào đánh nhau với cái thằng Lợn nó định ăn thịt cô... Thế rồi lão Sồi lại giáng thêm cho tôi một gậy làm tôi chết ngất...

CHÓ: (*Rút lên với Mèo*) - Mày áy à?... Để tao nói cho mà biết!... Mày có mắt mắt gì đâu...

MÈO: (*Nỉ non rên rỉ với My-tin*) - Cô chủ ơi, cô xem đấy! Nó chửi tôi!... Nó muốn ám hại tôi...

MY-TIN: (*Với Chó*) - Mày có để cho nó được yên không nào, đồ súc vật!

MÀN

HỒI THỨ TƯ

CẢNH THỨ SÁU

CẢNH NGOÀI MÀN

(Ty-tin, My-tin, Ánh Sáng, Chó, Mèo, Bánh Mỳ, Lửa, Đường, Nước và Sữa đi ra).

ÁNH SÁNG: - Tôi vừa nhận được tin của bà tiên Bê-ry-luy-nơ cho biết Con Chín Xanh ở đây...

TI-TIN: - Ở đây?

ÁNH SÁNG: - Ở trong nghĩa trang phía sau bức tường này... Hình như có một người chết giấu nó ở trong ấy... Để xem người ấy là ai... Ta phải kiểm tra lại tất cả...

TY-TIN: - Kiểm tra lại ư?... Làm thế nào mà kiểm tra được!

ÁNH SÁNG: - Dễ thôi. Để làm phiền đến họ nhiều quá thì đợi đến nửa đêm em hãy xoay viên ngọc. Ta sẽ thấy họ ở dưới đất chui

lên, hoặc có ai không lên ta cũng sẽ nhìn thấy ở tận đáy mồ...

TY-TIN: - Họ không nổi giận...

ÁNH SÁNG: - Không, họ cũng không ngờ là có chuyện ấy... Họ không muốn ai làm phiền đến họ, nhưng dù thế nào họ cũng vẫn có thói quen là cứ đến nửa đêm thì chui lên...

TY-TIN: - Tại sao Bánh Mỳ, Đường và Sữa tái cả người đi và chẳng nói năng gì vậy?

SỮA: (*Lảo đảo*) - Tôi cảm thấy như người tôi sắp chua ra...

ÁNH SÁNG: (*Nói nhỏ với Ty-tin*) - Chẳng sao đâu! Họ sợ người chết đấy thôi.

LỬA: (*Nhảy nhót*) - Tôi chẳng sợ... Tôi vẫn thường thiêu họ... Ngày xưa, tôi thiêu hết, chẳng trừ ai, vui lắm, vui hơn bây giờ nhiều...

TY-TIN: Tại sao Ty-lô cũng run lên thế?... Nó cũng sợ à?

CHÓ: (*Hầm rãng run cầm cập*) - Tôi ấy à?... Tôi có run đâu!... Tôi không bao giờ run sợ, nhưng nếu cậu đi chỗ khác, tôi cũng sẽ đi...

TY-TIN: - Sao chẳng thấy Mèo nói gì cả?

MÈO: (*Vẻ bí mật*) - Tôi biết chứ...

TY-TIN: *(Với Ánh Sáng)* - Cô cũng đến đây với chúng em?

ÁNH SÁNG: - Không. Ta với các Đồ Vật và các con Thú cứ đứng ở ngoài cổng nghĩa trang là hơn cả. Ánh Sáng chưa thể soi rọi đến chỗ người chết... Ta để em đi với My-tin.

TY-TIN: Ty-lô cũng không đi được với chúng em ư?

CHÓ: - Có chứ, có chứ! Tôi ở lại, tôi đi với cậu.

ÁNH SÁNG: - Không được!... Lệnh của Bà Tiên nghiêm ngặt lắm!... Vả lại cũng chẳng có gì đáng sợ đâu...

CHÓ: - Thôi được! Thôi được!... Nếu họ giở trò hung bạo thì cậu cứ làm thế này này. *(Huyt sáo)*. Và cậu sẽ thấy... Như khi ở trong rừng ấy mà!... Gâu! Gâu! Gâu!

ÁNH SÁNG: - Thôi nhé, tạm biệt các em... Ta không ở xa đâu... *(Ôm hôn các em)*. Ai yêu ta và được ta yêu mến thì lúc nào cũng tìm thấy ta. *(Với các Đồ Vật và các con Thú)*. Còn các người theo ta... đi lối này.
(Ánh Sáng đi khuất cùng với các Đồ Vật và các con Thú, Còn lại hai em đứng giữa màn. Màn mở lên để lộ ra cảnh thứ bảy).

CẢNH THỨ BẢY

NGHĨA TRANG

(Ban đêm. Trời sáng trăng. Một nghĩa trang ở nông thôn. Nhiều mộ mà xây hoặc đắp đất phủ cỏ xanh, cây thánh giá, bia mộ chí v.v...)

Ty-tin và My-tin đứng gần một nấm mộ).

MY-TIN: - Em sợ lắm.

TY-TIN: *(Cũng không được bình tĩnh hẳn rồi lắm)*

- Anh... Anh chẳng sợ bao giờ.

MY-TIN: - Người chết có ác không anh?

TY-TIN: - Không! Họ có còn sống đâu mà.

MY-TIN: - Anh đã thấy bao giờ chưa?

TY-TIN: - Thấy một lần rồi, hồi ấy anh còn bé lắm...

MY-TIN: - Họ thế nào hở anh?

TY-TIN: - Trắng toát, nằm im và lạnh lắm kia... chẳng nói gì cả.

MY-TIN: - Ta cũng sắp thấy họ ở đây à?

TY-TIN: - Ừ, cô Ánh Sáng đã bảo thế...

MY-TIN: - Họ ở đâu?

- TY-TIN:** - Ở dưới đám cỏ xanh hoặc ở dưới những hòn đá lớn kia.
- MY-TIN:** - Ở đấy quanh năm à?
- TY-TIN:** - Ừ.
- MY-TIN:** *(Chỉ vào những vòm mả xây - Cửa vào nhà họ đấy à?)*
- TY-TIN:** - Ừ.
- MY-TIN:** - Họ có ra những hôm trời đẹp không?
- TY-TIN:** - Họ chỉ ra được vào lúc đêm tối...
- MY-TIN:** - Tại sao thế?
- TY-TIN:** - Vì họ chỉ mặc có áo lót...
- MY-TIN:** - Hôm trời mưa, họ có ra không?
- TY-TIN:** - Trời mưa, họ ở nhà...
- MY-TIN:** - Nhà họ ở có đẹp không?
- TY-TIN:** - Thấy bảo là chật chội lắm.
- MY-TIN:** - Họ có con không?
- TY-TIN:** - Có chứ! Tất cả những đứa đã chết ấy!
- MY-TIN:** - Thế họ sống bằng gì!
- TY-TIN:** - Họ ăn rễ cây...
- MY-TIN:** - Ta cũng sẽ nhìn thấy chứ?
- TY-TIN:** - Tất nhiên rồi. Khi viên ngọc xoay đi, ta sẽ nhìn thấy hết.
- MY-TIN:** - Họ sẽ bảo sao hở anh?
- TY-TIN:** - Họ sẽ chẳng bảo sao cả, vì họ không nói.
- MY-TIN:** - Tại sao họ lại không nói?

- TY-TIN:** - Vì họ chẳng có gì để nói...
- MY-TIN:** - Tại sao họ lại không có gì để nói?
- TY-TIN:** - Cứ hỏi lời thôi mãi!
(*Im lặng một lúc*).
- MY-TIN:** - Lúc nào anh mới xoay viên ngọc?
- TY-TIN:** - Em cũng biết rồi đấy. Cô Ánh Sáng dặn là phải đợi đến lúc nửa đêm, vì lúc ấy không làm phiền họ lắm.
- MY-TIN:** - Vì sao lại không làm phiền họ lắm?
- TY-TIN:** - Vì lúc ấy họ thường hay ra đi chơi.
- MY-TIN:** - Bây giờ đã đến nửa đêm chưa?
- TY-TIN:** - Em có nhìn thấy cái mặt đồng hồ ở đằng nhà thờ kia không?
- MY-TIN:** - Có, em nhìn thấy cả cái kim ngắn...
- TY-TIN:** - Đấy! Sắp nửa đêm rồi!... Đấy!... Đúng nửa đêm rồi!... Nghe thấy chưa...
(*Chuông đồng hồ điểm 12 giờ đêm*).
- MY-TIN:** - Em muốn đi chỗ khác.
- TY-TIN:** - Không phải lúc đi... Anh sắp xoay viên ngọc...
- MY-TIN:** - Đứng! Đứng!... Đứng xoay!... Em muốn đi chỗ khác... Ở đây, em sợ lắm... sợ lắm...
- TY-TIN:** - Nhưng chẳng có gì nguy hiểm.
- MY-TIN:** - Em không thích nhìn thấy người chết!... Em không thích nhìn thấy họ đâu!

TY-TIN: - Được rồi! Thế thì cứ nhắm mắt lại... sẽ chẳng thấy đâu...

MY-TIN: *(Nắm lấy áo anh)* - Anh Ty-tin, em không... không... không thể thế được đâu!... Họ sẽ ở dưới đất chui lên!

TY-TIN: - Đừng run lên thế!... Họ chỉ lên một lúc thôi mà!

MY-TIN: - Anh cũng run đấy thôi!... Họ ghê gớm lắm kia.

TY-TIN: - Đến giờ rồi...
(Ty-tin xoay viên ngọc. Một phút im lặng hãi hùng, rồi các cây thánh giá lắc lư chậm chạp, các nấm mồ mở ra, các đá mồ dựng lên).

MY-TIN: *(Nép người vào bên anh)* - Họ ra!... Họ ra kia!

(Lúc ấy, ở tất cả các nấm mồ dần dần nở ra một mùa hoa lúc đầu còn mỏng mảnh rụt rè như một làn hơi nước, sau trắng mãi ra và mỗi lúc một dày, một cao, một phong phú và kỳ diệu, lan rộng khắp nơi, biến khu nghĩa trang thành một khu vườn thần tiên dưới những tia nắng bình minh vừa rọi tới. Sương long lanh, hoa nở, gió rì rào trong vòm lá, đàn ong bay, chìm thức giấc cất tiếng hót lạnh lạnh

chào mặt trời, chào cuộc sống. Ty-tin và My-tin sững sờ, chói loá, nắm tay nhau đi vài bước trong những khóm hoa, cố tìm dấu vết của những nấm mồ).

MY-TIN: *(Vạch cỏ ra tìm)* - Đâu, người chết đâu?...

TY-TIN: *(Cũng tìm như thế)* - Không có người chết...

MÀN

CẢNH THỨ TÁM

CẢNH NGOÀI MÀN, CẢNH TƯỢNG TRƯNG, CÁC ĐÁM MÂY ĐẸP

(Ty-tin, My-tin, Ánh Sáng, Chó, Mèo, Bánh Mỳ, Lúa, Đường, Nước và Sữa đi ra).

ÁNH SÁNG: - Tôi tin rằng lần này chúng ta sẽ bắt được Con Chim Xanh. Đáng lẽ ra tôi phải nghĩ tới ngay từ ở chặng đầu mới phải, thế mà mãi đến sáng hôm nay, trong lúc nghỉ ngơi dưỡng sức dưới ánh bình minh, tôi mới chợt nghĩ ra... Chúng ta đang ở trước lối vào những khu vườn khoái lạc, ở đây tụ họp đủ mặt các Niềm Vui, các Hạnh Phúc của Con Người dưới sự cai quản của Số Mệnh.

TY-TIN: - Có nhiều không ạ? Có những cái vui nhỏ không ạ?

ÁNH SÁNG: - Có những cái vui nhỏ, những cái vui lớn, những cái vui tế nhị, những cái vui đẹp đẽ, và cả những cái chưa lấy gì làm dễ chịu lắm... Nhưng những cái tồi tệ thì

ít lâu nay đã bị tống ra khỏi khu vườn và lánh mặt sang ở bên chỗ những Tai Hoạ rồi. Tuy vậy cũng phải chú ý là những Tai Hoạ đều rúc vào một cái hang có lối thông sang vườn của Hạnh Phúc, và hai bên ngăn cách nhau chỉ bằng một thứ hơi nước hoặc một tấm rèm tế nhị mà thường khi vẫn có những trận gió từ đỉnh đèo của Công Lý hoặc từ vực sâu của Vĩnh Cửu thổi tới làm cho rèm phải cuốn lên... Bây giờ, ta phải tổ chức nhau lại và phải chú ý đề phòng. Thường thì các Hạnh Phúc đều rất tốt, nhưng cũng có vài kẻ đáng ngại và còn nguy hiểm hơn cả những Tai Hoạ kia.

BÁNH MỠ: - Tôi có ý kiến. Nếu họ đáng ngại và nguy hiểm như thế thì chúng ta nên đứng sẵn cả ở ngoài cửa là hơn. Chúng ta có đứng đấy thì mới tiếp tay chống đỡ được cho các em bé khi các em phải chạy trốn.

CHÓ: - Không! Không!... Tôi phải đi theo các vị chúa tể của tôi!... Những kẻ nào khiếp sợ thì cứ đứng ngoài cửa! Chúng ta không cần đến những kẻ (*Nhìn Bánh Mỳ*) hèn nhát và những kẻ (*Nhìn Mèo*) phản bội!

LỬA: - Tôi cũng vào... Hình như trong ấy vui lắm.... Họ nhảy múa suốt ngày...

BÁNH MỠ: - Họ cũng có ăn chứ?

NƯỚC: (*Rên rĩ*) - Tôi chưa khi nào được biết lấy một Hạnh Phúc bé nhỏ! Lần này tôi muốn thấy...

ÁNH SÁNG: - Im cả nào! Không ai hỏi ý kiến các người. Hãy nghe ta quyết định: Chó, Bánh Mỳ và Đường đi theo các em. Nước không nên vào vì cô lạnh lẽo quá. Lửa cũng không nên vào vì bác hiếu động lắm. Sữa dễ xúc cảm, ta khuyên nên đứng ở cửa, còn Mèo thì để cho được tự do muốn làm gì tùy ý...

CHÓ: - Chị ta sợ!

MÈO: - Nhân đi qua đây, tôi sẽ đến thăm mấy anh. Tai Hoạ là chỗ bạn cũ và nhà ở gần bên các anh Hạnh Phúc.

TY-TIN: - Còn cô, cô có vào không, cô Ánh Sáng?

ÁNH SÁNG: - Ta không thể cứ thế này mà đến thẳng chỗ các Hạnh Phúc được, vì số đông bọn họ chưa chịu nổi ta đâu. Nhưng ta đã có tấm khăn dày để trùm vào người khi ta đến thăm những kẻ sung sướng (*Lấy ra một tấm khăn dài mở ra trùm cẩn thận lên người*). Không nên để một tia sáng

nào của ta làm cho họ phải hoảng hốt, bởi vì còn có nhiều Hạnh Phúc vẫn sợ hãi và chưa được sung sướng... Như thế này thì từ những Hạnh Phúc nhỏ nhỏ nhất đến những Hạnh Phúc to lớn nhất cũng chẳng lo ngại gì...

(Màn mở lên để lộ ra cánh thứ chín).

CẢNH THỨ CHÍN

NHỮNG KHU VƯỜN HẠNH PHÚC

(Khi màn mở ra, người ta thấy ở phía ngoài này của những khu vườn là một kiểu phòng có nhiều cột cao bằng đá hoa, giữa những cột ấy có căng những tấm thảm màu đỏ tía với những dây chằng màu vàng tươi để che lấp phía sau đi. Kiến trúc khiến người ta nhớ tới những thời kỳ say đắm nhất, rực rỡ nhất của lối kiến trúc kiểu Phục hưng ở Venedơ hoặc ở Phalăngđơ; những trảng hoa lá, những vòng xoắn, những bình hoa, những pho tượng... bày khắp chỗ. Ở giữa phòng, một bàn đồ sộ trên có bày các cây đèn, các đồ pha lê, các đĩa bát bằng vàng bạc đầy ắp những món ăn ngon lành. Ngồi chung quanh bàn là những Hạnh Phúc to-lớn-nhất của Trái Đất. Họ đang ăn uống, hò hét, ca hát, giã cựa, nhào cả lên mặt bàn, hoặc gục xuống mà ngủ bên những đĩa thịt béo, những đĩa quả ngon, những bình đựng nước, bình đựng rượu đỏ lẫn lóc. Họ là những người to lớn đầy đà, béo sê, mặt đỏ gay. Họ mặc toàn những đồ nhung lụa, và đeo đầy người những đồ trang sức

bằng vàng bạc châu báu. Các nô tì xinh đẹp vẫn không ngừng bê những đĩa thức ăn đầy ắp, những bình rượu sủi tăm ra bày lên bàn. Âm nhạc dung tục, rộn rã, hung bạo, chủ đạo là những tiếng kèn đồng. Một luồng ánh sáng đỏ, đậm toả khắp nơi.

Ty-tin, My-tin, Chó, Bánh Mỳ và Đường lúc đầu còn rụt rè đứng sát vào nhau, ở phía ngoài về bên phải, vây lấy Ánh Sáng. Mèo không nói năng gì, đi thẳng vào phía trong, cũng về bên phải, vén một bức rèm màu sẫm lên và lúi biếng vào trong đó).

TY-TIN: - Những ông to béo kia là ai mà vui nhộn và xơi toàn những món ăn ngon vậy?

ÁNH SÁNG: - Đây là những Hạnh Phúc-to-lớn-nhất của Trái Đất mà người ta có thể nhìn thấy bằng mắt thường. Không chắc là Con Chim Xanh có lạc đến đây không. Vì vậy chưa nên xoay viên ngọc. Ta chỉ xem qua chiếu lệ ở chỗ này thôi.

TY-TIN: - Có thể đến gần họ được không?

ÁNH SÁNG: - Được. Mặc dầu họ tầm thường và cũng khá vô giáo dục, nhưng họ không phải là người độc ác đâu.

MY-TIN: - Họ có nhiều bánh ngọt quá!

- CHÓ:** - Và nhiều thịt, nhiều dôi, nhiều gan bò non quá!... *(Như tuyên bố một điều quan trọng)* Ở đời này thật chả có cái gì ngon, cái gì quý bằng món gan bò non!
- BÁNH MỠ:** - Họ có nhiều Bánh Mỳ ngon quá! Nom thật là đẹp mắt!... Chúng nó đầy đà phốp pháp hơn mình nhiều!
- ĐƯỜNG:** - Xin lỗi... Xin lỗi các vị... Tôi thật không muốn làm ai méch lòng, nhưng xin các vị cũng chớ có quên là chỉ có các thứ mứt, kẹo, đồ ngọt là làm vẻ vang cho cái bàn tiệc kia thôi, và tôi cũng có thể nói thêm là sự sang trọng long lầy của các thứ ấy còn vượt lên trên mọi thứ khác ở trong gian phòng này và ở bất kỳ đâu...
- TY-TIN:** - Trông họ có vẻ mãn nguyện và sung sướng chưa kìa!... Họ hò hét, nói cười, hát xướng mới nhộn sao chứ... Hình như họ đã trông thấy chúng ta...
(Quả nhiên khoảng độ mười hai Hạnh Phúc to-lớn-nhất đứng lên khỏi bàn tiệc và nặng nề khó khăn đi về phía các em, vừa đi vừa phải đưa tay lên đỡ cái bụng phệ).
- ÁNH SÁNG:** - Đừng sợ!... Họ mến khách lắm. Chắc là họ ra mời em vào dự tiệc... Em chớ có

nhận lời và cũng đừng nhận gì của họ, kéo rồi lại quên mất công việc.

TY-TIN: - Một cái bánh nhỏ thôi, có được nhận không?... Những cái bánh tằm đường nhân mít, đầy kem, trông thật là ngon!

ÁNH SÁNG: - Nhưng nó nguy hiểm lắm. Nó sẽ làm tiêu tan ý chí của em. Ta phải biết hy sinh vài thứ cho nhiệm vụ của mình, em ạ. Em hãy từ chối một cách lễ phép, nhưng mà cương quyết nhé!... Kìa, họ đã tới.

HẠNH PHÚC LỚN: - Chào bạn Ty-tin!

TY-TIN: (*Ngạc nhiên*) - Ông cũng biết tôi ư?... Ông là ai vậy?

HẠNH PHÚC LỚN: - Tôi là Hạnh Phúc to-lớn-nhất, tức là Hạnh Phúc -giàu-sụ... Tôi đại diện cho những người anh em của tôi, ra đây trân trọng kính mời bạn và gia đình bạn cho chúng tôi được hân hạnh tiếp đãi trong bữa tiệc không bao giờ chấm dứt của chúng tôi. Các bạn là khách quý của những Hạnh Phúc-to-lớn-nhất của Trái Đất này. Các bạn cho phép tôi được giới thiệu mấy nhân vật chủ yếu... Thưa, đây là con rể tôi, anh Hạnh-Phúc-có-tài-sản... Cái bụng anh ta béo sệ xuống...

Đây là anh Hạnh-Phúc-kiêu-căng-được-thoả-mãn có bộ mặt nở nang đến là dễ coi... (*Hạnh-Phúc-kiêu-căng-được-thoả-mãn chào một cách kẻ cả*)... Đây là Hạnh-Phúc-được-uống-khi-không-còn-khát, và đây là Hạnh-Phúc - được-ăn-khi-không-còn-đói... hai vị này là anh em sinh đôi và đều có đôi chân bằng bún. (*Hai người cúi chào loạng choạng*)... Đây là Hạnh - Phúc-chẳng-biết-cái-gì... vị này thì điếc... Và đây là Hạnh Phúc chẳng-phải-làm-gì, và đây là Hạnh - Phúc-ngủ-đầy-giấc..., hai vị này, một vị có đôi tay mềm như ruột bánh, một vị có đôi mắt húp lên như trái đào... Còn đây là ông Cười-ngặt-ngẽo có cái mồm rộng ngoác đến mang tai và không ai có thể cưỡng lại được.

(*Cười-ngặt-ngẽo chào đến vặn cả người*).

TY-TIN: (*Chỉ vào một Hạnh Phúc lớn đứng hơi xa hơn một chút*) - Còn cái ông kia..., cái ông đứng cách xa và quay lưng lại đây kia kia?

HẠNH PHÚC LỚN: - Xin đừng hỏi nữa... Vị ấy hơi ngưng ngưng, và cũng không nên giới thiệu với trẻ em... *Cầm lấy tay Ty-tin*)...

Nhưng kia, mời các bạn vào!... Họ đang bắt đầu vào tiệc... Đây là bữa tiệc thứ mười hai từ sáng sớm đến giờ... Họ chỉ còn đợi các bạn đấy thôi... Các bạn có nghe thấy tiếng các người dự tiệc đang kêu gào mời các bạn vào đấy không?... Tôi không thể nào giới thiệu cho khắp được, họ đông lắm. *(Đưa tay cho hai em)*. Xin phép tôi được đưa các bạn đến ngồi vào chỗ danh dự...

TY-TIN: - Xin cảm ơn ông, ông Hạnh Phúc lớn ạ... Nhưng tôi rất tiếc... Lúc này tôi không thể dự được... Chúng tôi còn đang bận đi tìm Con Chim Xanh. Ông có biết nó ở đâu không?

HẠNH PHÚC LỚN: - Con Chim Xanh à?... Để tôi xem... À, à, tôi nhớ ra rồi... Có lần người ta đã nói với tôi... Con chim ấy không ăn thịt được... Chưa lần nào bàn tiệc của chúng tôi có cái món thịt chim ấy cả... Chúng tôi coi nó rất xoàng xĩnh tầm thường. Nhưng xin bạn chớ có phiền lòng... Ở đây chúng tôi còn nhiều món khác ngon hơn nhiều... Các bạn cứ ở đây với chúng tôi, các bạn sẽ thấy chúng tôi làm gì...

TY-TIN: - Thế các ông làm gì?

HẠNH PHÚC LỚN: - Lúc nào chúng tôi cũng bận rộn, chẳng có lấy một phút nghỉ ngơi... Chúng tôi phải uống, phải ăn, phải ngủ... đến là lắm việc!

TY-TIN: - Thế có vui không?

HẠNH PHÚC LỚN: - Vui chứ!... Phải vui chứ, ở mặt đất này có còn cái gì khác nữa đâu!

ÁNH SÁNG: - Ông tưởng thế đấy chứ!

HẠNH PHÚC LỚN: *(Chỉ vào Ánh Sáng, hỏi nhỏ Ty-tin)* - Cái cô nào mà lắc các thế?

(Từ nãy một đám đông Hạnh Phúc lớn thuộc hàng thứ yếu đã đơn đả ra lôi kéo Chó, Đường và Bánh Mỳ vào tham gia cuộc liên hoan. Ty-tin lúc này mới nhìn thấy chúng đang ngồi ở bàn chén chú chén anh, say sưa rộn rã với các vị chủ nhà).

TY-TIN: - Ôi, cô Ánh Sáng xem kia!... Chúng nó ngồi cả vào bàn ăn rồi.

ÁNH SÁNG: - Gọi chúng nó ra ngay không thì hỏng hết!...

TY-TIN: - Ty-lô! Ty-lô!... Đây kia mà!... Ra ngay đây!... Cả Đường và Bánh Mỳ nữa! Ai cho phép các anh vào đấy? Các anh đang làm gì đấy?

BÁNH MỠ: (*Mồm đầy thức ăn*) - Mày không thể nói năng cho có lễ phép hơn một chút được sao?

TY-TIN: - Sao kia! Bánh Mỳ bây giờ dám xưng hô mày tao với ta đấy à?... Anh làm sao thế?... Và mày nữa, Ty-lô!... Mày tuân lệnh như thế đấy à?... Ra đây ngay! Quỳ xuống! Mau lên!

CHÓ: (*Vẫn ngồi ở bàn ăn, lảm bảm*) - Khi tôi đang ăn, tôi không phụ thuộc vào ai cả, và tôi cũng chẳng nghe thấy gì cả...

ĐƯỜNG: (*Giọng ngọt ngào*) - Cậu thứ lỗi cho chúng tôi, chúng tôi không thể bỏ đây mà ra được. Như vậy sẽ xúc phạm đến các vị chủ nhân đáng mến này.

HẠNH PHÚC LỚN: - Bạn xem đấy... Họ đã nêu gương tốt cho các bạn... Xin mời các bạn vào... Ở đây, chúng tôi không công nhận sự từ chối đâu... Chúng tôi sẽ cưỡng bức một cách êm ái... Nào, các ông Hạnh Phúc-to-lớn hãy giúp tôi một tay nào!... Chúng ta hãy đẩy các bạn này vào tiệc cho các bạn ấy cũng được sung sướng...

(*Các Hạnh Phúc to-lớn nói cười ầm ĩ và múa may rồi rút lui kéo các em đi. Các*

em cố chống lại, trong lúc ấy Cười-ngặt-nghèo đến ôm chầm lấy Ánh Sáng).

ÁNH SÁNG: - Đã đến lúc xoay viên ngọc rồi đây, Ty-tin!

(Ty-tin làm theo. Sân khấu bỗng sáng bừng lên một thứ ánh sáng thần tiên nhẹ nhàng, trong trẻo, long lanh, hài hoà. Những đồ trần thiết nặng nề, những tấm thảm đỏ bỗng nhiên đều biến mất, để lộ ra một khu vườn êm ả, thanh bình, ở đây các vòm lá xanh tươi đậm đà, óng ánh, các khóm hoa thanh khiết, thơm tho, các dòng nước chảy róc rách, nhẹ nhàng, trong trẻo khắp nơi, tất cả đều như đưa tâm hồn ta vào một niềm vui sướng đến tột cùng. Cái bàn tiệc cũng đã biến đâu, không để lại một dấu vết nào. Các đồ nhung lụa, các đồ trang sức, mũ mào của các Hạnh Phúc to-lớn cũng theo luồng ánh sáng kỳ diệu kia mà tả tơi rách nát và rơi cả xuống đất cùng một lúc với những cái mặt nạ đáng nực cười của các vị chủ nhân đang đứng gần to te. Các vị này xếp hẳn đi như những quả bóng xì hơi. Các vị nhìn nhau, đôi mắt hấp háy vì luồng ánh sáng mới lạ làm

cho chói mắt, và khi nhận ra nhau ai cũng trần trụi, xấu xí, thân thể nhão nhoét thảm hại, thì các vị kêu rống lên những tiếng kêu xấu hổ, sợ hãi, trong ấy người ta nghe rõ tiếng kêu của Cười-ngất-ngheo nổi bật lên. Chỉ có Hạnh Phúc-chẳng-hiểu-gì là vẫn hoàn toàn bình thản trong lúc bạn bè của anh ta loạn xạ, rối rít tìm lối ẩn trốn vào những chỗ hy vọng còn tối tăm. Nhưng trong khắp khu vườn rực rỡ, không có lấy một bóng tối nào. Vì vậy trong lúc tuyệt vọng, nhiều anh đánh liều định vượt qua bức màn đáng sợ vẫn che kín cái vòm cửa hang của Tai Hoạ ở trong một góc vườn, về phía bên phải. Nhưng mỗi khi có một anh nào hoảng hốt vén màn lên thì người ta lại nghe thấy từ trong lòng hang nổi lên những lời chửi bới, nguyên rủa âm ỉ như bão gió. Còn Chó, Bánh Mỳ và Đường thì tui ngửi trở lại nhập bọn với các em và thẹn thùng đứng nấp ở phía sau).

TY-TIN: (Nhìn các Hạnh Phúc to-lớn đang chạy dài) - Trời ơi, trông họ xấu quá!... Họ chạy đi đâu thế kia?

ÁNH SÁNG: - Họ rồi trí mất rồi! Họ chạy trốn sang bên chỗ ở của các Tai Hoạ. Họ sẽ bị giữ ở đây mãi thôi...

TY-TIN: *(Nhìn chung quanh, ngỡ ngàng, thán phục)* - Ôi! Khu vườn đẹp quá! Khu vườn đẹp quá!... Ta đang ở đâu thế này?

ÁNH SÁNG: - Chúng ta chưa rời đi chỗ khác đâu! Chỉ có con mắt em là nhìn khác rồi... Bây giờ chúng ta mới thấy thực chất của các sự vật. Chúng ta sẽ được gặp các Hạnh Phúc chịu đựng nổi ánh sáng của viên ngọc.

TY-TIN: - Ôi, đẹp quá!... Trời đẹp quá!... Y như là cảnh mùa hè ấy!... Kìa, có ai đang tới, và hình như họ để ý đến chúng ta...

(Quả nhiên, ở trong khu vườn bắt đầu thấy xuất hiện những bóng dáng xinh đẹp, như vừa mới thức dậy sau một giấc ngủ dài, và uyển chuyển lướt đi giữa các hàng cây. Những người ấy đều mặc áo dài rực rỡ đủ các màu sắc thanh tao: màu hoa hồng thức giấc, màu ánh nước mỉm cười, màu da trời lúc bình minh, màu ánh sương long nã v.v...)

ÁNH SÁNG: - Kia, có mấy Hạnh Phúc đáng mến và đáng chú ý đang đi tới kia. Họ sẽ cho chúng ta biết...

TY-TIN: - Cô quen biết họ?

ÁNH SÁNG: - Có, ta có quen biết họ... Ta vẫn đến thăm họ luôn, nhưng họ chưa biết ta là ai...

TY-TIN: - Nhiều nhỉ. Họ ở mọi chỗ đi ra...

ÁNH SÁNG: - Ngày xưa còn nhiều nữa kia... Các ông Hạnh Phúc to-lớn đã làm tổn hại đến họ...

TY-TIN: - Nhưng họ vẫn còn đông...

ÁNH SÁNG: - Em sẽ còn được thấy nhiều nữa kia, khi mà ánh viên ngọc soi rọi vào các khu vườn... Trên mặt đất này có nhiều Hạnh Phúc hơn ta tưởng, nhưng nhiều người vẫn chưa biết đến những Hạnh Phúc ấy...

TY-TIN: - Kia, có mấy chú bé đang đi tới, ta lại đón họ...

ÁNH SÁNG: - Không cần... Họ sẽ qua đây. Chúng ta không có thì giờ để làm quen được khắp mặt đâu...

(Một tốp Hạnh Phúc nhỏ từ trong những bụi cây xanh ríu rít, vui cười chạy ra, nhảy múa chung quanh các em).

TY-TIN: - Đẹp quá! Chúng nó đẹp quá! Chúng nó ở đâu đến đây? Chúng nó là ai vậy?

ÁNH SÁNG: - Đó là Hạnh Phúc-của-các-em-bé...

TY-TIN: - Có thể nói chuyện với chúng nó được không?

ÁNH SÁNG: - Vô ích. Chúng nó ca hát, nhảy múa, cười vui, nhưng chúng nó chưa nói được...

TY-TIN: *(Rồi rít)* - Chào!... Chào các bạn!... Ôi kìa, cái thằng lớn kia nó cười kìa!... Nó có đôi má đẹp quá!... Áo nó cũng đẹp quá!... Ở đây chúng nó đều giàu có cả sao?

ÁNH SÁNG: - Không! Ở đây cũng như ở khắp mọi nơi, người nghèo bao giờ cũng đông hơn người giàu...

TY-TIN: - Đâu, những người nghèo đâu?

ÁNH SÁNG: - Ta không phân biệt được đâu!... Hạnh Phúc-của-một-em-bé bao giờ cũng được những cái gì đẹp đẽ nhất của trời đất tô điểm cho...

TY-TIN: *(Không đứng yên một chỗ được nữa)* - Em muốn nhảy múa với chúng nó...

ÁNH SÁNG: - Dứt khoát là không được, vì chúng ta không có thì giờ... Ta nhìn qua cũng biết là chúng nó không có Con Chim Xanh...

Mà em có thấy không, chúng nó cũng đang vội, chúng nó đi cả rồi... Chúng nó cũng không có thì giờ để phung phí, vì tuổi thơ qua đi nhanh lắm...

(Một tốp Hạnh Phúc khác, lớn hơn tốp trước một chút, chạy ra, vừa chạy vừa hát âm i: "A, a họ đã tới, họ đã tới!... Họ nhìn thấy chúng ta rồi! Họ nhìn thấy chúng ta rồi!..." và vây quanh lấy các em mà nhảy múa một điệu vui.

Sau điệu múa, một anh có vẻ là người đứng đầu tốp tiến lên chìa tay ra cho Ty-tin bắt).

HẠNH PHÚC: - Chào Ty-tin!

TY-TIN: - Lại một người nữa biết tên tôi! (Với Ánh Sáng). Người ta bắt đầu biết tôi ở mọi nơi... (Với Hạnh Phúc). Anh là ai?

HẠNH PHÚC: - Cậu không nhận ra mình à?... Mình đánh cuộc là cậu không nhận ra một ai ở đây.

TY-TIN: *(Hơi bối rối)* - Không... tôi không biết... Tôi không nhớ đã gặp các anh ở... đâu...

HẠNH PHÚC: - Các cậu đã nghe thấy chưa? Tổ đã bảo mà! Thế nào cậu ấy cũng nói chưa gặp bọn ta bao giờ! *(Cả tốp Hạnh Phúc phá lên cười)*. Nhưng mà Ty-tin ơi, cậu

chỉ biết có bọn mình đây thôi!... Bọn mình lúc nào cũng ở chung quanh cậu!... Bọn mình ăn, bọn mình uống, bọn mình thức giấc, bọn mình thở, bọn mình sống cùng với cậu.

TY-TIN: - Ủ, ừ, hẳn thế, tôi biết, tôi nhớ ra rồi... Nhưng tôi vẫn muốn biết người ta thường gọi các anh là gì...

HẠNH PHÚC: - Mình thấy rõ ràng là cậu chưa biết gì cả... Để mình giới thiệu... Mình là người đứng đầu các Hạnh-Phúc-trong-nhà-cậu..., và các cậu này đều là những Hạnh Phúc - ở đấy...

TY-TIN: - Ở nhà cũng có Hạnh Phúc ư?
(*Các Hạnh Phúc phá lên cười*).

HẠNH PHÚC: - Các cậu đã nghe thấy chưa?... Ở nhà cũng có Hạnh Phúc ư?... Cậu bé tội nghiệp ơi, nhà cậu có đầy âm áp những Hạnh Phúc đấy!... Bọn mình reo cười, bọn mình ca hát, bọn mình tạo ra nguồn vui sướng đến nổ cửa, nổ nhà ấy chứ!... Nhưng mặc cho bọn mình làm gì thì làm, trước nay cậu chẳng bao giờ biết đến. Mình hy vọng là từ nay về sau, cậu sẽ biết điều hơn... Trong lúc chờ đợi, cậu hãy bắt tay làm quen với mấy anh bạn

trú danh này đi... Khi về nhà, cậu sẽ nhận ra các bạn ấy một cách dễ dàng... Và rồi sau mỗi ngày, cậu sẽ biết khuyến khích các bạn ấy bằng nụ cười, bằng một lời cảm ơn, vì đúng là các bạn ấy đã tìm mọi cách để giúp cho cậu được thoải mái dễ chịu... Trước hết, mình hãy tự giới thiệu mình đã nhé... Mình cũng là người phục vụ cậu... Mình là Hạnh Phúc-được-khoẻ-mạnh. Mình không phải là người đẹp nhất, nhưng là người đứng đắn trang nghiêm nhất!... Cậu sẽ nhận ra mình chứ?... Còn đây là bạn Hạnh Phúc-khí-trời-trong-sạch. Người bạn ấy gần như trong veo... Đây là Hạnh Phúc-yêu-mến-cha-mẹ... Bạn ấy mặc đồ xám và lúc nào cũng hơi buồn vì chẳng lúc nào người ta nhìn đến bạn ấy... Đây là Hạnh Phúc-trời-xanh... tất nhiên cũng mặc đồ xanh... và đây Hạnh Phúc-rừng-xanh, tất nhiên cũng mặc đồ xanh, và mỗi khi đứng bên cửa sổ nhìn ra ngoài cậu đều trông thấy đó... Và đây nữa, Hạnh Phúc-ngày-nắng mặc áo màu kim cương... Hạnh Phúc-mùa-xuân mặc áo màu ngọc thạch...

TY-TIN: - Ngày nào các anh cũng đẹp như thế này ư?

HẠNH PHÚC: - Chứ sao! Ở tất cả mọi nhà, ngày nào cũng là ngày chủ nhật, ngay từ lúc người ta mới thức giấc mở mắt ra... Và đến buổi chiều thì đây... Hạnh Phúc-lúc-mặt-trời-lặn... bạn ấy đẹp hơn tất cả các vua chúa ở đời này. Rồi đến Hạnh Phúc-nhìn-sao-mọc-óng-ánh vàng như thiên thần thuở xưa... Vào những hôm xấu trời thì có Hạnh Phúc -ngày-mưa, bạn ấy đeo đầy người những chuỗi hạt trai, và Hạnh Phúc - lửa-ấm-mùa-đông lúc nào cũng sẵn sàng mở rộng tấm áo choàng màu đỏ ra để ủ cho những bàn tay giá lạnh... Tôi chưa nói đến anh bạn tốt này... bạn ấy có họ hàng gần gũi với những Niềm Vui lớn và trong trẻo mà cậu sắp được gặp ở đây... Bạn ấy là Hạnh Phúc-của-những-y-nghĩ - ngây-thơ-chất-phác... Bạn ấy là người trong sáng nhất trong bọn mình... Và đây nữa... Nhưng đúng là nhiều quá rồi, giới thiệu chẳng sao cho xuể được đâu... Mình còn phải báo tin cho các Niềm Vui lớn còn đang đứng cả ở trong kia gần chỗ cửa nhà trời ấy, và chưa biết

có các cậu đến chơi đâu... Để mình bảo Hạnh Phúc-chạy-chân-dắt-trong -sương-sớm là anh bạn nhanh nhẹn nhất trong bọn mình, đi báo tin cho họ biết (Với Hạnh Phúc ấy) Cậu đi ngay đi!

(Lúc ấy, có chú quái con mặc áo chên đen, xô đẩy mọi người và kêu không rõ tiếng, chạy tới nhảy nhót chung quanh Ty-tin và giở trò trêu chọc, bẹo mũi, bóp tai, khoèo chân Ty-tin, không sao mà tránh được).

TY-TIN: *(Cáu kỉnh, bức tức)* - Cái thằng man rợ này!

HẠNH PHÚC: - A! Lại cái thằng Vui-chơi-nghịch-ngợm ở bên hang của các Tai Hoạ trốn ra đây mà! Người ta không còn biết nhốt nó vào đâu cho chắc chắn được! Nhốt ở đâu nó cũng trốn ra, và bây giờ ngay cả đến các Tai Hoạ cũng chẳng còn giữ nó nữa.

(Tên quái con ấy vẫn tiếp tục trêu chọc Ty-tin, và rồi bỗng nhiên cười khanh khách, chạy biến đi chỗ khác, chẳng có lý do gì, y như lúc nó đến khi nãy).

TY-TIN: - Nó làm sao thế? Nó điên à?

ÁNH SÁNG: - Ta không biết. Nhưng hình như những lúc em không ngoan ngoãn thì em cũng như thế đấy. Nhưng ta hãy hỏi tin Con Chim Xanh đã. Có thể là người đứng đầu các Hạnh Phúc-ở-nhà-em, anh ấy biết...

TY-TIN: - Con Chim Xanh ở đâu?

HẠNH PHÚC: *(Với các bạn)* - Cậu ấy không biết Con Chim Xanh ở đâu!

Các Hạnh Phúc-ở-trong-nhà đều phá lên cười.

TY-TIN: *(Hơi cáu)* - Nhưng tôi không biết thật mà!... Có gì là đáng cười chứ!...

(Họ lại cười vang).

HẠNH PHÚC: *(Với Ty-tin)* - Đừng cáu lên thế... *(Với các bạn)* Còn chúng ta cũng phải giữ cho nghiêm chỉnh, các bạn ạ!... Cậu ấy không biết thì cũng chẳng có gì đáng cười hơn những người khác đâu... Nhưng kìa, cậu Hạnh Phúc-chạy-chân-đất-trong-sương-sớm đã báo tin cho các Niềm Vui lớn đang đi tới kia.

(Quả nhiên, mấy bóng dáng cao lớn, xinh đẹp như thiên thần, áo dài tươi sáng lấp lánh, đang từ từ đi tới).

TY-TIN: - Ôi, các cô ấy đẹp quá!... Nhưng sao chẳng thấy tươi cười?... Các cô ấy không được sung sướng ư?

ÁNH SÁNG: - Không phải cứ tươi cười thì mới là người sung sướng:

TY-TIN: - Các cô ấy là ai?

HẠNH PHÚC: - Đây là các Niềm Vui lớn...

TY-TIN: - Anh biết tên các cô ấy?

HẠNH PHÚC: - Biết chứ! Bọn mình vẫn thường chơi đùa với họ... Để mình giới thiệu với họ...
Đứng phía trước đây là Niềm Vui-của-sự-công-bằng... Cô ấy chỉ mỉm cười mỗi khi có sự bất công được sửa chữa... Mình còn ít tuổi, chưa được thấy cô ấy mỉm cười bao giờ...
Đứng sau cô ấy là Niềm Vui-của-sự-tốt-bụng... Cô này là người sung sướng nhất, nhưng cũng là người hay buồn hơn cả...
Khó khăn lắm người ta mới giữ được cô ấy không sang bên chỗ ở của các Tai Hoạ... Cô ấy muốn khuyên can, an ủi chúng nó... Về phía bên phải kia Niềm Vui-của-công-việc-hoàn-thành, và cạnh đó là Niềm Vui-của-sự-suy-nghĩ, rồi đến Niềm Vui-của-sự-hiểu-biết... Cô này lúc nào cũng đi

tìm ông anh là cái ông Hạnh Phúc-
chẳng-hiếu-cái-gì...

TY-TIN: - Tôi gặp ông ấy ban nãy rồi!... Ông ấy
đã cùng với các ông Hạnh Phúc lớn chạy
sang bên chỗ ở của các Tai Hoạ.

HẠNH PHÚC: - Tôi biết mà!... Ông ấy giao du chơi
bời bậy bạ mà thành ra hư hỏng...
Nhưng chớ có nói cho cô ấy biết nhé... Cô
ấy mà sang bên đó tìm anh, thì chúng ta
sẽ mất đi một niềm vui đẹp đẽ nhất...
Còn đây kia, đứng giữa các bạn Niềm
Vui lớn là Niềm Vui-được-nhìn-thấy-cái-
đẹp... Mỗi ngày cô ấy lại mang đến cho
làn ánh sáng chan hoà ở đây thêm được
nhiều tia sáng mới...

TY-TIN: - Còn ở đằng xa kia, ở trong những đám
mây vàng ấy... cô nào mà tôi đã cố kiểm
chân lên cũng không nhìn thấy rõ...

HẠNH PHÚC: - Đó là Niềm Vui-lớn-của-tình-yêu...
Cậu còn nhỏ quá, cậu chẳng làm sao mà
nhìn cho rõ được đâu...

TY-TIN: - Còn ở trong kia... những cô trùm khăn
ấy... Sao các cô ấy không lại đây?

HẠNH PHÚC: - Đó là những Niềm Vui mà Con
Người chưa biết tới.

TY-TIN: - Còn những cô kia? Tại sao họ đứng tránh ra cả thế?

HẠNH PHÚC: - Họ tránh ra để lấy lối cho một Niềm Vui mới đang đi tới... Đây là Niềm Vui trong sáng nhất ở đây...

TY-TIN: - Ai thế?

HẠNH PHÚC: - Cậu không nhận ra à?... Cậu hãy nhìn cho kỹ xem... Hãy mở to mắt và cả tâm hồn ra mà nhìn xem... Bà ấy trông thấy cậu rồi! Bà ấy trông thấy cậu rồi!... Bà ấy đang mở rộng cánh tay, chạy đến với cậu... Đó là Niềm Vui của mẹ cậu, tức là Niềm Vui-không-gì-sánh-kịp-của-tình-mẹ-con...

(Các Niềm Vui khác, sau khi đã chạy đến hoan nghênh, bây giờ đều đứng yên lặng giãn ra để Niềm-Vui-của-tình-mẹ-con tiến lại bên các em).

TÌNH-MẸ-CON: - Ty-tin!... Lại cả My-tin nữa này! Các con ở cả đây à? Ta thật không ngờ!... Trong lúc ta lẻ loi ở nhà thì các con đã lên đến nhà trời, nơi mà tâm hồn các bà mẹ rực sáng trong niềm thương yêu con cái... Nhưng nào, các con hãy sà cả vào lòng ta, cho ta hôn nào!... Ở đời không có gì hạnh phúc hơn thế này đâu!... Nhưng

sao Ty-tin không cười vậy?... Cả My-tin nữa à?... Các con không nhận ra tình yêu của mẹ các con à?... Các con hãy nhìn kỹ ta xem, có phải đúng là mặt ta, môi ta, cánh tay ta đây không?

TY-TIN: - Vâng, đúng rồi, em nhận ra rồi, trước đây em không biết... Bà giống mẹ em lắm, nhưng bà đẹp hơn nhiều...

TÌNH-MẸ-CON: - Hẳn thế rồi! Ta không già đi. Và mỗi ngày ta lại còn vui sướng, khỏe mạnh, trẻ ra nữa kia!... Mỗi một nụ cười của các con làm ta trẻ ra được một năm... Ở nhà thì điều ấy không thấy rõ, nhưng ở đây thì người ta nhìn thấy cả, và đó là sự thật...

TY-TIN: (*Ngắm nghía, lạ lùng*) – Thế cái áo đẹp này làm bằng gì ạ?... Làm bằng lụa, bằng bạc, hay bằng ngọc trai ạ?

TÌNH-MẸ-CON: - Không. Đó là những cái hôn, những ánh mắt nhìn, những cái vuốt ve âu yếm làm nên cả đấy... Mỗi một cái hôn sẽ dệt thêm cho nó một sợi ánh trắng hoặc ánh mặt trời...

TY-TIN: - Hay thật! Con không ngờ mẹ lại giàu đến thế... Mẹ vẫn để cái áo này ở đâu?

Có phải ở trong cái tủ mà bố giữ chìa khoá ấy không?

TÌNH-MẸ-CON: - Không. Ta vẫn luôn mặc cái áo này nhưng người ta không nhìn thấy đấy thôi!... Người ta không mở mắt ra thì có nhìn thấy gì kia chứ!... Tất cả các bà mẹ đều giàu có khi các bà yêu thương con cái... Khi ấy thì chẳng có bà nào nghèo đói, chẳng có bà nào xấu xí, chẳng có bà nào già nua cả... Tình yêu của các bà lúc nào cũng là niềm vui đẹp đẽ nhất. Và khi các bà có vẻ buồn rầu thì chỉ cần một cái hôn âu yếm là bao nhiêu nước mắt đều biến thành những ngôi sao lấp lánh trong đáy mắt các bà...

TY-TIN: (*Nhìn kỹ ngạc nhiên*) - Ôi kìa, đúng thật rồi, mắt mẹ đầy những ngôi sao!... Đúng là mắt mẹ rồi, nhưng nó đẹp hơn... Và cả bàn tay mẹ nữa này, bàn tay có cái nhẫn nhỏ đây này... Bàn tay mẹ có vết bồng hôm mẹ châm đèn... Nhưng bây giờ tay mẹ trắng quá, mịn quá... y như có ánh sáng đang chảy trong tay mẹ ấy... Thế bàn tay này không phải làm lụng như bàn tay ở nhà nữa à mẹ?

TÌNH-MẸ-CON: - Có chứ! Vẫn là bàn tay ấy thôi, con ạ. Thế con không nhận ra là mỗi khi vuốt ve âu yếm con thì bàn tay mẹ trắng ra và có đầy ánh sáng à?

TY-TIN: - Lạ thật đấy, mẹ ạ. Đúng là tiếng mẹ nói, nhưng ở đây mẹ nói ngọt ngào hơn ở nhà...

TÌNH-MẸ-CON: - Ở nhà có nhiều việc làm, và cũng chẳng có thì giờ, con ạ. Nhưng những lời không nói ra, rồi cũng nghe thấy... Bây giờ con đã nhìn thấy ta rồi, ngày mai trở về túp lều tranh con có còn nhận ra được ta trong bộ áo rách nữa không?

TY-TIN: - Con chẳng muốn về đâu. Mẹ ở đây, con cũng cứ ở đây...

TÌNH-MẸ-CON: - Nhưng ở nhà, mẹ mới là mẹ, ở nhà, con mới là con... Con đến đây là để nhận ra điều ấy và để biết là khi ở nhà nhìn mẹ, con phải nhìn thế nào cho đúng... Con hiểu rồi chứ, Ty-tin?... Con tưởng mình đang ở trên trời, nhưng trời là ở mọi chỗ mẹ con mình âu yếm nhau, con ạ... Không có hai mẹ, và con cũng không có người mẹ nào khác đâu... Mỗi đứa con chỉ có một bà mẹ, và bà mẹ ấy lúc nào cũng thế thôi, lúc nào cũng là người đẹp

nhất. Nhưng phải hiểu bà ấy, và phải biết nhìn... Nhưng làm thế nào mà con lên được đến đây? Làm thế nào con tìm ra được, con đường đi mà từ khi có Con Người ở mặt trái đất đến nay họ vẫn cố công tìm kiếm...

TY-TIN: *(Chỉ vào Ánh Sáng lúc ấy giữ ý tứ đứng hơi xa một chút)* - Cô ấy đưa con đi...

TÌNH-MẸ-CON: - Ta chưa gặp bao giờ... Ta chỉ nghe nói cô ấy rất yêu con và cô ấy tốt lắm... Nhưng tại sao cô ấy lại che mặt đi thế? Cô ấy không ra mắt ai bao giờ à?

TY-TIN: - Có chứ ạ. Ở đây, cô ấy ngại làm cho các Hạnh Phúc phải sợ hãi nếu để họ nhìn thấy rõ quá...

TÌNH-MẸ-CON: - Thế ra cô ấy chưa biết là chúng ta chỉ trông đợi cô ấy thôi à! *(Gọi các Niềm Vui lớn khác)*. Lại đây, lại đây, các em ơi!... Lại đây, nhanh lên, chị Ánh Sáng đã đến thăm chúng ta đấy.

(Xôn xao trong các Niềm Vui lớn đang đi tới. Nhiều tiếng kêu lên: "Ánh Sáng ở đây!... Ánh Sáng! Ánh Sáng!").

NIỀM VUI-CỦA-SỰ-HIỂU-BIẾT: *(Đẩy mọi người ra, chạy lại ôm chầm lấy Ánh Sáng)* - Chị là Ánh Sáng, thế mà chúng em không

biết!... Từ bao nhiêu năm nay rồi, chúng em vẫn đợi chị!... Chị có nhận ra em không. Em là Niềm Vui-của-sự-hiểu-biết đây mà! Em vẫn tìm chị đấy... Chúng em vẫn sung sướng, nhưng vẫn không nhìn quá được bản thân mình...

NIỀM VUI-CỦA-SỰ-CÔNG-BẰNG: *(Cũng ôm chầm lấy Ánh Sáng)* - Chị có nhận ra em không?... Em là Niềm Vui-của-sự-công-bằng... Em vẫn cầu mong chị đến... Chúng em vẫn vui sướng, nhưng vẫn không nhìn quá được cái bóng của mình...

NIỀM VUI-ĐƯỢC-NHÌN-THẤY-CÁI-ĐẸP: *(Cũng ôm lấy Ánh Sáng)* - Chị có nhận ra em không?... Em là Niềm Vui-được-nhìn-thấy-cái-đẹp... Em vẫn mến yêu chị... Chúng em vẫn vui sướng nhưng vẫn không nhìn quá được những giấc mơ của mình...

NIỀM VUI-CỦA-SỰ-HIỆU-BIỆT: - Chị ơi... chị đừng để chúng em phải đợi chờ... Chúng em có đủ sức mạnh, có đủ tinh thần... Chị hãy cởi bỏ những tấm khăn còn che phủ chưa cho chúng em biết tới những chân lý, những hạnh phúc cuối cùng... Chị hãy nhìn kia, tất cả chị em chúng em đều quỳ dưới chân

chị... Chị là bà hoàng, chị là phần thưởng
cao quý của tất cả chúng em...

ÁNH SÁNG: (*Càng siết chặt tấm khăn che mặt lại*) -

Các chị ơi, các chị xinh đẹp ơi, tôi còn
phải tuân lệnh của Bê trên, chưa đến lúc
tôi làm thế được... Rồi đây có lúc tôi sẽ
quay trở lại với các chị mà không phải lo
ngại gì... Bây giờ, các chị hãy đứng lên,
chúng ta hãy ôm hôn từ biệt nhau như
chị em lâu ngày mới gặp, và hẹn nhau
một ngày tốt đẹp sẽ tới...

TÌNH-MẸ-CON: (*Ôm hôn Ánh Sáng*) - Cô đã đối tốt
với những đứa bé khốn khổ của tôi...

ÁNH SÁNG: - Em lúc nào cũng tốt với những người
biết yêu thương nhau...

NIỀM VUI-CỦA-SỰ-HIỆU-BIỆT: (*Lại gần Ánh Sáng*)

- Chị hãy hôn từ biệt em...

(*Họ ôm hôn nhau, và khi họ buông nhau
ra, người ta thấy họ long lanh nước mắt*).

TY-TIN: (*Ngạc nhiên*) - Sao các cô lại khóc? (*Nhìn
các Niềm Vui khác*). Ôi! Các cô cũng
khóc... Tại sao mọi người lại đầy nước
mắt thế này?

ÁNH SÁNG: - Im nào, em!

MÀN

HỒI THỨ NĂM

CẢNH THỨ MƯỜI

VƯƠNG QUỐC TƯƠNG LAI

(Những gian phòng rộng mênh mông của Lâu đài Thánh Thiện, ở đây những em bé sắp ra đời đang chờ đợi. Phòng có những hàng cột bằng ngọc bích đỡ lấy những vòm mái cao cũng bằng ngọc xanh. Ở đây, từ ánh sáng đến các đồ đạc đều một màu xanh huyền ảo, chỉ có những bệ cột, những ghế ngồi là bằng đá trắng. Về phía bên phải, giữa các hàng cột là những cửa lớn màu pha lê trắng đục. Cuối lớp kịch, ông lão Thời Gian sẽ mở những cửa này - những cửa dẫn đến Cuộc Sống hiện tại và những bến bờ của Bình Minh. Khắp phòng, một bầy trẻ em mặc áo xanh, em thì đang chơi đùa, em đi đi lại lại, em đang trò chuyện, em đang suy nghĩ, nhiều em còn ngủ, nhiều em đang bận vào những công việc sáng tạo trong tương lai; và những dụng cụ đồ nghề, những đồ đạc các em ngắt hái cũng đều một màu xanh sáng tươi, khác thường, như màu

sắc chung của lâu đài. Giữa các em, người ta thấy đi đi lại lại mấy cô tuyệt đẹp và lãng lã, giống như các thiên thần. Mở màn, Ty-tin, My-tin và Ánh Sáng ở phía bên trái đi vào nhẹ nhàng, rón rén, như lướt giữa các hàng cột. Sự có mặt của họ làm xáo động các em bé xanh. Các em chạy cả lại vây quanh và ngắm nghía những người khách lạ lòng ấy).

MY-TIN: - Đường, Mèo và Bánh Mỳ đâu ấy nhỉ?

ÁNH SÁNG: - Họ không thể vào đây được. Vào đây, hiểu biết Tương Lai, họ sẽ không chịu phục tùng nữa.

TY-TIN: - Còn Chó?

ÁNH SÁNG: - Cũng không nên để cho nó biết sau hàng thế kỷ nữa nó sẽ ra sao, vì vậy mà ta đã nhốt nó ở dưới hầm nhà thờ rồi...

TY-TIN: - Chúng ta đang ở đâu thế này?

ÁNH SÁNG: - Chúng ta đang ở trong vương quốc Tương Lai, ở giữa những em bé chưa ra đời. Nhờ có viên ngọc, chúng ta có thể nhìn vào khu vực mà Con Người không thể ngó tới đó, chúng ta sẽ có thể tìm thấy Con Chim Xanh ở đấy chẳng...

TY-TIN: - Chắc chắn là con chim phải xanh lắm, vì ở đây cái gì cũng màu xanh... (Nhìn

chung quanh mình) Trời ơi, tất cả đều đẹp quá!

ÁNH SÁNG: - Hãy nhìn các em bé đang chạy tới...

TY-TIN: - Chúng nó có giận dữ gì không?

ÁNH SÁNG: - Không... Em cũng thấy đấy, chúng nó tươi cười, nhưng chúng nó ngạc nhiên.

CÁC EM BÉ XANH: (*Mỗi lúc chạy lại một đông thêm*) - A, những Người Sống nhỏ! Lại mà xem những Người Sống nhỏ, các cậu ơi!

TY-TIN: - Sao chúng nó lại gọi chúng ta là những Người Sống nhỏ.

ÁNH SÁNG: - Bởi vì chúng nó chưa được sống.

TY-TIN: - Thế thì chúng nó làm gì?

ÁNH SÁNG: - Chúng nó đang chờ đợi đến lúc được ra đời...

TY-TIN: - Lúc chúng nó lọt lòng mẹ ấy à?

ÁNH SÁNG: - À, tất cả những em bé được sinh ra trên Trái Đất đều đến tụ tập ở đây... Mỗi em đều chờ đợi ngày sinh của mình... Khi có những ông bố và những bà mẹ muốn có con, thì ở đây người ta mở những cánh cửa lớn mà em nhìn thấy ở phía bên phải kia kia... Và lúc ấy các em bé sẽ đi xuống...

TY-TIN: - Chúng nó đông quá! Đông quá.

ÁNH SÁNG: - Còn đông nữa kia!... Ta chưa nhìn thấy hết cả đâu! Phải có đông đảo chúng nó thì mới sinh ra Con Người cho đến ngày tận thế được chứ... Không một ai có thể đếm xuể chúng nó đâu.

TY-TIN: - Thế còn những người lớn mặc áo xanh kia, ai đấy?

ÁNH SÁNG: - Không rõ lắm... Có thể đấy là những nữ thần hộ mệnh chẳng... Người ta bảo là các cô ấy sẽ xuống trần sau con người... Nhưng không ai được phép hỏi các cô ấy...

TY-TIN: - Vì sao vậy?

ÁNH SÁNG: - Vì rằng đấy là bí mật của Trái Đất.

TY-TIN: - Thế còn những em bé... có thể nói chuyện với chúng nó được không?

ÁNH SÁNG: - Được chứ! Phải làm quen nhau... Kia kia, thằng bé kia xem ra tò mò hơn những đứa khác... Em hãy lại mà nói chuyện với nó...

TY-TIN: - Nói thế nào kia.

ÁNH SÁNG: - Tùy em... Em cứ nói chuyện như là nói với một người bạn nhỏ của mình...

TY-TIN: - Có thể bắt tay nó được không?

ÁNH SÁNG: - Tất nhiên là được, nó chẳng làm đau em đâu... Nhưng em đừng làm ra vẻ

kiểu cách thế kia... Ta để các em ở đây với nhau cho được thoải mái. Ta phải lại đằng kia nói chuyện với Người Lớn mặc áo xanh kia.

TY-TIN: *(Lại gần em bé xanh, đưa tay ra bắt tay)*
- Chào cậu!... *(Sờ vào cái áo xanh của em bé)* Cái gì thế này?

EM BÉ: *(Sờ vào cái mũ của Ty-tin)* - Thế cái này?

TY-TIN: - Cái này à?... Cái mũ của mình đấy... Cậu không có mũ à?

EM BÉ: - Không. Thế mũ để làm gì?

TY-TIN: - Để khi chào thì nhắc ra... Và khi nào trời rét thì...

EM BÉ: - Trời rét là thế nào?

TY-TIN: - Là khi nào người ta run lên thế này này... Brrr! Brrr!... Người ta phải thổi vào bàn tay và phải xoa xoa cánh tay như thế này này... *(Ty-tin xoa mạnh hai cánh tay)*.

EM BÉ: - Ở mặt đất rét lắm à?

TY-TIN: - Rét chứ! Về mùa đông mà không có lửa đốt thì rét lắm.

EM BÉ: - Tại sao lại không có?

TY-TIN: - Vì củi đắt lắm và phải có tiền mới mua được củi đốt...

EM BÉ: - Tiền là cái gì?

- TY-TIN:** - Lài cái để trả giá...
- EM BÉ:** - À!
- TY-TIN:** - Có người có tiền... có người không có tiền...
- EM BÉ:** - Tại sao thế?
- TY-TIN:** - Vì họ không giàu có... Cậu có giàu có không?... Cậu bao nhiêu tuổi rồi?
- EM BÉ:** - Mình sắp ra đời... Mười hai năm nữa, mình sẽ ra đời... Ra đời có thích không?
- TY-TIN:** - Thích lắm chứ!
- EM BÉ:** - Cậu ra đời thế nào?
- TY-TIN:** - Mình chẳng nhớ nữa... Lâu lắm rồi.
- EM BÉ:** - Người ta bảo Trái Đất và những Người Sống đẹp lắm.
- TY-TIN:** - Ủ, không xoàng đâu!... Có chim bay, có bánh này, có đồ chơi này!... Có người có đủ hết, còn những người không có thì có thể xem của người khác...
- EM BÉ:** - Người ta bảo các mẹ chờ ở cửa... Các mẹ tốt lắm phải không?
- TY-TIN:** - Phải rồi! Các mẹ tốt lắm, tốt nhất đấy... Cả các bà cũng thế, nhưng các bà chóng chết lắm.
- EM BÉ:** - Các bà chết à?... Chết là thế nào?
- TY-TIN:** - Là các bà ra đi một buổi chiều và rồi không bao giờ trở về nữa...

- EM BÉ:** - Tại sao thế?
- TY-TIN:** - Chẳng biết!... Có lẽ tại các bà buồn!...
- EM BÉ:** - Bà cậu cũng đi rồi à?
- TY-TIN:** - Bà mình ấy à?
- EM BÉ:** - Mẹ cậu hay bà cậu... mà mình có biết đâu...
- TY-TIN:** - Ừ nhỉ, nhưng bà với mẹ là hai người khác nhau đấy cậu ạ!... Bà đi trước... Buồn lắm kia... Bà mình rất tốt...
- EM BÉ:** - Mất cậu làm sao thế?... Nó có những viên ngọc à?
- TY-TIN:** - Không. Không phải ngọc.
- EM BÉ:** - Thế cái gì đấy?
- TY-TIN:** - À, chả sao cả!... Chỉ tại là mắt mình bị chói vì những màu xanh ở đây...
- EM BÉ:** - Thế cái này gọi là cái gì?
- TY-TIN:** - Cái gì kia?
- EM BÉ:** - Dây này, nó vừa rơi xuống...
- TY-TIN:** - À, chẳng sao cả!... chỉ là một tí nước...
- EM BÉ:** - Nước ở mắt ra à?
- TY-TIN:** - Ừ, khi nào người ta khóc...
- EM BÉ:** - Khóc là thế nào kia?
- TY-TIN:** - Mình có khóc đâu. Chỉ là tại cái màu xanh đấy thôi... Nhưng nếu mình có khóc thì cũng thế thôi.
- EM BÉ:** - Thường người ta hay khóc lắm à?

- TY-TIN:** - Con trai chẳng thế, nhưng bọn con gái thì có thế đấy... Thế ở đây không ai khóc bao giờ à?
- EM BÉ:** - Không, mình không biết...
- TY-TIN:** - Thế thì rồi cậu sẽ biết... Cậu đang chơi gì với đôi cánh xanh ấy đấy?
- EM BÉ:** - Cái này ấy à?... Mình sẽ dùng cho việc sáng chế của mình trên Trái Đất...
- TY-TIN:** - Sáng chế gì kia?... Cậu sáng chế ra cái gì?...
- EM BÉ:** - Cậu chưa biết à?... Khi nào ra đời, mình sẽ sáng chế ra cái vật làm cho sung sướng...
- TY-TIN:** - Cái vật ấy có ăn được không?... Nó có ầm ĩ lắm không?
- EM BÉ:** - Không. Chẳng nghe thấy gì đâu...
- TY-TIN:** - Thật đáng tiếc...
- EM BÉ:** - Ngày nào mình cũng hì hụi vào đấy... Nó sắp xong rồi... Cậu có muốn xem không?
- TY-TIN:** - Có chứ... Nó đâu?
- EM BÉ:** - Kia kìa! Đứng đây cũng nhìn thấy nó, ở giữa hai cái cột kia kìa.
- MỘT EM BÉ XANH KHÁC:** (*Lại kéo áo Ty-tin*) - Cậu có muốn xem cái của mình không?
- TY-TIN:** - Có chứ! Cái gì đấy?

EM BÉ THỨ HAI: - Ba mươi ba vị thuốc trường sinh... Kia kìa, ở trong những cái lọ xanh ấy...

EM BÉ THỨ BA: (*Ở trong đám đông đi ra*) - Mình mang đến một thứ ánh sáng mà chưa ai biết tới cả... (*Em bé bùng sáng lên một thứ ánh sáng kỳ lạ*) Cậu thấy chưa, lạ không nào?

EM BÉ THỨ TƯ: (*Kéo tay Ty-tin*) - Cậu lại đây xem cái máy của mình, nó biết bay như một con chim không có cánh ấy!

EM BÉ THỨ NĂM: - Không, không!... Lại xem cái máy của mình kia! Nó biết dò tìm những của cải châu báu còn giấu kín ở trên mặt trăng ấy!

(Các em bé xanh xúm xít vây quanh Ty-tin và My-tin, và kêu cả lên cùng một lúc; Không, không, lại xem cái của mình kia!... Không, cái của mình đẹp hơn!... Cái của mình lạ lắm kia!... Cái của mình làm bằng đường cả kia nhé!... Cái của nó chẳng có gì lạ cả!... Nó đã làm theo sáng kiến của mình đấy!... v.v... Trong những tiếng lộn xộn ấy, các em kéo Ty-tin và My-tin lại phía công xưởng xanh và cho chạy những chiếc máy lý

tường của các em. Tức thời người ta thấy quay tít lên một cảnh kỳ lạ những bánh xe, những vòng lái, những đĩa xích, những hệ thống răng cưa, dây ròng rọc, dây cua roa, những đồ vật lạ lùng, chưa có tên, tất cả đều bao phủ trong một làn hơi màu xanh hư ảo. Một tốp máy kỳ dị, bí hiểm bay vù lên lượn trên vòm cao, hoặc bò dưới sàn nhà giữa các chân cột. Trong lúc ấy các em, người thì mở bản đồ, người mở bản vẽ, người mở sách ra xem, các em khác thì mang những pho tượng, người mang hoa, người mang những chùm quả to tướng như làm bằng cẩm thạch ra khoe với khách).

MỘT EM BÉ XANH: *(Phải còng lưng xuống mới bẻ nổi những bông hoa cúc xanh khổng lồ) -*
Xem hoa của mình đây này!

TY-TIN: - Hoa gì đấy?... Mình chưa biết...

EM BÉ XANH: - Hoa cúc.

TY-TIN: - Chẳng có lẽ!... Hoa cúc gì mà to như những cái bánh xe ấy thế!

EM BÉ XANH: - Nó thơm lắm nhé!

TY-TIN: *(Ngửi hoa) - Tuyệt diệu!*

EM BÉ XANH: - Đến khi nào mà mình ra đời thì những bông hoa cúc đều như thế này cả.

TY-TIN: - Đến bao giờ kia?

EM BÉ XANH: - Còn năm mươi ba năm, bốn tháng chín ngày nữa...

(Hai em bé xanh mang một chùm nho treo trên đầu gậy đi tới. Những quả nho chín mọng to hơn cả những quả lê).

MỘT EM BÉ MANG NHO: - Cậu thấy chùm quả này của mình thế nào?

TY-TIN: - Một chùm quả lê!...

EM BÉ: - Không phải quả lê đâu! Những quả nho đấy!... Sau này, nếu như mình ba mươi tuổi, tất cả những quả nho trên mặt Trái Đất đều sẽ như thế này cả!... Mình đã tìm ra phương pháp rồi...

MỘT EM KHÁC: *(Khệ nệ vác một sọt táo xanh to tướng như những quả dưa)* - Xem những quả táo của mình đây này!

TY-TIN: - Những quả dưa!

EM BÉ: - Không!... Những quả táo đấy! Và đây cũng chưa phải là những quả táo to nhất đâu nhé!... Khi nào mình ra đời mọi quả táo đều như thế này... Mình đã tìm ra hệ thống rồi.

MỘT EM BÉ: *(Đẩy một cái xe xếp đầy dưa xanh to hơn cả những quả bóng to)* - Những quả dưa nhỏ bé của mình đây.

TY-TIN: - Những quả bóng...

EM BÉ: - Không!... Đến khi mình ra đời thì những quả dưa sẽ rất là kiêu hãnh... Mình sẽ là người làm vườn của vị Hoàng-đế-chín-hành-tinh...

TY-TIN: - Hoàng-đế-chín-hành-tinh à? Ông ấy đâu?

HOÀNG-ĐẾ-CHÍN-HÀNH-TINH: *(Trông như mới độ bốn tuổi và khó khăn lắm mới đứng được trên đôi chân vẹo, vẻ kiêu hãnh đi tới)* - Ta đây...

TY-TIN: - Cậu à? Cậu không to lớn...

HOÀNG-ĐẾ-CHÍN-HÀNH-TINH: *(Trang nghiêm, đông dặc)* - Ta sẽ làm việc to lớn vĩ đại.

TY-TIN: - Cậu sẽ làm gì?

HOÀNG-ĐẾ-CHÍN-HÀNH-TINH: - Ta sẽ lập ra Liên bang các hành tinh.

TY-TIN: *(Ngó người ra)* - Thật sao?

HOÀNG-ĐẾ-CHÍN-HÀNH-TINH: - Tất cả các hành tinh trong hệ thống Mặt Trời sẽ tham gia Liên bang, chỉ trừ có sao Thổ, sao Thiên Vương, sao Thuỷ vì ở xa quá.
(Nói xong, trịnh trọng rút lui).

TY-TIN: - Cậu ấy cũng dễ thương đấy chứ!

MỘT EM BÉ XANH: - Cậu có nhìn thấy cái chú bé kia không?

- TY-TIN:** - Chú bé nào.
- EM BÉ:** - Kia kìa, cái chú bé đang ngủ ở dưới chân cột ấy.
- TY-TIN:** - Ủ, sao kia?
- EM BÉ:** - Chú ta sẽ mang đến cho Trái Đất niềm vui trong sáng...
- TY-TIN:** - Bằng cách nào?
- EM BÉ:** - Bằng những ý niệm xưa nay chưa ai biết đến...
- TY-TIN:** - Thế cái cậu beo béo đang chọc ngón tay vào lỗ mũi kia, cậu ta sẽ làm gì?
- EM BÉ:** - Cậu ta sẽ tìm ra ngọn lửa để sưởi ấm Trái Đất khi Mặt Trời mờ nhạt đi...
- TY-TIN:** - Còn hai đứa kia lúc nào cũng chỉ thấy nắm lấy tay nhau và hôn nhau chùn chụt. Chúng nó là anh chị em với nhau à?
- EM BÉ:** - Không, chúng nó ngộ nghĩnh lắm kia... Chúng nó là cặp Uyên ương đấy!
- TY-TIN:** - Là gì kia?
- EM BÉ:** - Mình cũng không biết... Mình chỉ thấy thời gian gọi thế để chế giễu chúng nó... Cả ngày chỉ thấy chúng nó ngấm nhau, hôn nhau và nói với nhau những lời từ biệt...
- TY-TIN:** - Tại sao thế?

- EM BÉ:** - Hình như chúng nó không cùng đi với nhau được...
- TY-TIN:** - Thế cái thằng bé hồng hào, trông có vẻ trang nghiêm và đang mút ngón tay kia, là đứa nào thế?
- EM BÉ:** - Hình như nó có nhiệm vụ sẽ xoá bỏ sự bất công trên Trái Đất.
- TY-TIN:** - Thế kia à!
- EM BÉ:** - Người ta bảo đó là một công việc dữ dội...
- TY-TIN:** - Còn cái cậu đang đi mò mẫm như chẳng trông thấy gì kia! Cậu ta bị mù à?
- EM BÉ:** - Chưa đâu, nhưng rồi cậu ta sẽ bị mù... Hình như cậu ta có nhiệm vụ sẽ chiến thắng Thần Chết.
- TY-TIN:** - Thế nghĩa là thế nào?
- EM BÉ:** - Mình cũng không biết đích xác, nhưng nghe nói thì rất vĩ đại...
- TY-TIN:** (*Chỉ vào một tốp em bé đang ngủ ở chân cột, trên các bậc đá, trên các ghế ngồi v.v...*) - Còn những cậu đang ngủ kia kìa? Sao mà nhiều cậu ngủ thế? Các cậu ấy không có việc gì để làm à?
- EM BÉ:** - Các cậu ấy đang suy nghĩ đến một việc gì đó...
- TY-TIN:** - Việc gì kia?

- EM BÉ:** - Các cậu ấy cũng chưa biết là việc gì, chỉ biết là sẽ phải mang đến cho Trái Đất một cái gì đó, vì đã có lệnh cấm không được đi tay không.
- TY-TIN:** - Ai ra lệnh cấm?
- EM BÉ:** - Thời gian!... Lão Thời Gian đứng ở ngoài cửa kia kia!... Khi lão mở cửa ra, cậu sẽ trông thấy... Lão rất khó chịu...
- MỘT EM BÉ:** *(Từ phía trong cùng, rẽ mọi người, chạy ra)* - Chào anh Ty-tin!
- TY-TIN:** - Kia! Sao cậu lại biết tên mình?
- EM BÉ:** *(Vừa chạy tới, ôm chậm lấy Ty-tin và My-tin mà hôn rồ rít)* - Chào anh! Anh có khoẻ không?... Kia, anh hôn em đi chứ!... Cả chị nữa, chị My-tin!... Chị đừng ngạc nhiên là em biết tên chị, vì em sẽ là em chị đấy mà!... Người ta vừa cho em biết là chị ở đây... Em đang ở cuối phòng kia để suy nghĩ... Chị về nói với mẹ là em đã sẵn sàng nhé...
- TY-TIN:** - Thế nào kia! Cậu sẽ ra đời ở nhà mình à?
- EM BÉ:** - Vâng, sang năm, vào ngày chủ nhật, trước lễ Phục sinh. Nhưng anh nhớ nhé, khi em còn bé, anh đừng có trêu chọc làm khổ em nhé... Em rất vui được hôn

anh trước... Anh về nói với bố sửa lại cái nồi nhé... Ở nhà ta mọi người có tốt không anh?

TY-TIN: - Chẳng ai xấu cả... Mẹ thì rất tốt!

EM BÉ: - Thế còn thức ăn?

TY-TIN: - Cũng tùy ngày... Như có ngày thì có cả bánh ngọt ấy chứ, My-tin nhỉ?

MÈO: - Ủ, ngày Tết và ngày Quốc khánh... mẹ làm bánh ngọt...

TY-TIN: - Cậu có gì ở trong cái túi kia thế? Cậu có mang về nhà không?

EM BÉ: *(Rất kiêu hãnh)* - Em sẽ mang đến ba thứ bệnh: bệnh sốt ban, bệnh ho gà và bệnh sởi.

TY-TIN: - Nếu chỉ có thế thì... rồi sau cậu sẽ làm gì?

EM BÉ: - Rồi sau à?... Em sẽ bỏ đi...

TY-TIN: - Thế thì chẳng bỏ công đến!

EM BÉ: - Nào có ai kén chọn được...

(Lúc ấy bỗng nổi lên một âm vang kéo dài lạnh lạnh như từ những hàng cột, những cửa lớn màu pha lê mờ đục kia mà vang vọng ra. Ánh sáng ở những chỗ ấy cũng bừng lên).

TY-TIN: - Cái gì thế.

MỘT EM BÉ: - Thời Gian đấy!... Thời Gian sắp mở cửa đời...

(Trong các em bé xanh, có sự nhộn nhịp hẳn lên. Nhiều em rời bỏ những cỗ máy và công việc đang làm, nhiều em đang ngủ cũng thức dậy và tiến cả về phía những cửa lớn).

ÁNH SÁNG: *(Lại bên Ty-tin)* - Chúng ta hãy tạm lánh mặt sau các hàng cột, dừng để Thời Gian nhận thấy có chúng ta ở đây.

TY-TIN: - Tiếng động ở đâu ra thế?

MỘT EM BÉ: - Bình Minh đang tới... Đây là lúc các em bé ra đời vào ngày hôm nay sẽ xuống trần gian.

TY-TIN: - Làm thế nào mà xuống được? Có thang à?

EM BÉ: - Rồi cậu sẽ thấy!... Thời Gian sẽ mở then cài cửa ra...

TY-TIN: - Thời Gian là thế nào?

EM BÉ: - Đó là một ông già... Ông ấy đến gọi các em đi...

TY-TIN: - Ông ấy có ác không?

EM BÉ: - Không, nhưng ông ấy chẳng nghe ai đâu. Ai mà chưa đến lượt đi thì dù có khẩn cầu thế nào, ông ấy cũng đẩy vào chứ đừng hòng mà đi được với ông ấy!

TY-TIN: - Được đi thi thích lắm à?
EM BÉ: - Phải ở lại, chẳng ai vui lòng, nhưng đến lúc ra đi, ai cũng thấy buồn... Kia! Kia... Ông ấy đang mở cửa...

(Những cánh cửa lớn màu pha lê mờ đục từ từ xoay trên chốt. Người ta nghe tiếng vọng lên, như một bản nhạc xa xăm, những tiếng ồn ào của Trái Đất. Một luồng ánh sáng đỏ và xanh rọi vào phòng. Và rồi ở ngưỡng cửa hiện ra một ông già cao lớn có chòm râu phất phơ, tay cầm cái liềm, tay cầm túi cát. Đó là ông lão Thời Gian. Phía sau ông người ta nhìn thấy thấp thoáng mấy cánh buồm trắng, buồm vàng của một con thuyền buộc neo ở một bến nước nhuộm ánh hồng của Bình Minh).

THỜI GIAN: *(Đứng ở ngưỡng cửa hỏi vào)* - Đến giờ xuất phát rồi. Những người ra đời vào ngày hôm nay đã sẵn sàng cả chưa đấy?

CÁC EM BÉ XANH: *(Xô đẩy nhau chạy lại phía cửa)*
- Có chúng tôi đây!... Có chúng tôi đây!...
Có chúng tôi đây!

THỜI GIAN: *(Giọng gắt gỏng nói với các em đang dàn hàng trước mặt lão để đi ra)* - Từng người một!... Bao giờ cũng đổ xô đến quá

mức như thế này đây!... (*Đẩy một em vào*) Chưa đến lượt mày đâu! Quay vào đi, ngày mai kia... Mày cũng thế, quay vào đi, mười năm nữa mới được ra đây... Sao lại mười ba anh chặn cừu thế này?... Chỉ cần mười hai anh thôi, người ta không cần nhiều hơn đâu, bây giờ không phải như ở thời đại Tê-ô-crit hay thời đại Viéc-gin nữa đâu... Lại những anh thầy thuốc nữa à?... Nhiều quá rồi đấy!... À, còn những anh kỹ sư đâu ấy nhỉ?... Người ta đang cần một người lương thiện, chỉ một người thôi... Người lương thiện đâu nào?... Mày đấy à? (*Em bé gật đầu*) Trông mày yếu ớt lắm... Mày chẳng sống được lâu đâu!... Kia, kia! Bọn kia đừng có vội vàng thế! Còn mày, mày mang cái gì đi đấy? Không có gì à? Đi tay không à?... Thế thì quay lại đi!... Hãy chuẩn bị một thứ gì đó, một tội ác nếu mày thích, hoặc một bệnh tật cũng được, tùy mày, cái gì đối với ta thì cũng thế thôi, nhưng cứ phải có mới đi được... (*Nhìn vào một em bé đang bị các bạn đẩy đến và cố chống cự lại*). A mày, mày làm sao thế?... Mày cũng biết là đến giờ

lên đường rồi đấy... Người ta đang xin một vị anh hùng để dẹp Sự Bất Công... Đó là mày, mày phải đi.

CÁC EM BÉ XANH: - Thưa ông, nó không muốn đi.

THỜI GIAN: - Sao thế? Sao lại không muốn đi? Cái thành ranh này tưởng mình đi đâu thế nhỉ?... Ở đây không được kêu ca khiếu nại gì cả! Chúng ta không có thì giờ...

EM BÉ: (*Bị đẩy đến*) - Không! Không!... Tôi không muốn đi!... Tôi muốn không ra đời cũng được!... Tôi muốn ở lại đây còn hơn!

THỜI GIAN: - Không thể được!... Đến giờ đi là phải đi!... Nào, nhanh lên đi!

MỘT EM BÉ: (*Tiến lên*) - Xin cho tôi đi!... Tôi đi thay vào chỗ nó!... Nghe nói bố mẹ tôi đã già và đợi tôi đã lâu lắm rồi.

THỜI GIAN: - Không thể được!... Giờ đi là giờ đi, và thời gian là thời gian... Cứ nghe chúng mày thì chẳng bao giờ xong việc được... Đứa thì đòi đi, đứa thì từ chối không đi, thế là sớm quá, thế là muộn quá đấy... (*Đẩy những em bé đã lấn cả lên ngưỡng cửa*). Đứng đến gần đây, các chú mày!... Những đứa tò mò kia hãy lùi cả lại!... Ai không đi thì không có gì phải ra ngoài cả!... Bây giờ thì chúng mày hăm hở,

nhưng khi đến lượt thì lại sợ, lại lùi ngay đấy mà!... Kia kia, bốn đứa đang run rẩy như những chiếc lá kia kia... *(Với một em bé vừa bước đến ngưỡng cửa đã vội quay trở lại)*. Sao thế? Có việc gì thế?

EM BÉ: - Tôi để quên cái hộp đựng hai tội ác mà tôi sẽ phải thi hành...

MỘT EM KHÁC: - Tôi cũng để quên cái lọ chứa những tư tưởng sẽ soi sáng công chúng...

EM BÉ THỨ BA: - Tôi để quên cái mầm cây để ghép tạo ra giống lê quý nhất của tôi.

THỜI GIAN: - Chạy đi lấy nhanh lên!... Chỉ còn có sáu trăm mười hai giây đồng hồ nữa đấy thôi... Con thuyền của Bình Minh - Đã rung buồm để báo hiệu sắp lên đường rồi... Chúng mày mà đến chậm, sẽ không ra đời được đâu... Nào thôi, nhanh lên, chúng ta xuống thuyền... *(Tóm cổ một em bé định luồn qua chân lão để chuồn ra ngoài bến)*. A! Lại mày!... Lần này là lần thứ ba mày định tìm cách ra đời trước khi đến lượt mày... Vào ngay! Đừng có để tao tóm được lần nữa nhé! Nếu không là sẽ phải suốt đời chờ đợi ở bên cạnh bà chị Vĩnh Cửu của tao đấy!

Ở đây chẳng vui thích gì đâu!... Nào thôi, mọi người đã sẵn sàng cả chưa nào?... Mọi người đã ở vị trí cả rồi đấy chứ?... *(Đưa mắt nhìn khắp lượt những em bé xanh đỏ ra tập hợp cả ở ngoài bến hoặc đã xuống thuyền ngồi)*. Còn thiếu một đứa... Thằng này đã cố lẩn tránh, nhưng ta cũng vẫn nhìn thấy nó ở trong đám đông kia. Không ai đánh lừa nổi ta đâu... Này thôi, cái thằng bé Uyên Ương kia, hãy từ biệt người yêu mà đi chứ!

(Hai em xanh được gọi bằng cái tên là Uyên Ương ôm nhau cùng đi lại quỳ trước Thời Gian, mặt tái xanh vì tuyệt vọng).

EM THỨ NHẤT: - Thưa ông Thời Gian, xin ông cho tôi được cùng đi với anh ấy!

EM BÉ THỨ HAI: - Thưa ông Thời Gian, xin ông cho tôi được ở lại với cô ấy!

THỜI GIAN: - Không thể được!... Chúng ta chỉ còn có ba trăm chín mươi tư giây đồng hồ...

EM BÉ THỨ NHẤT: - Tôi không muốn ra đời còn hơn!

THỜI GIAN: - Không ai được kén chọn...

EM BÉ THỨ HAI: *(Năn nỉ)* - Thưa ông Thời Gian, tôi sẽ đến chậm mất!...

EM BÉ THỨ NHẤT: - Khi cô ấy đến, tôi sẽ không còn ở trên cõi đời...

EM BÉ THỨ HAI: - Tôi sẽ không được gặp anh ấy...

EM BÉ THỨ NHẤT: - Chúng tôi sẽ bị lẻ loi cô độc...

THỜI GIAN: - Tất cả những cái ấy đều không dính dáng gì đến ta cả!... Các người hãy kêu xin ở bên Cuộc Sống ấy... Ta se vào, ta gỡ ra, đều là làm theo lời người ta cả...
(*Tóm lấy một em*). Đi!

EM BÉ THỨ NHẤT: (*Giãy nảy*) - Không! Không! Không!... Cả cô ấy cũng đi kia!

EM BÉ THỨ HAI: (*Nắm chặt lấy áo em thứ nhất*) - Buông anh ấy ra!... Buông anh ấy ra!

THỜI GIAN: - Thôi đi nào!... Đi để mà sống, chứ có phải chết đâu!... (*Kéo em bé thứ nhất đi*).
Đi!

EM BÉ THỨ HAI: (*Chối vờ đưa tay về phía em bé bị kéo đi*) - Một dấu hiệu!... Chỉ một dấu hiệu thôi!... Anh hãy nói đi! Làm thế nào mà tìm được anh?

EM BÉ THỨ NHẤT: - Anh sẽ mãi mãi yêu em...

EM BÉ THỨ HAI: - Em sẽ là người đau khổ nhất... Anh sẽ còn nhận ra em không?... (*Ngã xuống nằm dài trên sàn nhà*).

THỜI GIAN: - Tốt hơn hết là hãy cứ hy vọng ở tương lai... Còn bây giờ thì xong rồi... (*Nhìn*

vào túi đựng cát). Chúng ta chỉ còn có sáu mươi ba giây đồng hồ nữa thôi.

(Xôn xao mạnh giữa kẻ ở, người đi. Họ hồi hả chào nhau: Vĩnh biệt Pi-e!... "Vĩnh biệt Giăng!... Cậu đã mang đủ các thứ đi chưa?... Nhớ loan tin trước giúp mình nhé!...Mình sẽ tìm ra cậu!... Đừng để mất những sáng kiến của cậu nhé! Đừng có cúi nhìn ra ngoài vũ trụ quá nhé!... Nhớ cho mình biết tin tức của cậu nhé!... Người ta bảo không thể được!... Được, được chứ! Cậu cứ thí nghiệm đi!... Mình sẽ đến gặp cậu!... Mình sẽ ra đời ở một nơi vàng!" v.v... và v.v)

THỜI GIAN: *(Rung chùm chìa khoá và cái hái) - Đủ rồi! Đủ rồi!... Thuyền nhổ neo!*

(Những cánh bướm lướt qua rồi biến hẳn. Người ta còn nghe thấy tiếng các em bé xanh ở trong thuyền vọng lại: "Ôi kìa!... Trái Đất! Trái Đất!...Mình nhìn thấy rồi!... Ôi đẹp quá!... Sáng quá!... To quá!...". Và rồi một tiếng hát xa xăm, hoan hỉ, đợi chờ vọng tới).

TY-TIN: *(Với Ánh Sáng) - Gì vậy cô?... Không phải chúng nó hát... Nghe tiếng khác hẳn...*

ÁNH SÁNG: - Ủ, đấy là tiếng hát của các bà mẹ đang đến đón các em ấy...

(Trong lúc ấy, Thời Gian đóng các cửa lại. Trước khi đi, lão còn quay nhìn lại gian phòng lần cuối, và bỗng nhiên lão nhận thấy có Ty-tin, My-tin và Ánh Sáng ở trong phòng).

THỜI GIAN: *(Ngạc nhiên, giận dữ)* - Thế này là thế nào?... Các người vào đây làm gì?... Các người là ai?... Tại sao các người không xanh?... Các người vào bằng lối nào, hả? *(Lão tiến lại và vung hái lên dọa dẫm).*

ÁNH SÁNG: *(Với Ty-tin)* - Đừng trả lời!... Ta có Con Chim Xanh rồi!... Nó nấp ở trong cái áo choàng của ta!... Chúng ta chạy đi thôi!... Em xoay viên ngọc đi. Lão ta sẽ không tìm ra dấu vết của chúng ta đâu. *(Họ lẩn vào giữa các hàng cột ở phía bên trái).*

MÀN

HỒI THỨ SÁU

CẢNH THỨ MƯỜI MỘT

VĨNH BIỆT

(Sân khấu bày ra một bức tường có trở một cửa nhỏ. Trời gần sáng.

Mở màn, Ty-tin, My-tin, Ánh sáng, Bánh Mỳ, Đường, Sữa đi ra).

ÁNH SÁNG: - Chắc em không thể biết được là chúng ta đang ở đâu.

TY-TIN: - Vâng, em không biết thật...

ÁNH SÁNG: - Em không nhận ra bức tường và cái cửa nhỏ này ư?

TY-TIN: - Đấy là một cái bức tường đỏ và một cái cửa xanh...

ÁNH SÁNG: - Những cái ấy không nhắc em nhớ đến gì ư?

TY-TIN: - Em nhớ là ông lão Thời Gian đã đuổi chúng ta ra cửa...

ÁNH SÁNG: - Khi nằm mơ thì lạ lùng thật... Người ta không nhận ra cả bàn tay mình...

TY-TIN: - Ai nằm mơ kia?... Em ấy à?

ÁNH SÁNG: - Có lẽ ta mơ cũng nên... Ừ, biết đâu đây!... Trong lúc chờ đợi thì đây là bức tường bao quanh một căn nhà mà từ ngày ra đời em đã nhiều lần nhìn thấy...

TY-TIN: - Một căn nhà em đã nhìn thấy nhiều lần?

ÁNH SÁNG: - Đúng đấy, chú bé mơ ngủ ạ!... Đây là căn nhà mà cách đây vừa đúng một năm, chúng ta đã ra đi vào một buổi chiều...

TY-TIN: - Vừa đúng một năm rồi ạ?... Nhưng sao lại thế ạ?

ÁNH SÁNG: - Đừng có giương mắt ra mà nhìn như thế! Đấy chính là nhà bố mẹ...

TY-TIN: (*Lại bên cửa*) - Nhưng em cứ tưởng là... Mà hình như là... cái cửa nhỏ này... Em nhận ra cái chốt rồi... Bố mẹ ở đấy à?... Chúng ta đang ở gần mẹ à?... Em muốn vào nhà ngay bây giờ... Em muốn hôn mẹ ngay bây giờ...

ÁNH SÁNG: - Một lát nữa đã! Bây giờ bố mẹ còn đang ngủ, đừng làm bố mẹ giật mình

thức giấc... Vả lại đến giờ thì cánh cửa mới mở ra...

TY-TIN: - Giờ nào kia?... Đợi có lâu không?

ÁNH SÁNG: - Than ôi, chẳng còn lâu nữa đâu! Chỉ vài phút nữa thôi.

TY-TIN: - Cô không thích về nhà ư?... Cô làm sao vậy? Cô Ánh Sáng?... Trông cô nhợt nhạt như người ốm ấy.

ÁNH SÁNG: - Không sao cả, em ạ. Ta chỉ thấy hơi buồn vì sắp phải xa các em.

TY-TIN: - Cô xa chúng em?

ÁNH SÁNG: - Phải thế thôi... Ta không còn việc gì phải làm ở đây nữa... Năm cũ qua rồi, và Bà Tiên cũng sắp tới để lấy Con Chim Xanh.

TY-TIN: - Nhưng em có Con Chim Xanh đâu. Con chim ở xứ Nhớ Thương đã thành con chim đen, con chim ở đất Tương Lai đã thành ra con chim đỏ, những con chim ở trong Đêm Tối đều đã chết cả, còn con chim ở trong Rừng Cây thì em chẳng bắt được... Có phải lỗi tại em mà nó đổi màu, mà nó chết hoặc nó thoát được không?... Liệu Bà Tiên có tức giận không? Bà ấy sẽ nói gì hử cô?

ÁNH SÁNG: - Chúng ta đã làm những gì có thể làm được!... Đến bây giờ thì phải tin là không có Con Chim Xanh, hoặc là nó đã thay đổi màu sắc khi người ta nhốt nó vào lồng...

TY-TIN: - Cái lồng chim ở đâu nhỉ?

BÁNH MỠ: - Thưa cậu chủ, đây!... Cái lồng chim đã được giao phó cho tôi giữ gìn trong suốt cuộc hành trình lâu dài và đầy gian nguy, hôm nay nhiệm vụ của tôi hoàn thành, tôi xin được trao lại cho cậu nguyên vẹn và đóng kín y như lúc tôi mới lĩnh nhận vậy. (*Cao giọng như một diễn giả*) Bây giờ, nhân danh mọi người, tôi xin được nói thêm vài lời...

LỬA: - Hắn không được nói!

NƯỚC: - Im ngay!

BÁNH MỠ: - Sự phá rối tồi tệ của một kẻ thù đáng khinh bỉ, của một kẻ đối thủ hèn học... (*Cao giọng*) không cản được tôi thi hành nhiệm vụ đến cùng... Tôi xin nhân danh mọi người...

LỬA: - Tôi không khiến... Tôi cũng có lưỡi đây!

BÁNH MỠ: - Nhân danh mọi người, và với một mối xúc động chân thành, sâu sắc trong lúc chia tay với hai em mà nhiệm vụ cao cả

đến hôm nay cũng đã hoàn thành, tôi xin nói mấy lời từ biệt với tất cả cảm tình và lòng quý mến do sự tôn trọng lẫn nhau...

TY-TIN: - Sao kia? Bác từ biệt chúng tôi?... Bác cũng bỏ chúng tôi mà đi ư?

BÁNH MỠ: - Than ôi! Phải vậy thôi!... Tôi bỏ đi thật đấy, nhưng sự chia lìa cũng chỉ là hình thức thôi, các em sẽ chẳng còn nghe thấy tôi nói nữa...

LỬA: - Chẳng ai khổ sở về việc ấy đâu!

NƯỚC: - Im ngay!

BÁNH MỠ: (*Rất đĩnh đạc*) - Chẳng xúc phạm nổi ta đâu... Tôi vừa nói: các em sẽ không còn nghe thấy tiếng nói của tôi, các em sẽ không còn nhìn thấy tôi trong hình dáng sinh động như bây giờ... Mất các em sẽ chẳng còn rọi tới được cuộc sống vô hình của các sự vật, nhưng lúc nào tôi cũng có mặt ở trong tủ đựng bánh, ở trên bàn ăn, ở bên cạnh đĩa súp, tôi có thể nói rằng tôi là người ngồi cùng bàn, là người bạn lâu năm nhất của loài người.

LỬA: - Thế còn ta đây?

ÁNH SÁNG: - Thôi đi! Sắp đến giờ chúng ta phải trở về yên lặng cả rồi! Các bạn hãy ôm hôn từ biệt các em bé đi!

LỬA: (*Chạy nhanh đến*) - Để tôi trước! Để tôi trước! (*Ôm hôn mạnh các em*). Vĩnh biệt Ty-tin và My-tin!... Vĩnh biệt các em bé thân mến!... Các em hãy nhớ đến ta, nếu có khi nào các em cần đến một kẻ châm mỗi lửa vào đâu đó...

MY-TIN: - Á, á!... Ông ấy đốt cháy tôi bây giờ!

TY-TIN: - Á, á!... Ông ấy nung đỏ mũi tôi lên rồi!

ÁNH SÁNG: - Kia, bác Lửa! Đừng bốc quá thế bác!... Bác có nói chuyện với cái lò sưởi đâu...

NƯỚC: - Sao mà ngốc thế!

BÁNH MỠ: - Đúng là đồ vô giáo dục!

NƯỚC: (*Lại gần các em*) - Ta sẽ ôm hôn các em thấm thiết, chẳng làm các em đau đớn gì đâu.

LỬA: - Coi chừng đấy! Cửa ấy sẽ làm cho ướt hết!

NƯỚC: - Ta rất nhẹ nhàng, âu yếm. Ta đôi tốt với tất cả mọi người.

LỬA: - Với những người chết đuối thì sao?

NƯỚC: - Các em hãy yêu mến các dòng suối, hãy lắng nghe các dòng sông... Lúc nào ta cũng có mặt ở đấy...

- LỬA:** - Mụ ấy làm cho ngập lụt hết!
- NƯỚC:** - Khi các em ngồi bên bờ suối, lúc buổi chiều, các em hãy cố mà tìm hiểu xem suối muốn nói gì... Ở đây, trong rừng kia, có nhiều suối đấy... Ta không giữ nổi được nữa rồi... Nước mất làm ta nghẹn ngào không nói nên lời...
- LỬA:** - Chẳng thấy giọt nào!
- NƯỚC:** - Các em hãy nhớ đến ta khi nhìn thấy cái bình đựng nước... Các em cũng sẽ còn gặp ta ở trong các chậu, các thùng, các bể, các vòi chứa nước...
- ĐƯỜNG:** (*Vẻ ngọt ngào, giả dối*) - Nếu còn một chỗ nhỏ nào trong ký ức của các em, thì các em hãy nhớ cho rằng sự có mặt của tôi đôi khi cũng làm cho các em được dễ chịu... Tôi không thể nói với các em nhiều hơn nữa... Nước mất không thích hợp với bản chất của tôi, và mỗi khi nó rơi xuống chân tôi đều làm cho tôi đau đớn...
- BÁNH MỠ:** - Lạy Chúa tôi!
- TY-TIN:** - À, Ty-lét và Ty-lô đi đâu đấy nhỉ? Không thấy...
(*Vừa lúc ấy, người ta nghe thấy tiếng kêu the thé của Mèo cái*).

MY-TIN: (*Hoảng hốt*) - Ty-lét đang kêu đấy! Ai lại đánh nó rồi!

(*Mèo rũ rượi, bù xù, quần áo rách bươm chạy vào, tay cầm một chiếc khăn áp lên má trông như người bị đau răng. Nó vừa chạy vừa kêu la bực tức. Chó chạy theo sát bên nó, nện cho nó những cú đấm, cú đá nên thân*).

CHÓ: (*Đánh Mèo*) - Này!... Đủ chưa?... Muốn nữa không?... Này!

ÁNH SÁNG, TY-TIN VÀ MY-TIN: (*Chạy cả lại, can ngăn*) - Ty-lô... Mày điên đấy à?... Có thôi đi không!...

ÁNH SÁNG: - Sao lại thế?... Có chuyện gì xảy ra thế?

MÈO: (*Mếu máo, chùi nước mắt*) - Tại nó cả, bà Ánh Sáng ạ!... Nó chùi tôi? Nó bỏ đánh vào cháo của tôi. Tôi chẳng làm gì nó cả... chẳng làm gì nó cả?...

CHÓ: (*Nhại Mèo*) - Chẳng làm gì nó cả! Chẳng làm gì nó cả! (*Thấp giọng, vẻ nhạo báng khinh bỉ*) Cũng chẳng sao! Mày đã được nếm mùi đòn rồi đấy! Mày sẽ còn được nếm nữa kia!

MY-TIN: (*Ôm Mèo vào lòng*) - Khổ thân Ty-lét!... Ty-lét hãy nói cho chị biết em đau ở chỗ nào nào!... Chị cùng khóc với em!

ÁNH SÁNG: (*Với Chó, giọng nghiêm nghị*) - Tư cách anh thật là không xứng đáng, nhất là anh lại chọn đúng ngay vào lúc chúng ta sắp phải từ biệt các em bé để mà diễn ra cái trò tồi tệ ấy...

CHÓ: (*Tĩnh người ra*) - Chúng ta sắp phải từ biệt các em bé?

ÁNH SÁNG: - Đúng thế đấy!... Sắp đến giờ chúng ta phải trở lại im lặng rồi... Chúng ta sẽ không còn nói với các em ấy được nữa.

CHÓ: (*Bỗng thốt ra những câu tuyệt vọng và chạy lại ôm chầm lấy các em mà vuốt ve hôn hít rồi rít*) - Không! Không!... Tôi không muốn thế đâu!... Tôi không muốn thế đâu... Tôi sẽ nói mãi... Và cậu sẽ hiểu tôi, cậu chủ nhi!... Vâng, vâng, vâng!... Chúng ta sẽ nói với nhau tất cả... Tôi sẽ ngoan ngoãn lắm... Tôi sẽ tập đọc, tập viết, tập chơi cờ với cậu... Tôi sẽ luôn luôn sạch sẽ... Tôi sẽ chẳng ăn vụng ở trong bếp nữa đâu... Cậu có muốn tôi phải làm việc gì thật phi thường không? Cậu có muốn tôi làm lành ôm hôn cái Mèo không?

TY-TIN: (*Với Mèo*)- Còn mày thì sao. Ty-lét? Mày không nói gì à?

MÈO: (*Vẻ kiêu căng, khó hiểu*) - Hai người xứng đáng đến đâu, tôi yêu mến hai người đến đấy.

ÁNH SÁNG: - Các em ạ, bây giờ đến lượt ta hôn các em lần cuối cùng...

TY-TIN VÀ MY-TIN: (*Níu lấy áo Ánh Sáng*) - Không, không, không đâu, cô Ánh Sáng!... Cô cứ ở đây với chúng em!... Bố sẽ chẳng nói gì đâu... Chúng em sẽ thừa với mẹ là cô tốt lắm...

ÁNH SÁNG: - Không được đâu. Cái cửa không cho phép ta vào. Ta phải xa các em thôi.

TY-TIN: - Cô đi đâu bây giờ?

ÁNH SÁNG: - Không xa đâu các em ạ. Ta ở đằng kia, trong xứ Im Lặng của các sự vật.

TY-TIN: - Không, không! Em không muốn thế... Chúng em muốn đi với cô... Em sẽ nói với mẹ em...

ÁNH SÁNG: - Đừng khóc, các em!... Ta không nói được như chị Nước. Ta chỉ có ánh sáng, nhưng ánh sáng của ta, Con Người chẳng nghe thấy được... Tuy vậy ta vẫn soi rọi cho họ cho đến những ngày cuối cùng... Các em hãy nhớ rằng trong mỗi ánh trăng tỏa sáng, trong mỗi ngôi sao lấp lánh mỉm cười, trong mỗi buổi bình

minh mới mọc, trong mỗi ngọn đèn ỉn-ỏi thấp, trong mỗi ý nghĩ tốt lành và trong sáng ở trong tâm hồn các em... đều có ta trò chuyện với các em. (*Chuông đồng hồ điểm tám giờ ở phía sau bức tường*) Các em nghe đấy... Giờ đã điểm rồi... Thôi vĩnh biệt các em... Cửa đã mở rồi... Các em vào đi, vào đi, vào đi!

(*Ánh Sáng đẩy các em vào cửa, cửa lại đóng lại. Bánh Mỳ kín đáo chùi nước mắt. Đường, Nước cũng khóc và chạy biến vào hai bên, ở phía trong. Tiếng chó sủa vọng tới. Sân khấu trống một lúc rồi bức tường mở ra ở giữa để lộ cảnh cuối cùng: cảnh thứ mười hai*).

CẢNH THỨ MƯỜI HAI

THỨC GIÁC

(Cảnh trong nhà, như ở cảnh thứ nhất, nhưng tất cả, từ những bức tường đến không khí trong nhà, trông đều như mới mẻ, tươi vui một cách thần tiên, không gì sánh kịp. Qua các khe cửa chớp, ánh sáng ban ngày vui vẻ rọi vào nhà. Trong nhà, trên hai chiếc giường nhỏ kê ở phía bên phải, Ty-tin và My-tin vẫn đang ngủ say. Mèo, Chó và các đồ vật đều vẫn ở nguyên chỗ cũ như ở cảnh thứ nhất, lúc Bà Tiên chưa tới.

Mẹ Tin đi vào).

MẸ TIN: *(Giọng trách móc nhẹ nhàng âu yếm) - Dậy! Dậy nào!... Đồ lười biếng, dậy nào!... Chúng mày không biết xấu hổ à?... Tám giờ rồi đấy! Mặt trời đã mọc cao hơn ngọn cây rồi!... Trời ơi! Chúng nó ngủ, chúng nó ngủ mới say làm sao chứ! (Bà cúi xuống hôn các con) Chúng nó đồ đần hòng hào... Ty-tin và My-tin đều như có mùi thơm của hoa cỏ. (Lại hôn các em)*

Trẻ con thật là thích!... Nhưng không thể cứ để chúng nó ngủ đến trưa được... Chúng nó sẽ thành lười biếng... mà như thế cũng chẳng tốt cho sức khoẻ đâu...
(*Lay Ty-tin*) Dậy nào con, Ty-tin!

TY-TIN: (*Tỉnh giấc*) - Sao kia?... Ánh Sáng!... Cô Ánh Sáng đâu rồi?...

MẸ TIN: - Ánh sáng ư?... Tất nhiên là có ánh sáng chứ!... Muộn rồi đấy... Cửa vẫn đóng nhưng trong nhà sáng như giữa ban ngày rồi... Đợi đấy, mẹ mở cửa ro cho mà xem... (*Bà đẩy các cánh cửa sổ ra, ánh sáng mặt trời ủa vào nhà*). Đấy, thấy chưa!... Mà con sao thế?... Trông như con bị chói mắt...

TY-TIN: (*Giụi mắt*) - Mẹ, mẹ!... Mẹ đấy à?

MẸ TIN: - Ừ, mẹ đây... Con bảo còn ai vào đây nữa?

TY-TIN: - Mẹ!... Đúng rồi, mẹ!

MẸ TIN: - Ừ, mẹ đây... mẹ có thay đổi gì đâu mà sao con cứ nhìn mẹ lạ lùng thế?... Hay là cái mũi của mẹ đã vẹo đi à?

TY-TIN: - Ôi, được gặp lại mẹ thật là thích!... Lâu quá rồi, lâu quá rồi... con phải hôn mẹ ngay mới được!... Nữa, nữa, nữa!... À đúng rồi, đúng cái giường của con đây rồi... con đang ở trong nhà...

- MẸ TIN:** - Con làm sao thế?... Con đã tỉnh ngủ chưa đấy?... Con không ốm đấy chứ?... Con thè lưỡi cho mẹ xem nào... Thôi, đứng lên con! Mặc áo vào...
- TY-TIN:** - Ôi, con đang mặc quần áo lót à?
- MẸ TIN:** - Chứ sao! Ngủ thì mặc quần áo lót... Bây giờ con dậy mặc quần áo ngoài vào... mẹ để cả trên ghế kia...
- TY-TIN:** - Nhưng có phải là con đã đi một chuyến xa không?
- MẸ TIN:** - Chuyến đi nào kia?
- TY-TIN:** - Vâng, năm ngoái ấy...
- MẸ TIN:** - Năm ngoái à?
- TY-TIN:** - Vâng!... Đêm Nô-en ấy! Lúc con đi...
- MẸ TIN:** - Lúc con đi!... Con có đi khỏi nhà lúc nào đâu!... Đêm qua mẹ đã đưa con vào giường ngủ, và bây giờ, sáng ra, mẹ vẫn thấy con nằm đây... Con không mê ngủ đấy chứ?
- TY-TIN:** - Mẹ không biết đấy!... Năm ngoái con đã đi với My-tin, với Bà Tiên, với cô Ánh Sáng... cô ấy tốt lắm kia, cô Ánh Sáng ấy!... Lại có cả bác Bánh Mỳ, anh Đường, chị Nước, ông Lửa... Họ cãi nhau luôn ấy mẹ ạ... Mẹ giận con à?... Mẹ không buồn chứ?... Còn bố, bố có bảo gì không?... Tại

là con không thể từ chối được... Con đã để mấy chữ lại để bố mẹ biết...

MẸ TIN: - Mày nói những gì vậy con?... Đúng là mày ốm rồi, hoặc là mày vẫn còn đang ngủ... (*Phát nhẹ vào người Ty-tin*) Nào. thức dậy nào!... Nào, đã tỉnh chưa nào?

TY-TIN: - Nhưng mẹ ơi, con quả quyết với mẹ là... Mẹ còn đang ngủ thì có...

MẸ TIN: - Sao kia? Tao mà còn đang ngủ à?... Tao đã dậy từ lúc sáu giờ sáng... Tao đã làm đủ mọi việc... Tao đã nhóm lò...

TY-TIN: - Nhưng mẹ cứ hỏi My-tin mà xem... Chúng con đã trải qua bao nhiêu là cảnh ngộ...

MẸ TIN: - Sao kia? My-tin...

TY-TIN: - Nó cùng đi với con mà lị!... Chúng con đã gặp ông nội, bà nội...

MẸ TIN: (*Càng ngạc nhiên thêm*) - Ông nội, bà nội?

TY-TIN: - Vâng. Ở xứ Nhớ Thương ấy!... Ở ngay trên đường chúng con đi ấy... Ông bà chết rồi, nhưng ông bà vẫn khoẻ mạnh... Bà làm bánh kem có nhân mứt mận cho chúng con ăn... Và lại có cả các em Rô-be, em Giăng, em Ma-đơ-len, em Pi-e-rét, em Pô-lin và rồi cả Ri-két nữa...

- MY-TIN:** - Rì-két nó vẫn bò...
- TY-TIN:** - Pô-lin vẫn có cái mụn ở mũi...
- MY-TIN:** - Tối hôm qua chúng con cũng đã gặp cả mẹ...
- MẸ TIN:** - Tối hôm qua à? Thế thì có gì là lạ, mẹ đã đưa chúng mày vào giường ngủ.
- TY-TIN:** - Không, không, ở vườn Hạnh Phúc kia... Mẹ đẹp lắm, nhưng mẹ vẫn giống mẹ...
- MẸ TIN:** - Vườn Hạnh Phúc à? Mẹ không biết...
- TY-TIN:** (*Ngắm nghía rồi ôm hôn mẹ*) - Vâng, ở đây mẹ đẹp lắm, nhưng con cứ thích mẹ thế này hơn...
- MY-TIN:** (*Cũng ôm hôn mẹ*) - Con cũng thế, con cũng thế.
- MẸ TIN:** (*Cảm động, nhưng rất lo ngại*) - Trời ơi, chúng nó làm sao thế?... Khéo không chúng nó lại bỏ tôi như những đứa kia mất thôi! (*Bỗng cuống cả lên, gọi to*) Bố Tin ơi! Bố Tin ơi!... Vào đây! Các con nó ốm!
- (*Bố Tin bình tĩnh đi vào, tay cầm một cái riệu*).
- BỐ TIN:** - Có chuyện gì thế?
- TY-TIN VÀ MY-TIN:** (*Hớn hở chạy ra ôm lấy bố*) - A, bố!... Bố!... Chúng con chào bố!... Năm ngoái bố làm ăn có khá không ạ!

BỐ TIN: - Sao?... Chúng nó làm sao kia?... Có vẻ ốm đau gì đâu! Trông vẫn hồng hào tỉnh táo...

MẸ TIN: (*Mếu máo*) - Tôi ngại lắm... khéo không rồi lại như những đứa kia mất thôi... Trông chúng nó vẫn hồng hào tỉnh táo thế mà rồi Chúa cũng đã bắt chúng nó đi... Hai đứa này cũng chẳng hiểu ra sao nữa... Tối hôm qua, tôi còn đưa chúng nó vào giường ngủ rất yên ổn, thế mà sáng hôm nay chúng nó thức dậy đã khác đi rồi... Chúng nó chẳng còn hiểu chúng nó nói gì nữa... Chúng nó kể chuyện đi xa... đã gặp ông nội, bà nội đã chết rồi nhưng vẫn còn khỏe mạnh...

TY-TIN: - Vâng, ông nội vẫn có cái chân gỗ...

MY-TIN: - Bà nội vẫn đau khớp...

MẸ TIN: - Bố nó đã nghe thấy chưa?... Phải đi tìm thầy thuốc đến ngay...

BỐ TIN: - Đừng làm rồi lên thế! Chúng nó chưa chết đâu! Để yên xem nào... (*Có tiếng gõ cửa*) Cứ vào!

(*Bà hàng xóm vào nhà. Đó là một bà già nhỏ nhắn, trông giống như Bà Tiên ở hồi thứ nhất, đi cũng phải chống gậy*).

BÀ HÀNG XÓM: - Chào cả nhà! Chúc cả nhà ăn Tết vui vẻ.

TY-TIN: - Bà tiên Bê-ry-luy-nơ!

BÀ HÀNG XÓM: - Tôi sang xin tý lửa về hầm nổi thịt bò để ăn Tết... Sáng hôm nay lạnh thật đấy!... Chào các cháu, các cháu có vui không?

TY-TIN: - Thưa bà tiên Bê-ry-luy-nơ, cháu không tìm được Con Chim Xanh đâu ạ.

BÀ HÀNG XÓM: - Cháu nó nói gì vậy?

MẸ TIN: - Bà đừng hỏi nữa, bà Béc-lanh-gô ạ! Chúng nó còn chẳng hiểu chúng nó nói gì đâu... Từ lúc chúng nó thức dậy đều như thế cả đấy... Có lẽ chúng nó đã ăn phải cái gì không lành...

BÀ HÀNG XÓM: - Thế nào vậy, Ty-tin? Cháu không nhận ra bà Béc -lanh -gô nữa à? Bà Béc-lanh-gô hàng xóm nhà cháu đây mà!

TY-TIN: - Thưa bà có chứ ạ... Bà là bà tiên Bê-ry-luy-nơ... Bà có giận cháu không ạ?

BÀ HÀNG XÓM: - Bê-ry... gì kia?

TY-TIN: - Bê-ry-luy-nơ.

BÀ HÀNG XÓM: - Béc-lanh-gô chứ! Ý cháu muốn nói là Béc-lanh-gô chứ gì?

TY-TIN: - Tuỳ bà đấy ạ... Bê-ry-luy-nơ hay là Béc-lanh-gô cũng được ạ... Nhưng My-tin nó cũng biết...

MẸ TIN: - Khổ thế đấy, cả đến con My-tin cũng thế...

BỐ TIN: - Được! Được!... Rồi sẽ khỏi thôi! Để tôi cho chúng nó vài cái tát...

BÀ HÀNG XÓM: - Chẳng phải thế, ông ạ!... Tôi biết cái bệnh này rồi... chỉ ngăn ngừa mớ màng một tí thôi... Hẳn là chúng nó đã nằm phải chỗ có ánh trăng rọi vào... Con bé ốm ở nhà tôi thường khi cũng thế đấy...

MẸ TIN: - À, con bé cháu nhà ta thế nào rồi, bà?

BÀ HÀNG XÓM: - Vẫn nhùng nhằng vậy thôi, thưa bà. Cháu nó vẫn chưa đứng lên được. Thầy thuốc bảo là tại gân cốt cháu... Tôi thì tôi biết cái gì có thể chữa cho nó khỏi được rồi... Sáng nay nó còn đòi tôi cho nó để chơi Tết? Con bé nghĩ đến lạ...

MẸ TIN: - Tôi cũng biết rồi. Nó lại đòi con chim của thằng Ty-tin chứ gì! (Với con) Thế nào hở Ty-tin? Con có bằng lòng đem cho bạn không?

TY-TIN: - Cho gì kia hở mẹ?

- MẸ TIN:** - Con chim của con ấy!... Con giữ cùp chẳng để làm gì... Con có còn nhòm ngó gì đến nó nữa đâu... Còn con bé thì thêm khát đã từ lâu!
- TY-TIN:** - À, vâng, con chim của con... Nó đâu ấy nhỉ?... A, kia rồi, ở trong lồng!... My-tin ơi, em có nhìn thấy cái lồng chim không?... Cái lồng bác Bánh Mỳ đã đem đi đấy mà... Đúng rồi, đúng rồi, đúng cái lồng ấy, nhưng sao chỉ còn có một con chim... Bác ta chén mất một con rồi à?... Nhưng xem kìa, con chim màu xanh... Con chim cu gáy của anh đấy mà... Nhưng bây giờ nom nó xanh hơn lúc anh đi nhiều... Đúng rồi. Con Chim Xanh đây rồi... Chúng ta đi tìm nó ở mãi đâu đâu, còn nó thì ở ngay đây!... A, lạ lùng thật đấy!... My-tin ơi, em cũng nhìn thấy con chim đấy chứ?... Cô Ánh Sáng sẽ bảo sao nhỉ?... Để anh lấy cái lồng chim... *(Trèo lên ghế, tháo lấy cái lồng chim đem đến đưa bà hàng xóm)* Thưa bà Béc-lanh-gô, đây ạ... Nó chưa xanh lắm, nhưng rồi nó sẽ xanh ạ... Xin bà mang ngay về cho bạn ấy...

BÀ HÀNG XÓM: - Thật ư?... Cháu cho ta ngay như thế mà không đòi hỏi gì ư?... Trời ơi, con bé sẽ vui sướng lắm đây! (*Ôm hôn Ty-tin*) Cảm ơn cháu nhé!... Ta phải về... Ta phải về...

TY-TIN: - Vâng, vâng, bà về nhanh lên... Cháu đã thấy có những con chim thay đổi màu sắc nhanh lắm...

BÀ HÀNG XÓM: - Ta sẽ sang cho cháu biết con bé nó bảo sao...

(*Bà hàng xóm đi khuất*).

TY-TIN: (*Sau khi đã nhìn chung quanh mình một lúc lâu*) - Bố ơi, mẹ ơi... Ở nhà bố mẹ đã làm gì vậy?... Nhà ta vẫn thế nhưng nó đẹp hơn trước nhiều lắm.

BỐ TIN: - Sao kia! Nó đẹp hơn nhiều lắm à?

TY-TIN: - Vâng, cái gì trông cũng mới ra, cũng bóng, cũng sạch... Năm ngoái nó có thể đâu...

BỐ TIN: - Năm ngoái à?

TY-TIN: (*Lại bên cửa sổ, nhìn ra ngoài*) - Khu rừng kia kìa!... Nó cũng lớn lên, nó cũng đẹp ra... Cứ như là rừng mới ấy!... Ở đây sướng thật!... (*Lại mở tủ đựng bánh*) Bác Bánh Mỳ đâu rồi?... A, các bác ấy nằm yên ổn cả ở đây!... À, lại cả Ty-lô nữa

này!... Chào chú mày, Ty-lô nhé!... Chú mày đã chiến đấu khá lắm đấy!... Hôm ở trong rừng ấy mà! Chú mày còn nhớ không?

MY-TIN: - Ty-lét ơi! (*Với Ty-tin*) Nó nhận ra em. nhưng sao nó không nói gì thế.
TY-TIN: - Bác Bánh Mỳ ơi...(Đưa tay lên trán) Ôi. viên ngọc đâu rồi? Ai lấy của tôi cái mũ xanh rồi?... Nhưng thôi, cũng chẳng cần nữa... A, bác Lửa! Bác tốt quá!... Bác bốc lên phần phật tươi tỉnh thế kia thì làm cho chị Nước điên người lên mất thôi... (*Lại mở vò nước*) Chị Nước ơi... Chào chị Nước... Chị ấy nói gì ấy nhỉ? Chị ấy vẫn nói như mọi khi nhưng mình vẫn không hiểu lắm.

MY-TIN: - Em không thấy anh Đường đâu...

TY-TIN: - Trời ơi, tôi sung sướng quá! Tôi sung sướng quá!

MY-TIN: - Em cũng thế! Em cũng thế!

MẸ TIN: - Có cái gì mà chúng nó nhảy rồi rít cả lên thế kia kìa!

BỐ TIN: - Cứ để mặc chúng nó!... Đừng lo!... Chúng nó chơi cái trò sung sướng đấy mà!

TY-TIN: - Anh yêu nhất cô Ánh Sáng... Cái đèn của cô ấy đâu rồi?... Có thắp lên được không? (*Lại nhìn chung quanh*) Trời ơi, cái gì cũng đẹp cả...
(*Có tiếng gõ cửa*).

BỐ TIN: - Xin mời vào!
(*Bà hàng xóm dắt một em bé gái đi vào. Em bé xinh đẹp tuyệt vời. Em ôm trong tay con chim cu gáy của Ty-tin cho*).

BÀ HÀNG XÓM: - Các bạn nhìn thấy sự diệu kỳ chưa?

MẸ TIN: - Ôi kìa!... Con bé đi được rồi kìa!

BÀ HÀNG XÓM: - Nó đi được rồi!... Nó chạy nhảy như bay ấy! Thoạt nhìn thấy con chim, nó khỏe ngay tức khắc... Nó nhảy xuống giường, chạy ra cửa sổ nhìn xem có phải đúng là con chim cu gáy của thằng Ty-tin không. Và thế rồi vù một cái, nó chạy bay ra phố... Tôi khó nhọc lắm mới đuổi theo kịp...

TY-TIN: (*Lại gần em bé, ngạc nhiên*) - Ôi, trông nó giống hệt cô Ánh Sáng ấy!

MY-TIN: - Nó bé hơn nhiều...

TY-TIN: - Tất nhiên rồi! Nhưng rồi nó sẽ lớn lên chứ!

BÀ HÀNG XÓM: - Chúng nó nói gì vậy?... Chúng nó vẫn chưa tỉnh à?

MẸ TIN: - Cũng khá rồi, bà ạ... Các cháu ăn sáng rồi chúng nó sẽ khỏi hẳn thôi...

BÀ HÀNG XÓM: (*Đẩy em bé gái lại gần Ty-tin*) - Lại đây con... Lại cảm ơn Ty-tin...
(*Ty-tin bỗng nhiên bối rối lùi lại*).

MẸ TIN: - Sao vậy, Ty-tin?... Con sợ à?... Con hãy hôn em bé đi... Hôn thật kêu vào!... Nữa nào!... Xưa nay con vẫn mạnh dạn lắm kia mà!... Hôn cái nữa nào!... nhưng con làm sao vậy?... Trông con như sắp khóc ấy...

(*Sau khi ngượng ngịu hôn em bé gái. Ty-tin đứng một lúc trước mặt em, hai em im lặng nhìn nhau, rồi Ty-tin vuốt ve đầu con chim*).

TY-TIN: - Nó có xanh không?

EM BÉ GÁI: - Có chứ, em thích lắm...

TY-TIN: - Mình đã nhìn thấy những con xanh hơn thế này kia... Nhưng những con chim xanh thắm ấy không làm thế nào mà bắt được.

EM BÉ GÁI: - Chẳng sao, con này cũng đẹp lắm rồi.

TY-TIN: - Đã cho nó ăn gì chưa?

EM BÉ GÁI: - Chưa... Nó ăn gì kia?

TY-TIN: - Đủ thứ. Hạt lúa mì, Bánh Mỳ, hạt ngô, những con ve...

EM BÉ GÁI: - Nó ăn thế nào kia?

TY-TIN: - Nó ăn bằng mỏ... Để mình cho nó ăn cho mà xem...

(Ty-tin đưa tay ra định cầm lấy con chim, nhưng em bé gái rút tay lại một cách vô ý thức, và con chim đã nhún lúc ấy mà sỏ lông)

EM BÉ GÁI: *(Kêu lên, tuyệt vọng)* - Ôi, mẹ ơi!... Nó bay mất rồi! *(Em khóc nức lên).*

TY-TIN: - Không sao... Đừng khóc... Mình sẽ bắt nó cho... *(Tiến lên phía tiền đài, nói xuống khán giả)* Nếu có ai bắt được thì xin trả lại cho chúng em... Chúng em vẫn còn cần đến nó để được sung sướng về sau này...

MÀN

*Dịch theo bản tiếng Pháp
của Nhà xuất bản Pha-xken-Pa-ri*

Tủ sách Kiệt Tác Sân Khấu Thế Giới ra mắt bạn đọc là công sức của nhiều thế hệ Sân khấu nối tiếp sưu tầm, nghiên cứu, dịch thuật...có ảnh hưởng lớn không chỉ về sân khấu mà có tầm ảnh hưởng đến phát triển văn học nghệ thuật Việt Nam nói chung.

Từ các tác phẩm cổ đại với các tên tuổi hàng đầu về bi kịch và hài kịch bộ sách trải rộng qua nhiều thời kỳ rực rỡ của sân khấu thế giới như thời đại Phục hưng, Lãng mạn và Hiện đại... giới thiệu những kiệt tác chói sáng có sức sống xuyên qua nhiều thế kỷ của những nhà viết kịch kiệt xuất... Nhiều tác phẩm ra đời từ hàng ngàn năm trước nhưng tư tưởng và nghệ thuật vẫn đồng hành với các bạn đọc và khán giả hôm nay.

Tủ sách kiệt tác kịp thời ra mắt bạn đọc trọn vẹn 100 cuốn trong năm 2006, chào mừng những sự kiện trọng đại của đất nước.

